

Podeljena Aškerčeva priznanja in zlata možnarja ... str. 3

Javni razpis za pomoč v kmetijstvu ... str. 4

V laškem muzeju na ogled fotografije veselja ... str. 14

Muzej elektroprenosne dejavnosti ... str. 15

Portret: Igralka Ana Lavrinc ... str. 16

Boris Vrabc - fotograf s srcem ... str. 20

Pričakovanja Roka Marguča pred Olimpijskimi igrami ... str. 33

Spoštovane občanke in cenjeni občani!

Dan se začne s prvim svitom, noč s prvo zvezdo, potok s prvo kapljo, ogenj s prvo iskro, pomlad s prvim cvetom, ljubezen s prvim dejanjem dobrote. Čas neusmiljeno beži in zdi se mi, da smo si ravnokar segali v roke z najlepšimi željami, pa smo že skoraj na pragu pomladi. Zima, ki je letos pokazala svoj pravi obraz in nas obdarila s snegom in mrazom, pa se ne da in nam še naprej povzroča težave v prometu in marsikomu dviga pritisk zaradi slabše prevoznosti cest. Zavedati se moramo, da imamo v naši občini preko 400 km cest in vse res ne morejo biti hkrati splužene in posute. Malo več strpnosti in potrpljenja torej ne bo odveč, se pa strinjam, da bi se nekatere stvari dalo še izboljšati. Bolj pa me veseli to, da kljub mrazu in splošni gospodarski krizi, ki ji še kar ni videti konca, naši občinski projekti tečejo gladko naprej proti zastavljenemu cilju. Podružnična šola v Šentrupertu lepo raste, zaživela pa bo jeseni, ko bodo vanjo vstopili otroci. Tudi protihrupna ograja mimo zdravilišča raste; čeprav sem si jo nekako drugače predstavljal, upam, da bo dobila pravi videz, ko bo končana. Zaživeli sta tudi nova splošna in zobna ambulanta v Rimskih Toplicah, v kratkem pa bo na tej lokaciji začela obratovati tudi lekarna. Gasilci v Rimskih Toplicah bodo končno dobili normalne pogoje za svoje prostovoljno delo. Pa tudi za kulturo bo narejen korak naprej, saj bo v zgornjih prostorih novega gasilskega doma tudi prostor za knjižnico in večnamenski prostor za občne zборе, proslave, društveno dejavnost in krajevno skupnost. Občina pa veliko vlaga tudi v samo izgradnjo vodovodov, tako se bo letos gradil eden večjih vodovodov v občini in to na relaciji Globoko–Povčeno, povezovalni Lažiše–Konc–Zabrež–Radoblje. S tem projektom, katerega investicija znaša preko milijon dvesto tisoč evrov, bomo pokrili veliko območje na levi strani Savinje, kjer vode občani sploh nimajo ali pa je ta oporečna. Glede na to, da je naša občina močno turistično naravnana, nas čaka še ogromno dela v prihodnje predvsem na infrastrukturi.

Vedno sem bil mnenja, da je brezpogojna resnica edina stvar, ki more ljudi pomiriti in zadovoljiti, ker smo pač po naravi vsi tako ustvarjeni. V tem kontekstu mi je izziv delati nekaj, kar je narejeno dobro, da je ljudem všeč in da od tega nekaj imajo. Je pa res, da mnogih stvari, ki so v življenju zelo pomembne in dragocene in brez katerih ne moremo živeti, z denarjem ne moremo kupiti: človeške naklonjenosti in ljubezni, občutka varnosti, časa, smisla življenja ... Kajti tehnična družba zmora pomnožiti priložnosti za ugodje, toda kar nič ji ne gre od rok to, da bi prinašala veselje. Izziv za vse nas, dragi občani.

Podžupan Občine Laško
Jože Senica

Osnovni podatki o glasilu

Odgovorna urednica:

Tanja Grabrijan

Pomočnica odgovorne urednice, oglasno trženje: **Stanka Jošt**

Tehnični urednik: **Tomaž Koprivc**

Uredniški odbor:

Jasmina Štorman – *glavna urednica*,
Klemen Grešak, Nika Košak, Miha Gartner, Tomaž Majcen

Izdajatelj: **Občina Laško,**

Mestna ulica 2, 3270 Laško

Naslov uredništva:

Laški bilten – Občina Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško

tel. 03 7338 712,

faks 03 7338 740

internet: **www.lasko.si**

e-naslov: **bilten@lasko.si**

Lektoriranje: **Jasmina Štorman**

Oblikovanje, grafična priprava in tisk:

Utrip Brežice, d. o. o.,

Marof 2, 8250 Brežice

Naklada: **5.000 izvodov**

Brezplačen izvod glasila prejme vsako gospodinjstvo v občini.

Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva RS za kulturo pod zap. št. 1191.

Fotografija na naslovnici:

Boris Vrabec - Na ruski stezi

Naslednja številka izide

15. aprila 2010.

Prispevke in oglase je treba oddati do 1. aprila 2010 na e-naslov

bilten@lasko.si.

Očistimo Slovenijo v enem dnevu

17. aprila bo v Sloveniji organizirana največja prostovoljna okoljska akcija v zgodovini Slovenije. Prostovoljci bomo do pomladi po vsej Sloveniji iskali divja odlagališča in jih locirali na zemljevidu, spomladi pa bomo s čistilno akcijo ta divja odlagališča tudi očistili komunalnih odpadkov. Poleg tega bomo očistili tudi okolice šol, vrtcev, naselij in sprehajalnih poti.

V akciji bodo združile moči občine, šole, komunalne službe, nevladne organizacije in preko 200.000 prostovoljcev. Pridružite se nam!

Državo bomo očistili več kot 25.000 ton ilegalno odloženih odpadkov in z akcijo poskušali prispevati k okoljski ozaveščenosti, dolgoročno pa tudi k spremembam navad in boljši zakonski ureditvi tega področja.

Več informacij o akciji: www.ocistimo.si.

Soorganizator in koordinator akcije v Občini Laško je Zavod za gozdove Slovenije, KE Laško, Trubarjeva ulica 35, Laško.

RADIJSKA ODDAJA

ŽUPANOVA URA

Župan Franc Zdolšek je gost na Radiu Celje vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 14.15. Morebitna vprašanja za župana lahko pošljete na elektronski naslov

info@radiocelje.com.

Ne zamudite naslednje oddaje, ki bo 1. marca 2010.

PRAZNOVANJE KULTURNEGA PRAZNIKA

Podeljena Aškerčeva priznanja in zlata možnarja

Tema oziroma vsebinska nit letošnje proslave ob slovenskem kulturnem prazniku je bila podoba največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, od njegovega prvega portreta, ki ga je leta 1850 naslikal Franz Kurz von Goldenstein, do njegovega profila na slovenskem kovancu za dva evra, na katerem je tudi del njegovega rokopisa. Na samo kulturno ustvarjanje različnih posameznikov se je osredotočila tudi letošnja **slavna govornica, dobitnica nagrade Sklada Staneta Severja za igralne dosežke v letu 2009, domačinka Ana Lavrinc**. Pripovedovala je o svoji poti kulturnega ustvarjanja, ki jo je pripeljala do gledališča v Ljubljani, kjer sodeluje predvsem ljubiteljsko. Poudarila je ljubiteljsko ustvarjanje, kar pomeni ustvarjati iz ljubezni, iz srca, ter zaključila s stavkom, da je ljubiteljstvo način življenja, in s tem požela velik aplavz poslušalcev.

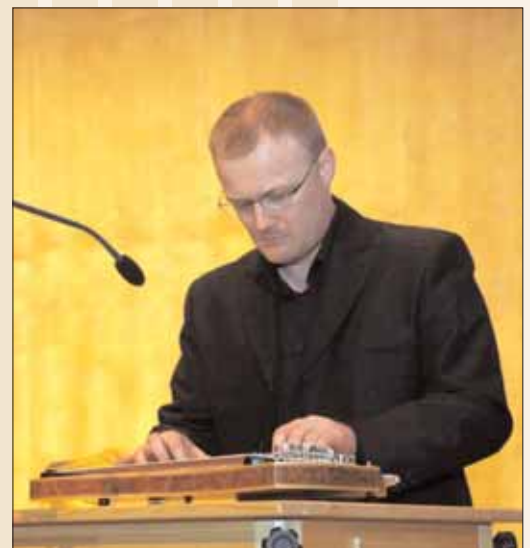
Etno odbor Jureta Krašovca Možnar je letos podelil priznanje **zlato možnar** za izjemne dosežke na področju etnografske dejavnosti kar dvema nagrajencema, in sicer **Konjerejskemu društvu Vrh nad Laškimi** in **Turističnemu društvu Laško**.

Župan Občine Laško **Franc Zdolšek** je podelil **priznanja Antona Aškerca** – letos v novi podobi – za najvišje dosežke na področju kulture. Prejeli so jih: **Kulturno društvo Prežihovega Voranca Jurklošter** ob 50-letnici izjemno uspešnega delovanja na področju kulturnih dejavnosti v kraju in občini; **Etno odbor Jureta Krašovca Možnar** ob 25-letnici ohranjanja in obujanja ljudskih običajev in šeg v občini Laško ter **Marija Kotar** za vsestransko kulturno delovanje v svojem kraju in občini.

V kulturnem programu proslave, ki je bil predvsem glasbeno obarvan, so sodelovali **Kvartet Libero**, pianist **Benjamin Govže** ter na citrah **Monika Rožej** in **Peter Napret**. Vse dobitnike priznanj ter njihove spremljevalce je po zaključeni proslavi župan Občine Laško Franc Zdolšek povabil na manjšo pogostitev v Penzion Vita Park Laško.

Jasna Kermelj
Foto: Gregor Katič

OBVESTILO O OBJAVI JAVNEGA RAZPISA**O DODELJEVANJU POMOČI ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA IN PODEŽELJA OBČINE LAŠKO V LETU 2010**

Obveščamo vas, da je Občina Laško izvedla javni razpis o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja Občine Laško. Razpis je objavljen v Uradnem listu RS, na spletnih straneh Občine Laško, na oglasnih deskah krajevnih skupnosti in občine ter v medijih javnega obveščanja. Sredstva v višini 76.450,00 EUR se bodo dodeljevala za naslednje ukrepe:

- **UKREP 1 – Naložbe v kmetijska gospodarstva za primarno proizvodnjo**
- **UKREP 2 – Pomoč za plačilo zavarovalnih premij**
- **UKREP 3 – Zagotavljanje tehnične podpore v kmetijstvu**
- **UKREP 4 – Naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah**

1. NALOŽBE V KMETIJSKA GOSPODARSTVA ZA PRIMARNO PROIZVODNJO

Okvirna višina razpisanih sredstev znaša za:

- **posodabljanje kmetijskih gospodarstev: 35.150,00 EUR**
- **urejanje pašnikov, kmetijskih zemljišč in dostopov: 15.500,00 EUR**

PREDMET POMOČI:**1.1 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev z živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo:**

- naložbe v posodobitev hlevov s pripadajočo notranjo opremo za prirejo mleka, mesa in jajc;
- naložbe v skladišča za krmo s pripadajočo opremo;
- nakup kmetijske mehanizacije in opreme;
- nakup kmetijskih zemljišč v vrednosti do 10 % celotne naložbe, če je nakup kmetijskega zemljišča sestavni del celotne investicije;
- prva postavitve ekstenzivnih travniških sadovnjakov ter prva postavitve oz. prestrukturiranje intenzivnih trajnih nasadov sadovnjakov, vključno z jagodišči;
- nakup in postavitve rastlinjakov, plastenjakov, vključno s pripadajočo opremo;
- nakup in postavitve mrež proti toči.

1.2 Urejanje pašnikov, kmetijskih zemljišč in dostopov:

- naložbe v postavitve pašnikov za nadzorovano pašo domačih živali in obor za rejo gojene divjadi;
- naložbe v izvedbo agromelioracijskih del in ureditev dostopov (poljske poti, dovozne poti, poti v trajnih nasadih na kmetiji) na kmetijskih gospodarstvih.

2. POMOČ ZA PLAČILO ZAVAROVALNIH PREMIJ

Okvirna višina razpisanih sredstev znaša: **1.000,00 EUR**

PREDMET POMOČI:

Sofinancira se zavarovalna premija v skladu z nacionalnim predpisom o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za tekoče leto.

3. ZAGOTAVLJANJE TEHNIČNE PODPORE V KMETIJSTVU Okvirna višina razpisanih sredstev znaša: **9.300,00 EUR****PREDMET POMOČI:**

- stroški izobraževanja in usposabljanja, svetovalnih storitev, organizacije forumov, tekmovanj, razstav in sejmov, sodelovanja na tekmovanjih, publikacij in spletišč.

4. NALOŽBE ZA OPRAVLJANJE DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Okvirna višina razpisanih sredstev znaša **15.500,00 EUR**

PREDMET POMOČI:

Predmet podpore so naložbe za sledeče vrste namenov:

- (1) predelava kmetijskih proizvodov, opredeljenih v Prilogi 1 (mesa, mleka, vrtnin, sadja, mlevskih in škrobnih izdelkov, rastlinskih in živalskih olj in maščob, pripravljenih krmil za živali, drugih živil, pijač, lesa, medu in čebeljih izdelkov, zelišč, gozdnih sadežev in gozdnih sortimentov);
- (2) neposredna prodaja kmetijskih proizvodov na kmetijah;
- (3) neposredna prodaja kmetijskih proizvodov zunaj kmetije;
- (4) turizem na kmetiji (gostinska in negostinska dejavnost – ogled kmetije in njenih značilnosti in ogled okolice kmetije, prikaz vseh del iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, prikaz vseh del iz ostalih vrst dopolnilne dejavnosti na kmetiji, turistični prevoz potnikov z vprežnimi vozili, ježa živali, žičnice, vlečnice, sedežnice, oddaja športnih rekvizitov, oddajanje površin za piknike);
- (5) dejavnost (storitve in izdelki), povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji (oglarstvo, tradicionalno krovstvo s slamo, skodlami in skriljem, peka v kmečki peči, izdelava drobnih galanterijskih izdelkov iz lesa, zbirke, izdelava podkev, podkovno kovaštvo, tradicionalni izdelki iz zelišč in dišavnic);
- (6) pridobivanje in prodaja energije iz obnovljivih virov na kmetiji;
- (7) storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, opremo, orodji in živalmi ter oddaja teh v najem;
- (8) izobraževanje na kmetijah, povezano s kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo na kmetiji;
- (9) zbiranje in kompostiranje organskih snovi;
- (10) aranžiranje ter izdelava vencev, šopkov ipd. iz lastnega cvetja in drugih okrasnih rastlin.

Odpiranje vlog bo strokovna komisija opravila:

	UKREP	ROK ZA PRIJAVO	DATUM ODPIRANJA VLOG	ROK ZA ODDAJO ZAHTEVKA
1.	UKREP 3	18. februar 2010	19. februar 2010	do 29. oktobra 2010
2.	UKREP: 1, 2, in 4	8. april 2010	9. april 2010	do 28. junija 2010
3.	VSI UKREPI	1. julij 2010	2. julij 2010	do 30. avgusta 2010 razen Ukrep 3: do 29. oktobra 2010
4.	VSI UKREPI	2. september 2010	3. september 2010	do 29. oktobra 2010

Pri Ukrepu 3 – Zagotavljanje tehnične podpore v kmetijstvu je določen en rok za oddajo zahtevka, in sicer 29. oktober 2010. V vmesnem času je možno vlagati delne zahtevke (največ 3) glede na finančno ovrednoten program izvajalca v letu 2010.

V primeru neporabljenih sredstev se sredstva najprej dodelijo vlagateljem, ki so oddali vlogo do razpisnega roka za oddajo, vendar jim zaradi premalo razpoložljivih sredstev na postavki ukrepa vloga ni bila odobrena, če pa teh ni, bo opravljeno še četrto odpiranje vlog. Datum odpiranja bo objavljen naknadno na oglasni deski Občine Laško. Odpiranje vlog ne bo javno.

Brezplačna razpisna dokumentacija je od dneva objave do izteka prijavnega roka dosegljiva na spletni strani Občine Laško (www.lasko.si) ali pa jo v tem roku zainteresirani lahko dvignejo v Glavni pisarni Občine Laško in v Uradu župana – Referat za gospodarske zadeve, Mestna ulica 2, 3270 Laško, pri Edini Memić, tel. 03 7338 736, e-naslov: edina.memic@lasko.si, vsak delovni dan od 8. do 11. ure in od 12. do 15. ure.

Rekonstrukcija odsekov cest v Laškem

Proti koncu leta 2009 se je uspešno zaključila rekonstrukcija odsekov cest v Laškem. Gre za odseke Kidričeve ulice, Na Pristavi in na Lahomšku. V sklopu rekonstrukcije se je uredilo odvodnjavanje ter izvedlo asfaltiranje vozišča, obenem pa se je tudi saniral plaz Trojno. Skupno

sta se tako uredila dobra dva kilometra občinskih cest. Dela je izvedlo podjetje AGM Nemec, d. o. o., iz Laškega, ki je bilo na podlagi javnega razpisa izbrano kot najugodnejše. Strokovni nadzor nad deli pa je izvajalo podjetje Spekter projekt, d. o. o., iz Trbovelj. Pretežni del investicije je, v skladu z določili 23. člena Zakona o financiranju občin, sofinancirala Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Občina Laško je tako izpolnila zadane cilje: izboljšanje obstoječega stanja vozišč, okolja, povečanje varnosti udeležencev v prometu in kakovosti bivanja prebivalcev na območju investicije.

Boštjan Polajžar

Boštjan Polajžar

Občina Laško na podlagi Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, številka 94/2007, 76/2008, 79/2009), Pravilnika o sofinanciranju prireditev in projektov v Občini Laško (Uradni list RS, številka 20/2008, 110/2009) in Odloka o proračunu Občine Laško za leto 2010 (Uradni list RS, številka 57/2009), objavlja

JAVNI POZIV ZA SOFINANCIRANJE PRIREDITEV IN PROJEKTOV V OBČINI LAŠKO ZA LETO 2010

Predmet javnega poziva: je sofinanciranje prireditev in projektov s področja kulture, turizma, športa, otrok in mladine, ki niso bili predmet sofinanciranja iz proračuna Občine Laško, iz drugih javnih razpisov ali javnih pozivov ter pomenijo pomemben prispevek k zadovoljevanju javnih potreb ter prepoznavnosti Občine Laško. To so:

- prireditve, za sofinanciranje katerih Občino Laško zaprosijo izvajalci prireditev in jih praviloma ni bilo mogoče prijaviti na ostale javne razpise ali pozive za sofinanciranje programov in projektov ter dopolnjujejo kulturno, turistično in športno ponudbo občine;
- večji projekti društev na področju organiziranja prostega časa, športa, vzgoje in izobraževanja otrok ter mladine, kulture, socialne, zdravstvene in humanitarne dejavnosti, ki niso predmet sofinanciranja iz proračuna Občine Laško oziroma iz drugih javnih razpisov ali javnih pozivov;
- prireditve in projekti, za katere se Občina Laško na podlagi uresničevanja svojih interesov ali zadovoljevanja svojih potreb odloči, da bo pokrovitelj. Pravico do sofinanciranja največ dveh prireditev ali projektov v tekočem letu imajo:
 - društva, ki imajo sedež v Občini Laško in so registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
 - krajevne skupnosti v Občini Laško,
 - javni zavodi s sedežem v Občini Laško.

Merila in kriteriji:

1. Kakovost, realnost in dostopnost prijavljene prireditve ali projekta (kakovost, realnost izvedbe, namembnost, inovativnost, tradicionalnost);
2. Preglednost, ekonomičnost in realnost finančne konstrukcije; (pregledna konstrukcija prihodkov in odhodkov – v finančno konstrukcijo so vključeni vsi prihodki, stroški, razviden je namen odhodkov, ki so v skladu z načrtovanimi dejavnostmi; ima zagotovljene druge, realne vire sofinanciranja prireditve ali projekta);
3. Dosedanje delo in reference prijavitelja (kakovost doslej realiziranih prireditev ali projektov)

Višina sredstev: V proračunu Občine Laško za leto 2010 je zagotovljenih **22.000,00 EUR**.

Dokumentacija poziva (obrazec za prijavo) je na voljo na Oddelku za družbene dejavnosti Občine Laško in na spletnih straneh Občine Laško (www.lasko.si) pod rubriko Javna naročila in razpisi. Javni poziv se zaključí s porabo razpoložljivih proračunskih sredstev.

Kontaktna oseba je Jasna Kermelj, tel. številka 03 733 87 20.

MATIJEV SEJEM V LAŠKEM

Občina Laško tudi letos organizira tradicionalni Matijev sejem, ki bo **v sredo, 24. februarja, na Valvazorjevem trgu v Laškem** – na parkirišču pri banki.

Obiskovalci sejma bodo lahko kupili izdelke domače obrti (suha roba, kovano kmečko orodje, leseni in pleteni izdelki ...).

Vljudno vabljeni!

LAŠKI SEJEM

Občina Laško bo letos začela organizirati Laški sejem, ki bo **vsak prvi petek v mesecu** na parkirišču pri Občini Laško (Trubarjevo nabrežje).

Prvi sejem bo
v petek, 5. marca, od 8. do 16. ure.

Obiskovalci bodo lahko kupili izdelke široke potrošnje (kovaški in lončarski izdelki, suha roba, konfekcija, zelišča, obutev, spominki ...).

Želimo si, da bi sejem postal tradicionalen in da bi ga občanke, občani in prebivalci širše okolice obiskovali v čim večjem številu.

Vljudno vabljeni!

OBČINA LAŠKO in JAVNI NEPREMIČNINSKI SKLAD OBČINE LAŠKO vabita zainteresirane ponudnike, da na spletnih straneh Občine Laško (<http://www.lasko.si>) in na oglasni deski Občine Laško spremljajo aktualna

ZBIRANJA PONUDB ZA SKLENITEV NEPOSREDNIH POGODB ZA PRODAJO

I. OBJEKTA LOKAVEC 5, 3272 RIMSKE TOPLICE, S PRIPADAJOČIM ZEMLJIŠČEM:

Predmet prodaje je nepremičnina, ki jo v naravi predstavlja starejša poslovna stavba s pripadajočim zemljiščem na naslovu Lokavec 5, 3272 Rimske Toplice. **Najnižja možna izhodiščna cena za nepremičnino znaša 39.910,90 EUR.**

II. PSO ŠMARJETA 11, 3272 RIMSKE TOPLICE, S PRIPADAJOČIM ZEMLJIŠČEM:

Predmet prodaje je poslovno-stanovanjski objekt etažnosti K+P+1 na naslovu Šmarjeta 11, Rimske Toplice, s pripadajočim zemljiščem, ki ga v naravi predstavljajo nepremičnine parc. št. 602/4, z. k. vl. št. 162, k. o. (1039) Rimske Toplice, po vrsti rabe: poslovna stavba 122 m², cesta 75 m² in dvorišče 1.040 m². **Znižana izhodiščna cena za nepremičnino je 199.505,50 EUR.**

III. DELNO KOMUNALNO OPREMLJENIH IN NEZAZIDANIH STAVBNIH ZEMLJIŠČ NA OBMOČJU LN BELOVO, k. o. 1039 – Rimske Toplice:

Predmet prodaje so delno komunalno opremljena in nezazidana stavbna zemljišča, ki jih v naravi predstavljajo: **parc. št. 212/4**, njiva 5. kat. razred, v izmeri 1.082 m², z izhodiščno ceno 27.201,48 EUR in **parc. št. 212/5**, ekst. sadovnjak 4. kat. razred, v izmeri 872 m², in travnik 5. kat. razred, v izmeri 514 m², z izhodiščno ceno 34.844,04 EUR. **Cene ne vključujejo 20 % DDV, ki ga plača kupec na podlagi izstavljenega računa.**

IV. NEZAZIDANEGA DELNO OPREMLJENEGA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA v k. o. 1022 – Rečica:

Predmet prodaje je nezazidano, delno opremljeno stavbno zemljišče parc. št. 1230/5 – travnik v izmeri 968 m², z. k. vl. št. 464, k. o. 1022 – Rečica. Po podrobnejši namenski rabi je

zemljišče namenjeno gradnji enodružinske stanovanjske hiše. Za gradnjo objekta na zemljišču je izdano gradbeno dovoljenje in izdelana projektna dokumentacija. **Znižana izhodiščna cena za nezazidano stavbno zemljišče, ki je predmet prodaje, znaša 95.855,17 EUR.** Davek na dodano vrednost po stopnji 20 % ni vključen v ceno in ga kupec plača poleg kupnine na podlagi izstavljenega računa. **Komunalni prispevek, strošek izdelave projektne dokumentacije in izdaje gradbenega dovoljenja so zajeti v izklicni ceni nepremičnine.**

V. STANOVANJ IN POSLOVNIH PROSTOROV NA AŠKERČEVI CESTI 4, V RIMSKIH TOPLICAH:

Zainteresirane za nakup novih poslovnih prostorov in stanovanj v PSO ZP Rimske Toplice obveščamo, da znašajo izhodiščne cene za nepremičnine v EUR:

Številka dela stavbe	Številka poslovnega prostora ali stanovanja	Neto tlorisna površina dela stavbe (v m ²) – vpisana v kataster stavb	Dejanska raba dela stavbe	Izhodiščna cena brez DDV	Izhodiščna prodajna cena z vključenim DDV
1039-960-2	2	47,39 m ²	nestanovanjska - poslovni prostor 2 (po projektu pisarniški poslovni prostor KS)	83.068,78 €	99.682,54 €
1039-960-3	3	46,66 m ²	nestanovanjska - poslovni prostor 3 (po projektu poslovni prostor zobne tehnike)	99.114,08 €	118.936,90 €
1039-960-6	6	53,23 m ²	stanovanjska – stanovanje D1	85.900,98 €	93.202,56 €
1039-960-7	7	54,43 m ²	stanovanjska – stanovanje C1	87.837,50 €	95.303,69 €
1039-960-8	8	83,43 m ²	stanovanjska – stanovanje B1	134.636,83 €	146.080,96 €
1039-960-9	9	62,46 m ²	stanovanjska – stanovanje A1	100.796,07 €	109.363,74 €
1039-960-10	10	52,95 m ²	stanovanjska – stanovanje D2	85.449,12 €	92.712,30 €
1039-960-11	11	53,91 m ²	stanovanjska – stanovanje C2	86.998,34 €	94.393,20 €
1039-960-12	12	83,46 m ²	stanovanjska – stanovanje B2	134.685,24 €	146.133,49 €
1039-960-13	13	62,65 m ²	stanovanjska – stanovanje A2	101.102,69 €	109.696,42 €

Vse zainteresirane ponudnike za nakup nepremičnin obveščamo, da navedene izhodiščne cene nepremičnin veljajo do odprodaje nepremičnin, vendar najdlje do 31. marca 2010.

Dodatne informacije o pogojih in predmetih prodaj lahko interesenti dobijo na <http://www.lasko.si>; tel.: 03 7338 700, 03 7338 712 ali e-naslovu: obcina@lasko.si oziroma stanka.jost@lasko.si. Po prehodnem dogovoru je možen ogled nepremičnin, ki so predmet prodaje.

Stanka Jošt

KAPITOL
Nepremičnina

Preprosto največ

NOVA STANOVANJA

PSO RIMSKE TOPLICE

03/42 55 880

Bražigrajska 7, 3000 Celje www.kapitol.si

OBČINSKI SVET LAŠKO

Na februarjski seji o rebalansu proračuna in Laškem sejmu

V sredo, 17. februarja, bo v Zdravilišču Laško potekala 22. seja Občinskega sveta Laško.

Občinski svetniki bodo najprej obravnavali Odlok o rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2010 ter rebalans finančnega načrta in programa dela Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško z načrtom prodaje stvarnega premoženja za leto 2010. Sledila bo obravnava sprememb in dopolnitev Statuta Občine Laško ter Okvirnega programa dela Občinskega sveta Laško z rokovnikom za leto 2010 ter realizacijo programa dela občinskega

sveta za leto 2009.

Na področju gospodarstva, prostorskega in komunalnega urejanja bodo svetniki obravnavali investicijsko dokumentacijo za projekta Obnova starega mestnega jedra Laško in Vodovod Vrh–Radoblje–Globoko, Pravilnik o poslovanju in trženju Laškega sejma ter Sklep o spremembi in uskladitvi višine cene storitve javne službe oskrbe s pitno vodo s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Na področju družbenih dejavnosti bo na dnevnem redu prva obravnava Odloka o razglasitvi Kopališke rotunde Zdraviliškega doma za kulturni spomenik lokalnega pomena v Občini Laško, svetniki pa bodo odločali tudi o

sprejemu Pravilnika o sofinanciranju programov veteranskih organizacij v Občini Laško, Pravilnika o sofinanciranju letnega programa športa v Občini Laško, Letnega programa športa v Občini Laško za leto 2010 ter Sklepa o prenosu sredstev v upravljanje OŠ Antona Aškercarja Rimske Toplice.

Svetniki bodo obravnavali tudi prenehanje delovanja in pripojitev Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško ter posamične programe prodaje in menjave zemljišč ter izvzem zemljišča iz splošne rabe.

Sejno gradivo je dostopno na občinski spletni strani www.lasko.si, kjer si lahko ogledate tudi posnetke dosedanjih sej.

Tanja Grabrijan

Upravna enota Laško

NOVELA ZAKONA O ŽRTVAH VOJNEGA NASILJA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN-H, Uradni list RS, št. 72/2009 z dne 18. 9. 2009) razširja krog dosedanjih upravičencev do priznanja statusa žrtve vojnega nasilja, in sicer so to tudi osebe, ki so bile kot civilne osebe izpostavljene nasilnim dejanjem ali prisilnim ukrepom drugih oboroženih sil od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945. Kot druge oborožene sile se pri tem štejejo enote Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije ter enote zaveznikov protifašistične oziroma protinacistične koalicije. Navedena sprememba se je začela uporabljati **1. januarja 2010.**

Žrtev vojnega nasilja je lahko tudi:

- oseba, ki je kot begunec morala od 6.

aprila 1941 do 15. maja 1945 zapustiti svoj dom zaradi nasilnega dejanja požiga, porušenja ali izropanja njene stanovanjske hiše ali stanovanja, ki so jo povzročile druge oborožene sile, zaradi česar se ni mogla vrniti na svoj dom neprekinjeno najmanj tri mesece (begunec), če ni prostovoljno ali poklicno sodelovala z agresorjem, in oseba, rojena staršem v teh okoliščinah;

- otrok, katerega starš je umrl, bil ubit ali pogrešan zaradi nasilnih dejanj ali prisilnih ukrepov drugih oboroženih sil, če ni prostovoljno ali poklicno sodeloval z agresorjem;

- bivši italijanski vojak, ki je bil po kapitulaciji Italije odpeljan v ujetništvo (interniranec). Za žrtev vojnega nasilja se šteje oseba, pri kateri je prisilni ukrep ali nasilno dejanje trajalo neprekinjeno najmanj tri mesece, razen za osebe, rojene staršem v času, ko so zoper njih

trajali prisilni ukrepi ali prisilna dejanja. Novost je tudi **doživljenjska mesečna renta za prisilnega mobiliziranca**, pri čemer se čas trajanja prisilnega ukrepa ali nasilnega dejanja prizna v dejanskem trajanju do povratka v domovino, vendar ne dlje kot do 31. decembra 1945, ne glede na to, če se je oseba vrnila po tem datumu.

Opozoriti je treba, da gre po zakonu vse pravice na zahtevo stranke.

O priznanju statusa žrtve vojnega nasilja in pravic po navedenem zakonu odloča na prvi stopnji upravna enota. Stranke lahko obrazce vlog dobijo na spletnem portalu e-uprava, lahko pa se oglasijo osebno v pisarni za vojne veterane, vojne invalide in žrtve vojnega nasilja našega upravnega organa.

Helena Knez

V LETU 2009 NA UE LAŠKO ŠE BOLJ ZADOVOLJNE STRANKE IN ZAPOSLENI KLJUB ZNIŽANJU STROŠKOV POSLOVANJA

Zadovoljstvo strank prav gotovo temelji na dejstvu, da so bile v UE Laško v letu 2009 vse zadeve, ki se jih vodi na osnovi zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) – teh je bilo 9.512 – rešene v zakonitem roku. Stranke so v letu 2009 vložile sicer za 6,36 % manj zahtev po ZUP-u, a je bilo dejansko rešen večji odstotek zadev v poročevalnem obdobju kot v letu 2008. Tako imenovanih prenesenih zadev iz leta 2009 v 2010 je bilo torej manj, če upoštevamo, da bi lahko 43 zadev zavrgli, ker je prišel rok za izvajanje zakona teči šele v letu 2010. Tudi število pritožb se je ponovno znižalo. Pri večini pritožb, ki so nam jih pritožbeni organi vrnili, je bila odločitev UE potrjena. V nobenem primeru ni bila odločitev UE v celoti nadomeščena. Nekaj pritožb je bilo vrnjenih v ponovni postopek.

Stranke so vložile tudi 17.414 zahtev, ki jih štejemo v tako imenovane druge upravne postopke, kar je nekoliko manj (929) kot v letu 2008, a je pomembno predvsem to, da nekaterih upravnih postopkov nismo izvajali, ker je bilo v letu 2008 vse narejeno (vnos v elektronski matični register v letu 2008 1.937-krat, v letu 2009 pa le 670-

krat) ali pa zakon določenega upravnega postopka ni več predvideval (izdaja delovne knjižice v letu 2008 291-krat in vpisovanje sprememb 337-krat). Iz navedenega lahko zaključimo, da je bila, po zmanjšanju števila zaposlenih iz 30 na 29, tudi obremenitev zaposlenih večja, čeprav ne številčno, temveč vsebinsko (več delovnih področij).

Ob tej priložnosti je treba poudariti, da se je bistveno povečala zahtevnost določenih postopkov, česar pa številke ne povedo in iz navedenega razloga je vsekakor še posebej pomembno zadovoljstvo strank, ki je bistveno višje, kot je povprečje v Sloveniji. Seveda navedenih rezultatov zaposleni v UE Laško ne bi dosegli, če ne bi bili tudi sami zadovoljni, kar izhaja predvsem iz medsebojnega spoštovanja in razumevanja. Leto 2009 je tudi v UE Laško potekalo s poudarkom na varčevanju. Stroški delovanja upravne enote (plače, materialni stroški, investicije in investicijsko vzdrževanje ter vplačljive tiskovine), ki jih ta plačuje iz sredstev, s katerimi razpolaga, so bili za 18.631 EUR manjši od sredstev, s katerimi bi lahko razpolagali v skladu z veljavnim proračunom, to je v skladu s

sredstvi, ki so bila že zmanjšana za vsoto, kot so jo narekovali vladni ukrepi. Na osnovi petih varčevalnih ukrepov, ki so bili v UE sprejeti maja, je bilo največ sredstev prihranjenih pri porabi pisarniškega materiala in telefonskih storitev. Z zmanjšanjem nakupa časopisov (odpovedi naročnine za več števil istega časopisa), strokovne literature in z manjšo udeležbo na strokovnem usposabljanju je bil storjen prav tako za raven UE Laško velik prihranek glede na porabo v letu 2008. Na podlagi ukrepov vlade RS in UE Laško je bilo v letu 2009 prihranjenih 51.826 EUR. Najpomembnejše je, da vsa ta zniževanja stroškov niso imela škodljivih posledic za zadovoljstvo strank s storitvami UE. Prav tako pomembno je, da izvajanje navedenih varčevalnih ukrepov ni imelo negativnega vpliva na zadovoljstvo zaposlenih, ki je prav tako, merjeno na osnovi ankete med vsemi zaposlenimi na UE Laško, nekoliko poraslo in je s tem še povišalo odstopanje od povprečja zadovoljstva v drugih UE.

mag. Andreja Stopar
načelnica UE Laško

Iz krajevnih skupnosti

KS ZIDANI MOST

Začelo se je graditi!

Ko se je leta 2008 začela rekonstrukcija ceste Vila–Zidani Most križišče, domačini kar nismo mogli verjeti, da se je po toliko letih obljub končno nekaj premaknilo.

Res, da je bil pred nekaj leti čudovito obnovljen cestni most čez reko Savinjo, obenem pa je bil poglobljen tudi podvoz

pod železniškim mostom, ki pelje proti Laškem. Vse so uredili tako, kot je treba, domačinom pa naredili medvedjo uslugo. Prej ni bilo večjega tovornjaka skozi kraj, zdaj jih je preko 500 (šteto v 24 urah). Domačinom in vsem, ki se vozijo po tej cesti, povzročajo velike probleme in uničujejo že tako slabo cesto. Med gradnjo pa so nastali novi problemi:

vozniki čakajo pred semaforjem, pešci hodijo po zelo ozki stezi, nenehen hrup ... CMC-ju, ki gradi ta odsek, gre vsa pohvala, saj je po pritožbah krajanov uredil stezo za pešce ter zamenjal prvotno položen asfalt na obvoznici z novim, ki sedaj ne poka več. Domačini se zavedamo, da je obnova pomembna za kraj, zato smo večinoma zelo strpni, saj vemo, da bomo tako dobili lepo urejeno

cesto skozi Zidani Most, potem pa tudi pločnik in razsvetljava. Vse to je dandanes še kako pomembno. Baje naj bi dobili tudi optiko za internet.

Zato potrpite do oktobra, ko naj bi bil, kot obljublajo, odsek dokončan. Vsi upamo, da bo res in da bo urejeno tako, kot je treba, kar je graditelj sicer že dokazal pri izgradnji odseka pod skalo.

Beno Kolander

KS SEDRAŽ

Uspešno leto 2009 in načrti za naprej

Ko ocenjujemo opravljeno delo v letu 2009, smo lahko v KS Sedraž zadovoljni. Uspeli smo uresničiti zastavljene naloge v krajevni skupnosti, društva pa so uspešno delovala.

Kot največji uspeh v lanskem letu lahko štejem pridobitev novega vodovoda z vodohranom v Trnovem – investicijo je vodila Občina Laško. Vodovod je kraju prinesel stalno oskrbo z neoporečno vodo in poleg oskrbe dosedanjih krajanov omogočil tudi priključek bodočim interesentom.

Pred izvedbo del so se pojavljale manjše težave s soglasji za služnostno uporabo zemljišč, kar v zadnjem času postaja kar

Klenovem, dolgo 835 m. Cesta je bila asfaltirana že konec leta 2008, lani pa so bila opravljena samo še zaključna dela. Na to cesto so vezana samo štiri gospodinjstva in s skupno akcijo omenjenih krajanov, krajevne skupnosti in občine nam je investicijo, vredno skoraj 100.000 EUR, uspelo spraviti pod streho. Poleg omenjenih del smo v lanskem letu opravili večja vzdrževalna dela na nekaterih makadamskih javnih poteh in uredili kanalizacijo meteornih voda ob javnih poteh Sedraž–Govce in Sedraž–Trnovo. Za najmlajše krajanje Sedraža pa smo postavili dodatna otroška igrala ob šoli in asfaltirali manjšo košarkarsko površino na igrišču Brezno. Vse to nam je uspelo tudi zaradi vračila Telekomu, od katerega smo prejeli 16.500 EUR.

nekakšna stalnica, pa vendar so bila dela uspešno zaključena in nov sodoben vodovod je bil slovesno predan 19. junija lani. Istočasno smo v uporabo predali javno razsvetlavo v Trnovem, ki obsega 12 svetilk in je bila v celoti investirana s sredstvi KS. Tega dne smo slovesno otvorili tudi posodobljeno javno pot v

Krajevna skupnost je tvorno sodelovala tudi z društvi v kraju, saj so bila ta čez vso leto zelo aktivna. Kulturno društvo je na tradicionalen način postavilo majski mlaj in pripravilo kresovanje, v uspešnem sodelovanju s šolo in vrtcem pa sodelovalo pri proslavah v kraju. Pevci so ohranili svoj tradicionalni koncert ob lipi

na predvečer dneva državnosti, ki se razvija v pravo druženje vseh krajanov. Gasilci PGD Sedraž so tudi lani v svoje vrste privabili našo mladež in uspešno sodelovali na občinskem in regijskem tekmovanju. Upokojenci Sedraža so poleg rednega druženja ponovno pripravili srečanje rudarjev ob prazniku sv. Barbare, člani RK pa srečanje starejših krajanov nad 70 let. Aktivni so bili tudi člani športnega društva, ki so posodobili igrišče na Breznem. Leto 2009 smo zaključili z vsakoletnim novoletnim bazarjem, prihodom dedka Mraza in obdaritvijo najmlajših.

V letošnjem letu nas čakajo nove naloge. Verjamemo, da bodo naši društva, šola in vrtec ponovno aktivni in bodo popestrili dogajanje v kraju. V KS Sedraž pa nameravamo postaviti spletno stran KS, na kateri se bodo vsi omenjeni akterji lahko predstavili in krajanom še podrobneje predstavili svoje delo in aktivnosti. Načrtujemo postopno posodabljanje doma krajevne skupnosti, v katerem delujejo tudi vsa društva razen gasilcev in strelcev; radi bi namreč zamenjali kritino in stavbno pohištvo. Predvidevamo pa tudi začetek aktivnosti za prestavitev dela lokalne ceste Sedraž–Brezno, s katerim bi se izognili zimskim nevšečnostim. Pričakujemo tudi, da bodo razgovori med občinama Laško in Hrastnik prinesli rešitev za krajanje Breznega in Belovega glede reševanja odpadnih voda in izcednih vod iz regijske deponije.

Več o načrtih za delo v letu 2010 pa bomo spregovorili na zboru krajanov, ki bo konec februarja. Če so želje in cilji skupni, jih je lažje uresničiti.

Predsednik KS Sedraž
Jožef Lapornik

Nagrada Streha stoletja Kleparstvo Omahna

Krovstvo Omahna, ki deluje že od leta 1989, sta lansko leto zaznamovali 20-letnica delovanja in nagrada Tondach award 2009 za streho na objektu Aqua Roma v Rimskih Toplicah.

Posebnost strehe je prehod stožca na ravnino. Gre za detajle in posebnosti, zaradi katerih je bilo potrebno tudi dodatno izobraževanje. Zaradi zahtevnosti in odmevnosti objekta so jih predstavniki podjetja Tondach Slovenija pozvali k sodelovanju na razpisu Streha stoletja v kategoriji javne gradnje. Ker v slednji niso imeli konkurence, je komisija, ki so jo sestavljali dva Tondachova predstavnika in dva zunanja člana, februarja lani Krovstvu Omahna podelila posebno nagrado za Streho stoletja. Na podlagi te nagrade so se udeležili tudi mednarodnega tekmovanja, na katerem je sodelovalo deset evropskih držav, v katerih ima podjetje Tondach svoja predstavništva. Komisijo so tokrat sestavljali gradbeni strokovnjaki, Tondachovi sodelavci in strokovni novinarji, ki so ocenjevali funkcionalnost strehe, splošni vtis o podobi strehe v povezavi z zunanjim ovojem stavbe in pokrajino ter stopnjo inovativnosti pri

oblikovanju strehe. Podelitev nagrad je potekala konec prejšnjega leta v srednjeveškem gradu Seggau v Avstriji, Krovstvo Omahna pa je med desetimi državami oziroma kandidati zasedlo 2. mesto. »Nagrada nam pomeni predvsem priznanje za dosedanje delo in spodbudo, da kljub težkim gospodarskim razmeram vztrajamo na začrtani poti,« o nagradi in projektu pravi Mitja Omahna, ki uspešno nadaljuje delo, ki ga je pred 21 leti začel njegov oče Marjan z manjšimi kleparskimi, pozneje pa tudi krovskimi deli. Poleg njiju je v podjetju trenutno zaposlenih še šest ljudi, ki z nenehnim izobraževanjem in odgovornostjo do opravljenih del skrbijo za razvoj podjetja.

Nika Košak
Foto: Jože Senica

Zdravilišču Laško zlati certifikat Invalidom prijazno

Slovensko združenje za duševno zdravje je skupaj s partnerji v okviru projekta Razvoj turistične ponudbe za ljudi s posebnimi potrebami v petek, 11. decembra lani, podelilo certifikate Invalidom prijazno sedmim turističnim organizacijam in 23 objektom. Na slovesni podelitvi je Zdravilišče Laško dobilo zlati certifikat.

S pridobitvijo zlatega certifikata Invalidom prijazno je laško zdravilišče dobilo potrditev, da ni urejeno in dostopno le za goste, ki so gibalno ovirani, ampak tudi za ljudi s posebnimi potrebami na področju vida, sluha in duševnega zdravlja.

V Zdravilišču Laško so na pridobitev zlatega znaka posebej ponosni zato, ker so v ocenjevalne kriterije poleg namestitvenih kapacitet in komunikacijskih poti vključeni tudi zaposleni, njihovo znanje in odnos do gostov.

Foto: Arhiv Thermane, d. d.

Raznolikost podeželja

Raznolikost podeželja

Celje • Laško • Štore • Vojnik

Društvo Raznolikost podeželja

Za člane društva smo organizirali redno srečanje ob koncu leta. Srečanje je bilo v četrtek, 17. decembra, na turistični kmetiji Goršek, Lipa pri Frankolovem. Udeležilo se ga je 26 članov in nosilcev projektov. Ti so predstavili dosedanje aktivnosti in rezultate pri projektih, ki so v izvajanju. V razpravi, ki je sledila, so nosilci projektov izpostavili nedopustno zamujanje MKGP z izplačili zahtevkov.

Razvoj ponudbe učnih in oglednih vsebin na podeželju

Kmetijsko-gozdarski zavod Celje je v sklopu projekta Razvoj ponudbe učnih in oglednih vsebin na podeželju, ki ga v okviru programa Leader sofinancira Evropska unija, izdal katalog, ki na 38 straneh predstavlja 30 ponudnikov na podeželju v občinah Celje, Laško, Štore in Vojnik. V katalogu, ki je izšel v nakladi 5.000 izvodov, so projektni partnerji pripravili 60 programov z različnimi vsebinami, namenjenimi predvsem obogatitvi učnih programov šol in vrtcev, pa tudi odraslim, ki jih zanimajo doživetja

na kmetijah. Katalog, ki je prvi takšnega obsega v Sloveniji, vabi z odličnimi fotografijami doživetij na kmetijah, ki pritegnejo že na prvi pogled.

Besedilo opisov kmetij in programov sta pripravili svetovalki **Jožica Krašovec** in

Vesna Mihalič v sodelovanju s ponudniki, uvodno besedo je napisala vodja projekta **Mojca Krivec** (vse tri KGZS – Zavod CE), strokovno mnenje pa sta podali **Polona Bastič** iz OŠ Vojnik in **Lidija Voršič** iz OŠ Hudinja. Katalog je oblikovalo in natisnilo podjetje Dinocolor iz Vojnika. Projekt, ki so ga poleg Evropske unije sofinancirale tudi Republika Slovenija ter občine Celje, Laško, Štore in Vojnik, se je izvajal 14 mesecev. V njem je sodelovalo šest partnerjev: Stik – Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško, Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje, Zavod za gozdove Slovenije – OE Celje, Vrtec Laško, OŠ Hudinja in OŠ Vojnik. Skupna vrednost projekta je 30.703,55 EUR, polovico sredstev za izvedbo prispeva Leader, drugo polovico pa občine.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

Na novinarski konferenci, ki je bila v torek, 15. decembra, v Sorževem mlinu v Polžah pri Novi Cerkvi, je vodja projekta Mojca Krivec predstavila projekt in poudarila: »Z njim želimo prispevati k ohranjanju dediščine, tradicije, vrednot, obrti in običajev na podeželju ter prispevati k izkustvenemu in doživljajskemu učenju otrok, mladine, pa tudi odraslih. V veliko veselje nam je, da bomo lahko projekt nadgradili z novimi aktivnostmi v letu 2010.« Katalog bodo predstavili šolam in vrtcem, nosilcem turizma na območju in vsem, ki bi lahko svojo dejavnost popestrili z ogledi na kmetijah, na razpolago pa bo tudi v turističnoinformacijskih centrih.

Mojca Krivec,
KGZS – Zavod CE,
upravljavac LAS

Od pridelka do izdelka

Možnosti v predelavi sadja iz travniških sadovnjakov

Lansko jesen smo na območju LAS začeli izvajati projekt Od pridelka do izdelka, s katerim želimo spodbuditi k novim predelovalnim dejavnostim in tako

obogatiti ponudbo kakovostnih izdelkov s kmetij. Usposabljanja glede predelave sadja se je udeležilo več kot dvajset lastnikov travniških sadovnjakov. Praktični del 30-urnega tečaja je potekal na kmetiji Razboršek na Strmci, kjer smo se pod vodstvom strokovnjakov **Francija Kotarja** in **Janija Gačnika** učili zakonitosti pasterizacije in pravilne priprave kisa, sušili sadje in kuhali žganje. Tudi pri predelavi sadja velja, da je osnova kvalitetnih izdelkov kvalitetna surovina. Spoznali smo, da moramo več pozornosti nameniti obrezovanju in negi visokodebelnih sadnih dreves in da nas v travniških sadovnjakih čaka še veliko dela.

Poleg številnih praktičnih napotkov pri različnih vrstah predelave sadja, ki bodo pomagali odpraviti marsikatero napako pri predelavi, so udeleženci spoznali tudi zakonske pogoje za prigrasitev predelave sadja kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji, dobili nasvete, kako urediti prostore in spoznali osnove dobre higienske prakse. Pozornost je bila namenjena tudi posebnostim ekološke predelave, pripravi izdelkov za trg, pakiranju in označevanju, oblikovanju cen ter načinom uspešnega trženja in komuniciranja s kupci. Udeleženci so usposabljanje ocenili kot zanimivo, poučno in koristno, večina pa bi se želela udeležiti tudi nadaljevalnih usposabljanj.

Predelava zelenjave – tržna niša

V novembru je potekal tečaj predelave zelenjave. Na njem so udeleženci pridobili znanja o različnih oblikah predelave zelenjave, s katero se ji podaljša rok uporabnosti in doda vrednost. Na začetku so se seznanili z lastnostmi zelenjave kot živila,

posebnostmi ekološke predelave ter tehnologijami kisanja repe in zelja. Za udeležence so bila najbolj zanimiva tista predavanja, kjer so svojo dejavnost predstavili kmetje, ki se s predelavo zelenjave že ukvarjajo. **Zvonko Pukšič** iz ekološke kmetije Zel pri Kogu je predstavil svoje izkušnje pri pasterizaciji paprike, kumaric, stročjega fižola in rdeče pese. Zelo zanimiv je bil tudi ogled kmetije Jevšnik iz Laz pri Velenju, kjer letno pripravijo več kot 100 ton kislega zelja in repe. Profesorica iz srednje živilske šole iz Maribora je predstavila prednosti in tehnologijo sušenja zelenjave. O tej dejavnosti je pri nas zelo malo znanega in posušena zelenjava vsekakor predstavlja zanimivo tržno nišo.

V želji, da bi se kmetje opogumili in se predelave zelenjave lotili kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji, so udeleženci poslušali tudi vsebine iz dobre higienske prakse pri predelavi zelenjave, trženja in označevanja živil, ekonomike in oblikovanja cen ter se seznanili s pogoji za prigrasitev dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

V februarju bo potekal tečaj predelave mesa. Prijaviti se je mogoče še na tečaj peke kruha, potic, peciva in izdelave testenin na tradicionalni način, ki bo v marcu. Vse, ki se želite naučiti priprave različnih vrst testa, nadevov, oblikovanja in peke v krušni peči ter dobiti napotke pri ureditvi prostorov in prigrasitvi dopolnilne dejavnosti na kmetiji, vabimo, da se tečaja udeležite. Prijave sprejemamo na tel. **734 08 73** (Jožica Krašovec) ali **490 75 84** (Vesna Mihalič).

Jožica Krašovec in Vesna Mihalič,
KGZS – Zavod CE

TIP 2010

Zavod Porta B je v sklopu projekta **Po poteh dediščine**, ki se deloma sofinancira iz programa Leader, promoviral projekt in projektne rezultate na sejmu Turizem in prosti čas – TIP 2010. V soboto, 21. januarja, smo bili prisotni na razstavnem prostoru projektne partnerja Stik Laško, kjer smo promovirali poti z enim od bodočih upravljavcev TD Globoče–Dedni Vrh in njihovo glasbeno skupino Joškova banda. Za mimoidoče pa so poskrbele promotorki z brezplačno degustacijo čaja s kmetije Kozmus. Z glasbo in petjem na prirejenih inštrumentih so nematerialno dediščino naših krajev ponesli po vseh poteh STO in prav na vsakem razstavišču so nas bili veseli.

Razdelili smo več kot 300 letakov in vizitk – med 10. in 17. uro pa smo opravili več kot 20 informativnih razgovorov.

Stkali smo zanimiva poznanstva in prav vse povabili, da se nam že letos pridružijo na novih dediščinskih poteh območja LAS, ki ga upravlja društvo Raznolikost podeželja. Vabljeni tudi vi.

Spoznajmo poklic etnologa

Zavod Porta B je v sklopu projekta Revitalizacija kulturne dediščine občin Celje, Laško, Štore in Vojnik, ki se deloma sofinancira iz programa Leader, pomagala Lovski družini Rečica pri Laškem pri prijavi mladinskega projekta **Spoznajmo poklic etnologa**, s katerim bomo ob pomoči Muzeja novejšje zgodovine Celje začeli aktivno pomagati pri izvedbi mladinskega raziskovalnega dela na področju kulturne dediščine.

Naloga zavoda Porta B je priprava projekta in njegova prijava na program Mladi v akciji, koordinacija in strokovna izvedba delavnic ter mentorstvo mladim raziskovalcem. Vsi materialni stroški projekta Spoznajmo poklic etnologa in stroški mladih raziskovalcev so sofinancirani iz programa Mladi v akciji. Do sedaj smo izvedli eno delavnico, ki je potekala v soboto, 28. novembra lani, kjer so se mladi zbrali na Trebežnikovi kmetiji.

Člani lovske družine želijo obnoviti kmetijo in jo zastaviti kot odprti muzej. Pripravili bodo dan odprtih vrat in preverili načrte pred prijavo razstave na razpis MKGP – ukrep 323, s pomočjo katerega bodo že decembra odprli muzejsko zbirko Trebežnikova domačija. Glavni cilj projekta je predstaviti bogato kulturno dediščino in pestro zgodovino kmetije Trebežnik na Šmohorju, jo promovirati na vzgojno-izobraževalnih ustanovah, v medijih ter hkrati razviti učne vsebine za osnovne šole in vrtce. Mlade pri raziskovalnem delu vodi študentka etnologije **Alenka Lapornik**, ki bo sodelovala pri vseh nadaljnjih aktivnostih na Trebežnikovi kmetiji.

Lovska družina letos pripravlja izvedbo naravoslovne učne poti po Trebežnikovi kmetiji, s čimer jo želimo predstaviti in približati vsem obiskovalcem, pohodnikom in drugim, ki se ustavljajo na kmetiji. Zelo smo ponosni, da so lovska družino podprle javne strokovne institucije: Muzej novejšje zgodovine Celje, Stik Laško, Univerza v Ljubljani, Oddelek za etnologijo in mnogi drugi. Veselimo se srečanja z vami na Trebežnikovi kmetiji.

Tanja Čajavec, Zavod Porta B

STIK - CENTER ZA ŠPORT, TURIZEM,
INFORMIRANJE IN KULTURO LAŠKO

Veseli december

December je minil v znamenju številnih prireditev v Občini Laško. Skozi ves mesec se je na različnih lokacijah zvrstilo preko 25 dogodkov in prireditev, ki so jih pripravili različni organizatorji v laški občini.

Praznovanje se je pričelo z Miklavževim sejmom na tržnici v Laškem. Ponudba prazničnih daril in dobrot z laškega podeželja je popestrila sobotni dopoldan, sv. Miklavž s spremstvom pa je razveselil otroke.

Praznično veselje smo želeli pričarati tudi na občinskem dvorišču. V dneh od 18. do 23. decembra so na tem mestu potekale praznične prireditve, polne plesa, petja, lepih voščil in želja. Program so pripravili otroci iz Vrta Laško, Osnovne šole Antona Aškerc, Osnovne šole Primoža Trubarja Laško, Laška pihalna godba,

Plesni oddelek PGŠ Laško, kulturna društva občine Laško ... Tudi dobra moža Božiček in dedek Mrzaz nista pozabila na otroke. Na občinsko dvorišče sta prinesla polne vreče daril. V vseh dneh je na občinskem dvorišču potekal božično-novoletni sejem s ponudbo prazničnih dobrot z laškega podeželja in daril. Zadnji večer leta je občinsko dvorišče napolnil zvok ansambla Vigred. Obiskovalcem je župan Franc Zdolšek ob kozarcu penine izrekel dobre želje za prihodnje leto.

Želja organizatorjev prireditev v veselem decembru je bila, da se krajani v zadnjih dneh leta 2009 ob zabavnem programu naših otrok, sokrajanov in praznični ponudbi skupaj poveselimo na občinskem dvorišču, vendar pa je bil odziv oziroma obisk zelo slab. Organizatorji in sodelujoči smo se resno zamislili, kaj je vzrok tako slabega odziva Laščanov, staršev in drugih obiskovalcev. Ali so veliki trgovski centri postali bolj pomembni kot pristno druženje ob pripravljenem programu naših otrok? Na to vprašanje si želimo odgovoriti, za odgovor pa

prosimo tudi vas. Kakšno dogajanje pričakujete v okviru prireditev Veselega decembra v letu 2010? Idejam bomo z veseljem prisluhnili.

Kljub manjšemu obisku in slabšemu vremenu so prireditve popestrile dogajanje v Laškem v teh prazničnih dneh. Zato se vsem organizatorjem prireditev, sodelujočim v programu in ponudnikom na stojnicah še enkrat iskreno zahvaljujemo.

STIK, Andreja Križnik
Foto: Foto atelje Jolanda Sojč

Apimedita & apiquality forum 2010

3. mednarodni forum o apiterapiji in 2. mednarodni forum o kakovosti čebeljih pridelkov

Slovenija sodeluje s svetovno čebelarstvo organizacijo Apimondia že več kot 30 let. Vsako leto se države članice potegujejo za mesto gostiteljice dogodkov pod okriljem Apimondie in Slovenija se je kot gostiteljica izkazala že večkrat. Prvi mednarodni simpozij Apimondia o apiterapiji je potekal leta 1978 v Portorožu. O pomembnosti dogodka v tistem času priča tudi dejstvo, da je bil častni pokrovitelj tedanji predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito. Simpozija se je udeležilo preko 200 znanstvenikov in strokovnjakov z vseh celin. Pozneje sta se v Sloveniji zvrstila še dva mednarodna simpozija Apimondia o apiterapiji, in sicer v letih 1988 in 1998, prav tako v Portorožu. Prvi mednarodni čebelarški kongres v samostojni Sloveniji pa je bila **Apimondia 2003**, ki je potekala v Ljubljani, in še danes velja za največji kongres, ki je bil organiziran v prestolnici

Slovenije, saj so zabeležili več kot 3.000 udeležencev.

Na letošnjem forumu, ki bo potekal **od 28. septembra do 2. oktobra** v Ljubljani, pa tudi v Mariboru, Lipici, Dolenjskih Toplicah in na Bledu, bo v organizaciji Občine Laško, Thermane Laško, Stika in Čebelarkega društva Laško potekala tudi

promocija medenih doživetij v Laškem in okolici. Predstavili bomo **vklučenost medenih izdelkov v programe dobrega počutja Thermane Laško** v obliki masaž, ovojev, kopeli, savnanja in kulinarčnih užitek. Predstavili bomo tudi apiterapevtsko posvetovalnico. Udeležence kongresa in obiskovalce mednarodne

razstave API-EXPO bomo seznanili z **vrtno medovitih rastlin** v zdraviliškem parku in interpretacijskimi tablami o življenju kranjske sivke ter zakladnici zdravja iz čebeljega panja. Povabili jih bomo na **čebelarški izlet**, kjer bodo lahko pokusili in kupili čebelarke dobrote laških čebelarjev ter si ogledali prikaz izdelave in krašenja lecta in medenjakov. Upamo, da bo do pričetka foruma urejena **čebelarška učna pot**, ki bo pomembno dopolnila ponudbo čebelarkega turizma v občini.

V januarju smo z našo ponudbo pristopili tudi k sodelovanju v promocijski brošuri Čebelarke zveze Slovenije **S čebelami do zdravja**, ki bo izšla v nakladi 10.000 izvodov in bo distribuirana preko izbranih sejmov v angleško-srbski in nemško-italijanski jezikovni mutaciji. O vseh nadaljnjih aktivnostih ponudnikov laškega čebelarkega turizma, vezanih na forum, vas bomo obveščali v naslednjih številkah biltena.

Naj medi!

Marina Bezgovšek, TIC

Državno tekmovanje v standardnih plesih

V soboto, 30. januarja, je potekalo državno prvenstvo v standardnih plesih, ki ga je v dvorani Tri lilije v Laškem organizirala družina

Vodlan iz PK Lukec v sodelovanju s Stikom. Prireditelj je odprl župan Občine Laško Franc Zdolšek skupaj z Laško pihalno godbo. Državno prvenstvo je minilo v znamenju fascinantno lepih oblek, ki so jih nosile plesalke. Nastopilo je 58 plesnih parov. Državna zmagovalca sta bila brat in sestra **Matej in Špela Kralj** iz PK Fredi. Plesalci pa so tekmovali v sedmih kategorijah: mlajši pionirji, pionirji, mlajši mladinci, mladinci, starejši mladinci, člani in seniorji. Po prvenstvu so za tekmovalce in goste v avli dvorane Tri lilije pripravili sprejem.

Foto: Sebastijan Vodlan

Elektronsko obveščanje o prireditvah v Občini Laško

Želite biti najhitreje seznanjeni s prireditvami v Občini Laško in hkrati prispevati k varovanju okolja?

Tiskane publikacije so še vedno priljubljen način obveščanja, a e-publikacijam v prid govori vse večja okoljevarstvena zavest, ki kliče po racionalni porabi papirja ter iskanju medijev, ki ne onesnažujejo okolja. Vabimo vas, da se vpišete v naš brezplačni sistem elektronskega obveščanja. Način vpisa je zelo enostaven. Na naši spletni strani www.stik-lasko.si najdete rubriko brezplačne e-novice, kamor vpišete svoje ime in e-naslov. Naša spletna stran www.stik-lasko.si je stičišče informacij, povezanih z okolico Laškega, ki jih želi obiskovalec izvedeti iz prve roke. Ponuja informacije o turističnem, športnem, kulturnem dogajanju in še veliko več.

Alenka Škorjanc

V TIC Laško po spominke in darila

Če potrebujete spominke ali darilo, ki bo namenjeno vašim najbližjim, prijateljem, znancem ali pa gostom iz bližnjih ali bolj oddaljenih krajev, lahko v TIC-u Laško prav gotovo najdete nekaj primernega, saj vam ponujamo širok in pester izbor različnih izdelkov.

Izbirate lahko med vrsto spominkov, ki nosijo podobo mesta Laško ali širše Slovenije, med magnetki in razglednicami, lahko pa se odločite za enega od izdelkov z geslom in logotipom **I feel Slovenia**. Za ljubitelje laškega piva so na voljo najrazličnejši izdelki **Pivovarne Laško**, od majic, kozarcev in vrčev, do manjših artiklov, kot so obeski za ključe, ovratni trakovi ... **Za vse, ki prisegajo na hojo**, lahko izbirate med pohodnimi palicami ali palicami za nordijsko hojo, **kolesarjem** je na voljo kolesarski vodnik po Laškem in okolici ter možnost najema kolesa in opreme, **za ljubitelje knjig in branja** pa lahko izberete med deli patra Karla Gržana: V znamenju Oriona, Friderik in Veronika ter Skrivnosti starodavne kartuzije, med knjižicami iz zbirke Pristrčnic: Okusti Slovenijo, Vina Slovenije ... ali med knjižnimi deli, ki so povezana z Laškim: Laški zbornik 2007, Laško v

Aprilski pohodi

3. Stikov pohod na Hum sobota, 10. april, start ob 9. uri na parkirišču pred gradom Tabor

Gre za rekreativni pohod, katerega namen je predvsem druženje pohodnikov in je namenjen vsem, tudi otrokom, saj se na vrh Huma vzhajemo v približno dobre pol ure. Po povratku s Huma sledi zaključek na parkirišču ob pijači, jedači in glasbi. Vsi pohodnik prejmejo Stikovo obešanko s spominsko kartico. Prijavnine za pohod ni. Vabimo vas, da sobotno dopoldne preživite z nami.

3. Anzekov pohod sobota, 17. april, start ob 8. uri z Ojstrega

Pohod poteka z Ojstrega do Velikega Vrha, kjer je bil doma znani ljudski godec in kapelnik »Svetnske godbe« Ivan Ulaga – Vrhovski Anzek in od koder je hodil peš na vaje tudi k laški pihalni godbi. Pohod je zanimiv, slikovit in namenjen rekreativnemu obujanju spominov in je ena od priložnosti za prijetno in sproščeno druženje.

2. Glasbeni pohod nedelja, 18. april, start ob 9. uri pri kmetiji Bobek na Lahomnem

Na sami poti bo na postojankah možno poskusiti razne dobrote, značilne za okoliške vasi, poskrbljeno pa bo tudi za glasbena presenečenja. Pot bo primerno označena s smerokazi. Pohod je primeren za vse obiskovalce s primerno obutvijo in bo trajal približno 2,5 ure.

Turizem Slapšak iz Padeža
vabi na

DNEVNO SANKANJE
vsak dan od 9. do 17. ure.

Vse, ki bi želeli večer preživeti malo drugače, pa vabimo na **NOČNO SANKANJE**, ki bo **od 18. do 21. ure** ob razsvetljavi bakel (če je prijavljenih vsaj 10 oseb).

Potrebna je predhodna
najava.

Za podrobnejše informacije in
prijavo pokličite:
(03) 573 91 61 ali
031/ 336 431

Foto: Jernej Slapšak

turističnem zrcalu avtorja Jureta Krašovca in monografijo Laško. Če pa želite podariti nekaj prav posebnega z bogatim izročilom laškega podeželja, lahko izbirate med izdelki, vključenimi v ponudbo **Dobrot laškega podeželja**, ki so odraz domačnosti, tradicije in visoke kakovosti. Izbirate lahko med pestro ponudbo zeliščnih čajev in soli, zeliščnih mil in tinktur, različnih vrst medu, medenjakov, lectov in svečarskih izdelkov iz čistega čebeljega voska, izdelkov iz sadja (jabolčnih krehljev, jabolčnih sokov in kisa iz travniških sadovnjakov, naravnega žganja), pekovskih izdelkov in domačih rezancev, ovčjega sira v oljčnem olju ter suhomesnatih izdelkov. V TIC-u Laško se veselimo vašega obiska!

Tina Belej, TIC

Zakaj zeleno ni le sinonim za zavist?

Trajnostni turizem, odgovorni turizem, eko turizem, zeleni turizem. Več izrazov z enakim pomenom: **okolju prijazen turizem, ki neguje, varuje in ne uničuje. Trajnostne oblike turizma postajajo v razviti turistični ponudbi povsod po svetu vedno močnejši trend in predstavljajo eno največjih priložnosti za njegov nadaljnji razvoj.** Hkrati predstavljajo tudi nujno smer nadaljnjega razvoja, saj bo le takšen turizem, ki temelji na ekonomski uspešnosti turističnega poslovanja ter je hkrati prizanesljiv in konstruktiven do naravnega, kulturnega in socialnega okolja, lahko obstajal tudi v prihodnosti. Zeleni turizem v Sloveniji je tista tržna prednost in priložnost, ki jo ima Slovenija pred številnimi drugimi destinacijami. **Slovenska turistična organizacija** ga podpira s pozicijskim sloganom **SLOVENIA GREEN**.

Zelena dejstva: Slovenija je zelena – Slovenia is green

- Slovenija je s približno 60 % gozdnih površin druga najbolj gozdnata država v Evropi,
- kar 36 % površine Slovenije je zaščitene z evropskimi direktivami Natura 2000,
- petina slovenske obale je zaščiteno območje,
- po količini rečne vode na prebivalca je Slovenija med najbogatejšimi evropskimi državami,
- več kot 22.000 živalskih in rastlinskih vrst Slovenijo uvršča med naravno najbogatejše v Evropi,
- pitna voda v Sloveniji sodi med najbolj čiste v Evropi in celo na svetu,
- pragozd se v naši državi nahaja samo 60 kilometrov od glavnega mesta Ljubljane.

Foto: Herman Čater

Zeleni turizem je bil tudi osrednja tema 12. slovenskega turističnega foruma, najpomembnejšega letnega strokovnega srečanja turistične panoge v Sloveniji, ki je potekal 3. in 4. decembra 2009 v Radencih. V zaključnih sklepih je bilo poudarjeno, da Slovenija potrebuje in podpira razvoj zelenega turizma, ustreznih okoljskih in energetske primernih infrastruktur ter novih zaposlitev, ki bodo grajene na kadrih z ustreznim znanjem o trajnostnem ravnanju.

Za prehod v zeleno gospodarstvo je zelo pomembna **pridobitev zelenih certifikacijskih shem.** Cele verige hotelov s svojimi objekti vstopajo v

različne sheme, pri čemer morajo ustrezati zahtevnim kriterijem, ki vključujejo energetske in vodno učinkovitost, vplive na okolje, ravnanje z odpadki, inovacije in biodiverzitetu. **Podjetja, ki so pridobila znak za okolje EU za turistične namestitve – EU marjetico** (v Sloveniji je znak do sedaj pridobilo le turistično podjetje Terme Snovik), **s tem uradno veljajo kot dokazljivo okolju prijazna na svojem področju.** Zanj lahko zaprosijo vse vrste namestitvenih zmogljivosti, vključno s hoteli, penziji, planinskimi kočami, zasebnimi sobodajalci, turističnimi kmetijami in kampi. Gre za izdelčno skupino »turistične namestitvene storitve«, ki za določeno ceno (provizijo) ponujajo varovano prenočitveno zmogljivost v primerno opremljenih sobah. Storitve prenočitve lahko vključuje tudi ponudbo hrane, rekreacije in/ali zelene površine. Za certificiranje je v Sloveniji pristojno Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje (ARSO). **Kriteriji in pogoji za pridobitev znaka se bodo po 30. aprilu 2010 zaosttrili, zato je priporočljivo, da zainteresirani čim prej pristopijo k postopku pridobivanja znaka.**

Promocija zelenega turizma v Občini Laško

V Občini Laško obstajajo številne možnosti za zanimiva in avtentična doživetja v okviru zelenega turizma (wellness, kulturni turizem, kolesarjenje, pohodništvo – v okviru obeležitve katerega smo v sodelovanju z zavodom Cindi uredili progo Preizkus hoje na 2 km, čebelarški turizem, razne oblike turizma na podeželju ...). V TIC-u Laško se zavedamo, da moramo kot destinacija čim bolj izkoristiti svoje prednosti in se razlikovati od konkurenčnih predvsem pri zadostitvi želje po avtentičnosti, zato smo skupaj s **ponudniki turističnih storitev** pripravili programe, ki promovirajo **ponudbo različnih oblik zelenega turizma** v naši občini. Skupaj s **Kmetijsko gozdarskim zavodom Celje – Izpostavo kmetijske svetovalne službe Laško** poskušamo **povečati sodelovanje lokalnih pridelovalcev hrane z gostinskimi ponudniki**, saj so živila domačega in lokalnega porekla ter tradicionalna priprava jedi tista oblika gastronomije, ki je med gosti med najbolj cenjenimi in zaželenimi. Prav tako pa so **v porastu tudi povpraševanja gostov po gastronomskih spominkih.** V TIC-u jih skupaj s ponudniki zeliščnih čajev in soli, različnih vrst medu, medenjakov, lectov in svečarskih izdelkov iz čistega čebeljega voska, izdelkov iz sadja (jabolčnih krehljev, jabolčnih sokov in kisa iz travniških sadovnjakov, naravnega žganja), pekovskih izdelkov in domačih rezancev ter ovčjega sira v oljčnem olju razvijamo pod enotno likovno podobo z imenom **Dobrote laškega podeželja.**

Promocijo turističnih programov smo zasnovali v skladu s smernicami **okoljsko prijaznega pristopa**, saj smo

tiskovine natisnili na okolju prijaznem papirju, vse tiskovine pa so na voljo tudi v elektronski obliki na www.stik-lasko.si. Aktivno se udeležujemo tudi sejemskega predstavitev. Tako smo na letošnjem sejmu **Turizem in prosti čas**, največjem turističnem dogodku in največji promociji slovenskega turizma v Sloveniji, ki je potekal med 21. in 24. januarjem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in kjer se je predstavljalo 150 razstavljalcev iz 13 držav, v okviru projekta **Na lepše – stranske poti so zapeljivejše od glavnih**, na Jantarjevi poti, predstavljali bogato naravno in kulturno dediščino območja Občine Laško, zdraviliško in wellness ponudbo, možnosti pohodništva in kolesarjenja ter drugih oblik aktivnega preživljanja prostega časa, ponudbo izletov za skupine, turistične prireditve v letu 2010 ter ponudbo lokalnih ponudnikov turističnih storitev in izdelkov. Skupaj z nami so predstavitve oblikovali tudi ponudniki z laškega podeželja z degustacijo domačih dobrot: **Domačija Križnik, Kmetija Aškerc, Turistična kmetija Kozmus ter Čebelarstvo in lectarstvo Šolar.** S predstavitvijo svoje ponudbe so se nam pridružile tudi **Rimske terme** in **Pivovarna Laško** z

degustacijo piva.

Vsem, ki ste z vloženim trudom pripomogli k uspešni predstavitvi turistične ponudbe našega območja se najlepše zahvaljujemo in se veselimo sodelovanja z vami tudi v prihodnje.

Metka Mavri in Marina Bezgovšek, TIC

Najdbe iz rimskih časov v Muzeju Laško

V bližini Laškega je bila v obdobju mogočne starorimske države zgrajena močna vojaška postojanka Celeia. Zaradi veličastnosti in kulturnega bogastva, ki je krasilo to pomembno rimsko mesto, so ga nekateri imenovali tudi Mala Troja. Ostanke široke ceste, po kateri je potekal živahen promet, temelje nekdanjih bogatih hiš ter številne manjše in večje najdbe iz takratnega časa danes lahko občudujemo v Pokrajinskem muzeju Celje.

Skoraj neverjetno je, da rimski legionarji takrat ne bi prikorakali tudi do Laškega. Obstajajo namreč zelo verjetne domneve, da so stari Rimljani poznali izvire tople vode v našem kraju. K temu namiguje tudi **časopisni prispevek, objavljen leta 1852 v Novicah**: »Iz Celja smo zvedeli, da polčetr ure pred Laškim (Markt Tüffer) tikama Savine so zadeli kopači na vrelec, katerega voda je veliko bolj vroča (29 °C) ...«

stop. R) kakor v zdraviliških toplicah Laških (Tüfferbad). Ko so delavci dalje kopali, so zadeli na stari zid, ki obstoji iz majhnih, okroglastih kamičkov, ki so s cementam trdno skupej zalepljeni; našli so pa v globočini tudi železno kljuko nekakih vrat, ki je s prav debelo rjo obdana bila. Ker so v starodavnih časih Rimci tu gospodovali, od koder tudi dan današnje ime Laško izvira, ni dvomiti, da so tu nekdanj bile Rimske Toplice, katerih sled so pretekli mesec našli ...«

Upravičeno domnevamo, da je v obdobju poznorimskega cesarstva obstajala tudi **naselbina v današnjem Laškem** ali v njegovi neposredni okolici. Na to nakazujejo številni ostanki mogočnih starorimskih spomenikov, ki so kot okras vzdani v različne starejše zgradbe našega mesta, pa tudi zgodovinski eksponati, ki so shranjeni v laškem muzeju. Laščani pogosto prečkamo Orožnov trg, saj se mu na vsakodnevni poti od enega nujnega opravka k drugemu pravzaprav ne moremo izogniti. Pogled je ponavadi usmerjen naravnost predse, misli pa zatopljene v trenutne skrbi. Pa bi bilo prav in tudi zanimivo, če bi vsaj za trenutek upočasnili korak in se prepustili zgodovini, ki nas na tem osrednjem laškem trgu obdaja. Takrat bi zagotovo na pročelju stare trgovske stavbe s hišno številko dve opazili čudovito reliefno upodobitev **krilate Meduzine glave**. Nekoč je bila ta umetniška stvaritev del večjega nagrobnega spomenika, izdelanega v delavnici v Celeiji, najverjetneje v prvi polovici 2. stoletja. Lik je bil v antični umetnosti zelo pogost in priljubljen motiv. Zagotovo Laščanom pogled pogosteje zaplavlja k veličastnemu **kamnitemu levu**, ki je vgrajen v vdolbini zunanje južne stene cerkve sv. Martina. Tudi ta monumentalna plastika je bila nekoč najverjetneje del večjega antičnega nagrobnega spomenika. V verovanju tedanjih prebivalcev so mogočni levi imeli nalogo braniti pokojnika pred hudobnimi duhovi in roparji grobov. Omenjena starorimska spomenika in še nekaj drugih, ki so danes kot okrasni element vzdani v marsikatero laško hišo, so bili zagotovo najdeni v našem mestu ali njegovi neposredni okolici.

V Muzeju Laško je iz časov Rimljanov shranjenih veliko eksponatov, ki kažejo na bogato in živahno življenje prebivalcev našega mesta pred skoraj dva tisoč leti. Med **ostanki nagrobnih spomenikov** izstopa sicer močno obrabljen lev zgornji del večjega nagrobnika, na katerem so upodobljeni člani družine (podoba matere z otrokom). Zanimiv in dobro

ohranjen je školjkasto poglobljen okrogli medaljon s premerom 31 centimetrov, v katerem je upodobljena odrasla ženska srednjih let. Delo je nastalo verjetno ob koncu 2. stoletja. V lapidariju muzeja sta tudi manjši fragment kamnitega rimskega nagrobnika, ki predstavlja vrhnji del spomenika, okrašena z izklesanimi

bršljanovimi vejami in stiliziranim Meduzinim obrazom, ter desni spodnji del nagrobnika s podobo moškega. Kakovostna izdelava obeh spomenikov kaže, da so bili pod njima pokopani premožni in ugledni prebivalci nekdanje rimske pokrajine Norikon. Muzej v svoji zbirki hrani tudi **kamniti otroški sarkofag**, najden na Vrhu nad Laškim, ki prav tako izvira iz rimskih časov.

Na razstavi Laško – potovanje skozi čas je obiskovalcem muzeja predstavljenih nekaj manjših najdb iz obdobja starega Rima. Občudujete lahko del mozaika, rimsko oljenko, del strešne opeke s starorimskim žigom ter **kovance s podobami različnih rimskih vladarjev**: Vespazijana (l. 69–79), Trajana (l. 89–117), Gardianusa Piusa (l. 238–244) in Konstantina II. (l. 337–361). V depojih pa so shranjene replike glinenih posod in krožnikov, najdenih v dveh rimskih grobovih iz 1. stoletja, ki so ju odkopali na Breznem, ter večje število zaenkrat nedoločene starorimske lončevine.

Tomaž Majcen

Vesolje

v laškem muzeju

Združeni narodi, Unesco in Mednarodna astronomska zveza (IAU) so leto 2009 proglasili za **leto astronomije**. Tako so po vsem svetu obeležili 400. obletnico prvih Galilejevih astronomskih opazovanj s teleskopom. Med številnimi raznolikimi prireditvami, ki so se zvrstile v lanskem letu, posebno mesto zagotovo pripada odmevni razstavi **Od Zemlje do vesolja**. Zaradi izrednega

zanimanja so se avtorji razstave odločili, da ogled razstave, ki je bila predstavljena na prostem v ljubljanskem parku Tivoli, omogočijo tudi prebivalcem različnih slovenskih krajev. Med prvimi, ki si bomo čudovito fotografsko razstavo lahko ogledali v letošnjem letu, smo Laščani, saj bo **Muzej Laško od 16. do 27. februarja v svojih prostorih gostil fotografski prikaz vesolja**, kot ga vidijo profesionalni zvezdoslovci.

Na razstavi so predstavljene najlepše astronomske fotografije, posnete z največjimi profesionalnimi teleskopi na

Zemlji in z vesoljskim **teleskopom Hubble**. Vključuje tudi najboljše fotografije slovenskih astronomov. Razstava predstavlja astronomijo in raziskovanje vesolja ter pokuka v tehnološko ozadje njegovega proučevanja. V okvir razstave je vključena tudi projekcija filma **Eyes on the Skies**.

V Muzeju Laško bomo tako zadnjih štirinajst dni v februarju kukali v najbolj oddaljene dele našega vesolja. **Prisrčno vabljeni.**

Tomaž Majcen

V Laškem na ogled muzej elektroprenosne dejavnosti

Laško je povsod znano za pivovarstvo in termalnih vrelcih, le redki pa vedo, da je bila prav v Zdravilišču Laško davnega leta 1885 zgrajena prva naprava za proizvodnjo elektrike na vodni pogon. Tako je prva žarnica v Laškem oziroma Spodnjem Štajerskem zasvetila že šest let po tem, ko je Edison odkril žarnico in se je začelo obdobje neslutene napredka za človeštvo. Vendar pa je imel ta proizvodni objekt zelo omejeno možnost uporabe. Čeprav so bile v naslednjih desetletjih zgrajene posamezne manjše proizvodne enote, je bila elektrifikacija (po takratni definiciji »preskrba vsakega interesenta s trajno, kar najcenejšo energijo, v zadostni množini z najmanjšimi sredstvi in tehnično najpopolnejše«), mogoča šele z zgraditvijo večjih proizvodnih objektov in prenosom električne energije na večje razdalje. To se je zgodilo leta 1924, ko je podjetje Fala, d. d., zgradilo 77 kilometrov dolg 80 kV daljnovod od HE Fala do RTP 80/35 kV Laško in naprej 35 kV daljnovod od RTP Laško do TE Trbovlje. To je bil v Sloveniji in takratni Jugoslaviji prvi prenosni daljnovod, uveljavilo se je prvo paralelno obratovanje v večjem obsegu, ustanovljen je bil prvi vzdrževalni obrat v RTP Laško, vse to pa je pomenilo začetek razvoja elektroprenosne dejavnosti v Sloveniji.

Skrb za ohranitev tehniške dediščine

O prvi napravi za proizvodnjo električne energije na vodni pogon se ni ohranil noben spomin, fotografija ali delček naprave, ostali so le pisni zapisi. Podobno bi se lahko zgodilo tudi s spomini na razvoj prenosne dejavnosti v Sloveniji. Toda marljive roke prenosnih delavcev so skozi desetletja ohranile marsikatero fotografijo, pisni dokument, kadrovske kartoteke, projektno dokumentacijo, tudi posamezno aparaturo, kakšen delček naprave, orodja ali osebnega zaščitnega sredstva, pa tudi telefonski in pisalni stroj. V zadnjih dveh desetletjih je bilo »brskanje« po starinskih eksponatih ter ostankih naprav po okvarah zelo intenzivno. Gonilna sila vsega tega pa je bila želja po ohranjanju tehniške dediščine, povezane z razvojem prenosne dejavnosti na Slovenskem. Povezave vsega zgoraj opisanega so rodile zamisel o oblikovanju muzejske zbirke, razumljivo na lokaciji, kjer se je vse skupaj začelo. Zato ni naključje, da je muzej lociran v RTP 110/35 kV Laško, odprt pa je bil leta 2004 ob osemdesetletnici prenosne dejavnosti na Slovenskem. Tudi naziv muzeja je simboličen, saj se imenuje Muzej Fala Laško. Domačini so namreč območje RTP Laško že od same zgraditve leta 1924 poimenovali kar Fala in tako je ostalo vse do današnjih dni. Takratni direktor Elesa mag. Vekoslav Korošec je ob že omenjenem odprtju in po ogledu

muzeja v knjigo vtisov ves navdušen zapisal: »To je edinstven tovrstni muzej v Evropi!« S to ugotovitvijo so se v poznejših letih strinjali tudi posamezni strokovnjaki, ki so že prekrižarili svet po dolgem in počez, pa tudi prvi tuji obiskovalci podobne zbirke še niso videli.

Kot je bilo že omenjeno, je bil namen ustanovitve tovrstnega muzeja zbiranje, evidentiranje, urejanje, hranjenje, varovanje elektroprenosne tehniške dediščine in prikaz eksponatov vsem tistim, ki so kdaj koli delali na tovrstnih napravah, tistim, ki jim elektrotehnična stroka pomeni nekaj več, predvsem pa mlademu rodu nadobudnih elektrikarjev. Slednji se tako lahko seznanijo s pionirskimi postopki razvoja elektroprenosne dejavnosti na teh območjih in jih bodo lahko ohranili v trajnem spominu. Čeprav je zbiranje posameznih eksponatov večinoma potekalo na Štajerskem, se lahko tovrstni prikaz razvoja elektroprenosne dejavnosti poistoveti s celotnim slovenskim ozemljem. To ne velja samo za del muzeja, ki opisuje kadrovske statistiko zaposlenih od leta 1924 do 2004 v Elektroprenosu Laško oziroma Podlog.

Zbirka zajema več sklopov

Muzej je tematsko razdeljen na tri temeljna področja: razvoj tehnike razdelilnih transformatorskih postaj, razvoj daljnovodne tehnike in kadrovska statistika. K temu so dodana še podpodročja razvoja oziroma uporabe telefonskih aparatov, pisalnih strojev in zbirka elementov naprav, poškodovanih med havarijami v elektroprenosni dejavnosti. Zbirki s področja razdelilnih transformatorskih postaj in daljnovodne tehnike sta locirani v dveh ločenih objektih, večji eksponati pa so na ogled v zunanji pokriti lopi, kjer prevladujejo večji

imitacije okvar s posebnimi avdio-video učinki, kar daje muzeju poseben pečat, ki je zanimiv tudi za naključne obiskovalce. To pa še posebej velja za ogled enkratne zbirke starinskih pisalnih strojev, ki je na ogledu v posebni dvorani. Za to zbirko je značilno, da je vseh 196 pisalnih strojev obnovljenih in vsi delujejo. Poudarek je na strojih predvsem nemške in ameriške proizvodnje od leta 1889 do druge svetovne vojne. Nekaj starejših pisalnih strojev je prava redkost v celotni Evropi, na ogled pa je tudi nekaj povojnih strojev domačih in drugih svetovnih proizvajalcev. V večjem prostoru je zelo zanimiva še arhivska zbirka prenosnih instrumentov za merjenje vseh vrst električnih veličin, kot tudi telefonskih aparatov od prvih dni pa vse do najnovejših mobilnikov. Kot je bilo že rečeno, sestavlja kadrovska statistika samo zaposlene v nekdanjem obratu Elektroprenosa Laško, ki se je leta 1972 preimenoval v Elektroprenos Podlog. V osemdesetih letih delovanja je bilo v omenjenih elektroprenosih skupaj zaposlenih 448 delavcev, večina njihovih fotografij pa je razstavljena na posebnem panoju. Na njem so tudi slike o delu in družinskem življenju delovnega kolektiva iz posameznih razvojnih obdobj. Posebna vitrina pa je namenjena kadrovske in projektni (predvojni) dokumentaciji, zgodovinskim knjigam in priročnikom ter časopisnim prispevkom.

K muzeju sodi tudi dislocirana zbirka elementov visokonapetostnih naprav s področja razdelilnih transformatorskih postaj in daljnovodov, ki so bili poškodovani med havarijami. Tovrstne posledice predvsem kratkih stikov in udarov strel ob nevihtah si je mogoče ogledati v RTP Podlog v Savinjski dolini, kjer je tudi sedež Elesovega elektroprenosnega vzdrževalnega centra Podlog.

Muzej si je mogoče ogledati po predhodni najavi na tel. 03 703 5121 oz. fax 03 703 5122 vsak delovni dan med 8. in 15. uro, za organizirane skupine pa tudi ob koncu tedna. Sicer pa si ga je od odprtja 8. oktobra leta 2004 pa do današnjih dni ogledalo 1.741 obiskovalcev, med njimi večina zaposlenih delavcev Eles, nekdanjih zaposlenih in njihovih sorodnikov, številne sedaj že tradicionalne vsakoletne šolske skupine, pa tudi posamezniki iz tujine.

starinski delovni stroji in visokonapetostne stikalne naprave. Poglavitna značilnost omenjenih zbirk je v tem, da so vsi značilni tipi naprav prikazani v prerezih tako, da lahko obiskovalci vidijo tudi notranjost teh naprav, kar je zelo redko mogoče videti tudi v šolah, pa še to po navadi le v slikovnem gradivu. Svojevrstno posebnost pomenijo tudi prikazi vzdrževalnih del in

Srečko Lesjak
Foto: Gregor Katič

Portret Ane Lavrinc

»Trema ustvari na odru pozitiven adrenalin«

Ana Lavrinc, študentka etnologije in kulturne antropologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, že več let svoj prosti čas namenja igranju v Šentjakobskem gledališču. V predstavi *Prevzetnost in pristranost* je upodobila Elizabeth Bennet, ki ji je prinesla kar tri nagrade, in sicer maticka za najboljšo žensko vlogo, Severjevo nagrado za igralske dosežke v ljubiteljskem gledališču in harlekina, tradicionalno nagrado Šentjakobskega gledališča, za najboljšo igralko.

»Nagrade mi pomenijo potrditev, da sem naredila dobro vlogo. Ljubitelju, ki v vlogo vloži veliko časa in energije, to veliko pomeni. Kot igralcu pa ti je vseeno največja potrditev, da je občinstvo zadovoljno, da ti ploskajo in da ti kaj lepega rečejo,« pripoveduje Ana o osvojenih nagradah in pravi, da ji je bila vloga Elizabeth največji izziv do sedaj. Na 48. Linhartovem srečanju, kjer je bila nagrajena z matickom, so obrazložili, da je Ana »težko vlogo napredne in izobražene, a družbeno nemočne Elizabeth Bennet odigrala prefinjeno in graciozno, pri čemer je ustvarila polnokrven lik, ujet v čas družbenega nasilja, ko o njenem življenju odločajo drugi. S svojim talentom je ustvarila dinamično in močno vlogo, ki zleze pod kožo še najbolj trdosrčnim.«

Igra jo je začela zanimati že v osnovni šoli, kjer je svoje zanimanje udeleževala v gledališkem krožku. Njena želja po igranju na odru se je prenesla tudi v srednjo šolo. »V srednji šoli sem si močno želela igrati, vendar so na naši gimnaziji pripravljali eno predstavo na tri leta in si se zato zelo težko vključil v skupino,« pojasnjuje Ana, ki se je nato v 4. letniku začela udeleževati gledaliških delavnic v Plesnem forumu pod mentorstvom igralcev Davida Čeha in Mihe Nemca. »Delali smo gledališke vaje, s katerimi sem se srečala prvič. Nismo delali ravno cele predstave, delali smo bolj odlomke. Takrat sem se tudi odločila za AGRFT.« Udeležila se je sprejemnih izpitov, pri čemer ji je pri pripravah pomagal tudi David Čeh, in se uvrstila v drugi krog, ampak nato ni bila sprejeta naprej. Vpisala se je na Filozofsko fakulteto na smer etnologija in kulturna antropologija. Vendar je to ni odvrnilo od želje po igranju. V 1. letniku fakultete se je odpravila v Šentjakobsko gledališče na avdicijo, ki jo je uspešno opravila in s tem uresničila dolgoletno željo.

Šentjakobsko gledališče in KUD LJUD

Njena prva odrska predstava v Šentjakobu je bila v drami *Osem žensk*, manjšo vlogo je imela v predstavi *R. U. R.*, zaigrala pa je tudi v predstavi *Kaj ti je deklica?* in v dveh otroških gledaliških predstavah – *Brat je, škrtat je, tat je* in *Presenetljivo popotovanje kositrnega vojaka*. Poleg Šentjakobskega gledališča je dejavna tudi v Kulturno umetniškem društvu LJUD, kjer je sodelovala pri nekaterih projektih. Zaigrala je v burleski

Južni otok in ciklusu predstav *Cirkus LJUD*. Upodobila je še *Agato* v *Visoški kroniki* in delno sodelovala pri *Električnih invazijah*. Seveda se pri predstavah dogajajo nepričakovane stvari. Ena takšnih se je Ani zgodila pri predstavi *Osem žensk*. V prizoru je na kavču sedelo pet žensk, ki najdejo torbico, v kateri bi morala biti pištola. »Ampak ko smo pogledale v torbico, pištole ni bilo. Ker se je tekst navezoval na ta rekvizit, nismo mogle nadaljevati predstave. Začele smo improvizirati. Soigralka je pod pretvezo, da gre na stranišče, odšla z odra in ko se je vrnila, je pištolo skrivaj podtaknila v torbico in tako smo lahko nadaljevale predstavo,« pripoveduje o dogodivščini in dodaja, da gledalci napake sploh niso opazili. Pred predstavo potrebuje trenutek koncentracije, ki je zanjo zelo pomembna. »Vedno si prej ogrejem glasilke in naredim nekaj govornih vaj, ogrejem pa se tudi fizično. Všeč mi je, če se ogrejem tudi skupinsko, da dobimo nekakšno skupinsko energijo in da se povežemo, preden stopimo skupaj na oder.« Kljub številnim predstavam Ana pravi, da ima še vedno pred vsako predstavo tremo.

»Trema je vedno prisotna, vendar ko si na odru, splahni. Včasih prej, včasih pozneje, odvisno od predstave. Ampak načeloma se sprostiš in trema ustvari na odru pozitiven adrenalin.« Učenje teksta je takorekoč vsakdanjik igralcev. Ana v smehu pravi, da jo je marsikdo glede njene vloge v *Prevzetnosti* in *pristranosti* najprej vprašal, kako se je naučila tekst, ki ga je v omenjeni predstavi imela kar veliko. Načeloma, pojasnjuje, si zmerno veliko teksta zapomniš že na vajah in učenje doma pogosto ni potrebno. »Tekst se naučiš skozi vaje, utelesiš ga. Povezan je z akcijo, z gibi telesa in doživljanjem. Ne učiš se ga na pamet, ampak razmišljaš to, kar govoriš.« Za vlogo Elizabeth je bilo nekoliko drugače, tekst se je učila tudi doma, saj »gre za drug čas, stavki pa so zelo zapleteni in nenaravni. Če se zmotiš, lahko ponovadi kaj prirediš, tu pa to ni mogoče.«

Pri svojem delu je sodelovala z različnimi režiserji, ne pozabi pa omeniti Zvoneta Šedlbauerja, ki je režiral *Prevzetnost* in *pristanost*. »Je režiser starejše generacije, klasik in ima poseben pristop do gledališča, ki ga prej nikoli nisem bila deležna. Mogoče zato, ker nisem šolana igralka in se nikoli nisem toliko ukvarjala z govorom. Bil je zelo pedagoški, veliko nas je naučil,« pripoveduje o pozitivni izkušnji s Šedlbauerjem.

Rdeči noski

Kljub obveznostim v gledališču ni zanemarila študija, saj trenutno piše diplomu. Vaje in predstave ji ni težko usklajevati s študijem, saj je ugotovila, da več, kot ima obveznosti, bolj učinkovita je. Na vprašanje, kaj počne med prostim časom, odgovarja, da je njen prosti čas pravzaprav povezan z gledališčem. »Odrekaš se drugim stvarim – ne hodiš ven, ampak na vaje. Potem bolj ceniš čas, ki ga imaš, in se učiš ter počneš druge stvari. Seveda si utrujen, ampak ima vse to nek čar.«

Lansko leto se je pridružila tudi ekipi Rdečih noskov, ki kot klovn zdravniki obiskujejo bolnišnice po Sloveniji. Februarja se je namreč odločila, da se preizkusi na avdiciji. »Navajena sem teh sprejemnih, ki so tako travmatični in kjer je prisotna trema. Tu pa je bilo zabavno in na koncu sem bila sprejeta.« Čeprav je odigrala že veliko različnih vlog v gledališču, pa pravi, da sedaj odkriva nov način igre. »Drugače je biti klovn kot biti na odru. Klovn dela z ljudmi, s komunikacijo. Sicer sem to spoznala že

prej preko uličnega gledališča, a pri klovnju je to izpostavljeno še toliko bolj. Več je improvizacije, pred katero sem vedno imela malo treme.« Kot Dr. Sigismunda zabava otroke, da vsaj za nekaj trenutkov pozabijo, zakaj so v bolnišnici. Hodi

tudi na mednarodne delavnice za klovne v Avstrijo, kjer pravi, da se veliko nauči in odkriva nov princip dela, ki ji je všeč.

Čeprav ni bila sprejeta na AGRFT, nagrade dokazujejo njen talent, vztrajnost in željo po igranju. »Bilo mi je zelo hudo, ko nisem bila sprejeta, ker sem si to zelo želela. Mislim, da z namenom nisem bila sprejeta in danes mi ni žal. Človek mora biti čustveno zrel za sprejemne izpite, da te neuspehi preveč ne potrejo. Po akademiji zaradi majhnosti slovenskega trga tudi ni nujno, da boš dobil delo. In ko gledam na vse to, mi ni žal, ker delam, kar hočem. Zdaj sem pri noskih in se izobražujem še na drugih ravneh.« Trenutno je bolj aktivna pri Rdečih noskih kot v gledališču, vendar pa lahko v prihodnje pričakujemo še več gledaliških predstav, v katerih bo zaigrala in navduševala občinstvo.

Nika Košak

Foto: Osebni arhiv Ane Lavrinc

Etno odbor Jureta Krašovca Možnar

25 let je za nami

Ko smo se pred 25 leti prvič zbrali v Škofcah nad Rimskimi Toplicami na reviji starih šeg, navad in običajev, najbrž nihče ni slutil, da bo ideja o tovrstnem početu tako zrasla, se razvijala in ohranila vse do danes. Seveda smemo to sedaj, po petindvajsetih letih, z velikim zadovoljstvom tudi potrditi.

Ne. Ni bilo vedno vse gladko in lepo, da ne bi bilo kakšne slovenske nevoščljivosti. Bilo je vsakega nekaj. Predvsem pa veliko garanja za »boglonaj«, kdaj tudi za kranjsko klobaso ali pa še to ne. Veliko odpovedovanj je bilo, na koncu pa tudi nekaj za dušo. Za nami je vrsta lepih prireditvev, v katere so vpeti delo članov društev, skupin in posameznikov iz laške okolice, znanje in veščine iz preteklosti, nekaj priučenega in naučenega, sicer pa veliko žrtvovanega prostega časa, volje in truda slehernega posameznika.

Okrog 70 delovnih opravil in ljudskih šeg, ki sodijo v okvir ljudske dediščine, nam je uspelo v tem obdobju postaviti na svetlo. Nastalo je veliko pisnega materiala, fotografij, avdio in video posnetkov, dve brošuri, avdio kasetala ljudskih pevcev in godcev, novinarskih zapisov in spominov. Med nami so se spletla številna poznanstva z ljudmi v laški okolici in

Člani etno odbora na strokovni ekskurziji

drugod, delovati so začeli številni posnemovalci obujanja ljudskega izročila. Sedaj dvajsetčlanski odbor predstavlja jedro dogajanja v Etno odboru Jureta Krašovca Možnar. V njem so predstavniki društev in skupin ter nekateri posamezniki, ki pri tem vztrajajo že vrsto let. Odbor je v minulem letu nastopil sedmi mandat. Pred njim je nov čas, je nov veter, ki mu je treba smelo nastaviti krila. Pričakovanja so morda večja od dejanske volje in dragocenega časa, pa vendar je zgodbo smiselno nadaljevati. Le s trmo, vztrajnostjo, moralno podporo in strokovno pomočjo bomo še lahko predstavljali življenje in delo ljudi, kakršno je bilo nekoč v resnici, in ne takšno, kakršnega je morda nekateri želeli predstavljati, ga poneumljati.

Četrto stoletje je lahko ob prehodu v drugo četrtino pomembna priložnost za to, da se v odboru tudi razreši pravni status in utrdijo njegovi temelji. Poleg lastne volje in prostovoljnega dela odbor za svoje poslanstvo tudi v prihodnje potrebuje moralno in gmotno podporo občine, turističnega društva in TIC-a ter podjetij in zlasti tistih ustanov, ki se strokovno ukvarjajo s kulturno dediščino. Le tako si upamo napovedati njegovo prihodnost.

Podelili smo dva zlata možnarja

Etno odbor Jureta Krašovca Možnar je tudi letos pripravil razpis za prejemnike priznanja zlati možnar. Na podlagi pravilnika smo v začetku januarja posredovali javni razpis za enaindvajseto podelitev tega edinstvenega priznanja za izjemne dosežke in uspehe na področju etnografske dejavnosti v Občini Laško in zunaj nje, ki ga je doslej prejelo že 26 posameznikov, društev, skupin in drugih združenj. Do predvidenega datuma smo prejeli enajst predlogov.

Odbor je te predloge obravnaval na svoji redni, 7. seji, 26. januarja. Po javnem glasovanju je soglasno sprejel sklep, da priznanji zlati možnar za leto 2009 prejmeta **Turistično društvo Laško** in **Konjerejsko društvo Vrh nad Laškim**, oba za izjemne dosežke na področju etnografske dejavnosti.

Etno odbor Jureta Krašovca Možnar je imel tokrat izjemno zahtevno delo, saj je bilo med doslej največjim številom predlogov tudi nekaj takšnih, ki bi si zagotovo še zaslužili priznanje. Odbor je imel pri odločanju v ospredju naslednja merila: neprekinjeno, dolgoletno delo (daljše časovno obdobje); neposredno, redno in korektno sodelovanje z odborom pri izvajanju njegovega programa in logistične pomoči pri izvedbi številnih projektov, kakor tudi prikazih širšega značaja; vidne, enkratne rezultate ter dosežke, ki so v teh časih še toliko bolj izjemni in presejajo meje zmožnega, kakor je denimo oživljanje nepremične dediščine s postavitvijo društvenega kozolca pri Konjerejskem društvu Vrh, ter doslej podeljena priznanja v okviru društva. Na podlagi navedenega sta imela zgoraj omenjena nominiranca dominantno težo.

Priznanji sta bili letošnjima dobitnikoma podeljeni na osrednji občinski proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku, ki je bila 5. februarja v Kulturnem centru Laško. Dobitnikoma še enkrat iskreno čestitamo!

Praznovanje sv. Barbare v Sedražu

Preteklo je ducat let od takrat, ko je Društvo upokojencev Sedraž s podporo Etno odbora Jureta Krašovca Možnar obudilo staro šego tamkajšnjih rudarjev. 4. decembra, na god njihove zavetnice sv. Barbare, so bili nekdanji »knapi« delo prosti. Edina obveza, ki so jo morali tega dne izpolniti, je bila, da so šli k sveti maši. Predvsem zato, da se sv. Barbari priporočijo za svojo srečo pri opravljanju zahtevnega in nevarnega poklica tam doli, globoko pod zemljo. Kdor ni šel k maši, je dobil »plavega«, torej neupravičen izostanek. Kaj takega so si privoščil le redki. Po njej pa so se smeli tudi poveseliti.

Upokojeni rudarji so pri Društvu upokojencev Sedraž pred leti podali predlog za oživitev šege, v Etno odboru Jureta Krašovca Možnar smo jo sprejeli in tako smo tudi decembra lani skupaj z njimi podoživeli oživljeno tradicijo na dan

sv. Barbare. Pomembno je, da to ni kadarkoli, ampak na dan, ko je njen god. V Sedražu pri gasilskem domu so se tega dne skupaj zbrali upokojeni in aktivni rudarji v uniformah ter od tam s

Rudarskega druženja se udeležuje okrog 160 aktivnih ter upokojenih rudarjev

praporom in v spremstvu godbe na pihala Rudnika Hrastnik odšli do farne cerkve, kjer je bila priložnostna sveta maša. Darovala sta jo domači župnik **Stanko Domanjko** in nadžupnik Nadžupniškega urada sv. Martina v Laškem **Rok Metličar**. Po njej je v cerkvi zapel še domači pevski zbor, nato pa so se rudarji zbrali v telovadnici tamkajšnje šole, kjer je bila še priložnostna slovesnost s kulturnim programom in »knappovsko malico«.

V programu so zbrane nagovorili predsednik Društva upokojencev Sedraž **Branko Pavčnik** in organizator prireditve **Jože Hrastnik**, laški župan **Franc Zdošek**, predsednik Etno odbora Jureta Krašovca Možnar **Vlado Marot**, predsednik Krajevne skupnosti Sedraž **Jože Lapornik** in nadžupnik **Rok Metličar**. Za prijetno vzdušje pa je znova zaigrala rudarska godba iz Hrastnika. Ob tej priložnosti so nekaterim prizadevnim posameznikom za večletno sodelovanje podelili priznanja. Prejeli so jih: **Jože Hrastnik, Damjan Knez, Matilda Lukmar, Marija Rupnik in Vida Šalamon**.

Pohod po Anzekovih poteh

Lani smo se prvič pridružili skupini pohodnikov in pobudnikom pohoda družini **Sikovšek** z Ojstrega, ki so pred dvema letoma prvič organizirali spominski pohod od Laškega do Velikega Vrha, kjer je bil doma znani žlahtni ljudski godec in kapelnik »Svetnske godbe« **Ivan Ulaga – Vrhovski Anzek**. Od tam, torej od Velikega Vrha, je namreč hodil peš na vaje tudi k laški pihalni godbi,

Ivan Škorja, Milan Ojsteršek in Toni Žikovšek so poskrbeli za prijetno vzdušje

pred njim že tudi njegov ded in oče, pozneje pa z Anzekom tudi sin in hčerki. Pohodniki pot od Velikega Vrha nadaljujemo vse do Svetine, kjer je njegov grob, in se nato preko Doblatine vračamo nazaj do izhodišča na Ojstrem. Pohod je zanimiv, slikovit in namenjen rekreativnemu obujanju spominov nanj ter ena od priložnosti za prijetno in sproščeno druženje. Letošnji **4. rekreativni Anzekov pohod bo v soboto, 17. aprila**. Ljubitelji prijetnega druženja in hoje ste znova vljudno vabljeni, da se nam pridružite. Imeli se

bomo lepo in zabavno, saj naj bi se nam letos na poti pridružili tudi godbeniki. Pa tudi sicer godcev med pohodniki ne manjka, kar smo doživeli tudi lani, ko so **Ivan Škorja, Milan Ojsteršek in Toni Žikovšek** poskrbeli za prijetno vzdušje, ki je vidno tudi na fotografiji. Vaše informativne prijave že zbiramo na Turističnem društvu Laško.

Delavnica v laškem muzeju o predmetu možnar

Muzej Laško se je lotil občasnega predstavljanja nekaterih predmetov, ki so

posebni, manj znani po svoji uporabnosti, vsekakor pa zanimivi. V marcu, pred velikonočnimi prazniki, bosta predstavitev in delavnica povezani s predmetom možnar, ki zagotovo sodi v bližajoči čas, ko se je nekdanj streljajo z njim. Ker je možnar izhodišče našega imena in priznanja, se nam je zdelo smiselno, da k temu projektu prispevamo tudi sami. Tako po vsebini, kakor udeležbi. Muzejska delavnica bo **v torek, 23. marca, ob 19. uri, v Muzeju Laško**. Vabljeni tudi vi.

Vlado Marot

Teče mi, teče voudica ...

je naslov koncerta, ki sta ga **18. decembra lani v avli OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice pripravila MoPZ in Vokalna skupina Rimljanke, ki delujeta pod okriljem KD Antona Aškerc Rimske Toplice**.

Koncert je bil zelo uspešen, kar so potrdili številni poslušalci, ki so uživali v dobro izvedenih pesmih, ki so se jih naučili pevci in pevke pod vodstvom zborovodkinje Polone Aškerc. Med posameznimi pesmimi pa so **Polona Aškerc, Jelka Kapun in Avgust Aškerc** recitali primerne pesmi raznih avtorjev, tudi Iztoka Mlakarja. Melodija primorsko-rovtarskega narečja je prijetno zazvenela in med gledalci povzročila hudomušno muzanje. To je bila tudi priložnost za slavno podelitev Gallusovih značk pevkam, ki pojejo več kot pet let, nekatere med njim že 40 let. S podelitvijo, ki jo je vodil **Ivan Medved**, vodja JSKD OI Laško, je koncert pridobil še dodatno vrednost.

V premoru med nastopom obeh zborov so se z igranjem na citre, klavir in flavto predstavile še **Monika Rožej, Polona Aškerc in Katarina Aškerc**. Za hudomušen in razigran zaključek koncerta pa so poskrbele članice skupine **Stari časi**, katere posebnost je ta, da igrajo na posebej prirejene in iz nenavadnih materialov izdelane instrumente.

In zopet je treba zapisati, da tradicionalen koncert ob koncu leta potrjuje, da sta petje in vztrajnost pri tem ena (in edina!) od uspešnih poti k ohranjanju kulture v kraju. Kaj pa nam je še ostalo drugega na področju kulture? V Rimskih Toplicah? Kjer se je rodil največji slovenski epik? Je vredno razmisliti! In se zamisliti!

Milena Suhodolčan

Najlepši letni čas Okteta Vrelec

Pevci in pevke Okteta Vrelec iz Rimskih Toplic smo ponosni na našo prvo božično zgoščenko z imenom **Najlepši letni čas**. Nastala je po natanko dveh letih skupnega petja v tej postavi. **Prvotno moški oktet je v desetih letih posnel dve zgoščenci, do zdaj pa je ostala neizpolnjena želja po božičnem repertoarju**.

Božično vzdušje nas je spremljalo že od poletja, ko smo se intenzivneje začeli pripravljati na snemanje, zato smo toliko bolj veseli, da smo pesmi lahko predstavili na tako veliko koncertih, tudi zunaj meja naše občine. Zgoščenska je nastajala novembra v celjskem glasbenem ateljeju Coda pod budnim ušesom naše umetniške vodje **Rebeke Hrastnik** ter producenta **Igorja Korošca**.

Nato smo se odpravili na »božično turnejo«, ki smo jo pričeli na dan samostojnosti in enotnosti, 26. decembra, v župnijski cerkvi sv. Marjete pri Rimskih Toplicah. Nadaljevali smo v Vitanju, Loki pri Zidanem Mostu, Rečici ob Savinji ter Preboldu. Z mešanim repertoarjem smo nastopili tudi na regijskem srečanju malih vokalnih skupin v dvorcu Novo Celje, na humanitarni Iskrici Nedeljskega dnevnika v ljubljanskem Cityparku ter v Levcu. Radi pa zapojemo tudi na porokah, rojstnih dnevih, otvoritvah ali v domu starejših občanov.

Po uspešno odpetih koncertih se veselimo novega leta in se že pridno pripravljamo na občinsko revijo, letni koncert in že tradicionalni izlet v gore.

Oktet Vrelec

Komorni pevski zbor Jesen

Pred dobrim letom se je bralcem in bralkam biltena predstavil novonastali pevski zbor, ki deluje pod okriljem Društva upokojencev Laško. Od takrat pa

MePZ Jesen na intenzivnih vajah v naravi pod Velikim Kozjem

do danes je pod strokovnim vodstvom pevovodkinje **Jožice Soko** komorni pevski zbor Jesen dosegel ustrezno umetniško raven. Danes skrbno načrtujemo udeležbo na območni reviji srečanja odraslih pevskih zborov ter nastop na regijskem srečanju upokojenskih pevskih zborov.

Seveda se tudi mi soočamo s težavami, kot je pomanjkanje finančnih sredstev, saj je naše delovanje odvisno skoraj izključno od lastnih prispevkov, s katerimi skušamo zadovoljevati osnovne materialne potrebe. Kljub temu pridno vadimo, v minulemu letu pa smo organizirali tudi izlete v naravo, kjer smo združili prijetno s koristnim.

V lepem spominu nam je ostal nastop v srebrni dvorani Zdravilišča Laško, kjer smo ob božiču pripravili repertoar prazničnih zborovskih pesmi in tako polepšali polnočnico obiskovalcem zdravilišča. Nastopali smo tudi v Domu ob Savinji v Celju in z božičnimi napevi počastili adventni čas, s slovenskimi narodnimi pesmimi pa razveselili našega krajana gospoda **Jako Vrbovska**, ki je v Domu ob Savinji praznoval svoj rojstni dan.

Vse bolj se potrjuje razmišljanje, ki nas je bodrilo ob ustanavljanju našega zbora, da je ne glede na vrsto dejavnosti pomembno to, da se ljudje družimo. Z mislijo, da z zborovskim petjem ohranjamo tudi tradicijo in kulturno izročilo, pa je naše druženje toliko slajše.

Predsednica zbora Danica Klugej
Foto: Jože Blagotinšek

Obiskali smo Fani Svatina

V t. i. mesecu kulture je zagotovo priložnost, da se spomnimo katerega naših Laščanov oziroma Laščank, ki jim je pero nekdanj gladko teklo in so zakladnico ljudskega slovstva obogatili s svojimi prispevki. Tokrat imamo v mislih gospo Fani Svatina, ki že četrto leto živi v Domu upokojencev na Polzeli.

Njene zgodbe, pripovedke in legende, ki so bile objavljene v knjigi Slovenske legende Rada Radeščka, pa v Kmečkem glasu, Novem tedniku in drugod, so tudi opis trpkega ter naporenega življenja naših prednikov, še zlasti s kozjanskih bregov, ki ga je v mladosti skusila tudi na lastni koži. Legende in zgodbe O divjem farovžu, O pogodbi s hudičem, prigodi Friderika Celjskega, O črnih bukvah, O kmetu in hudiču, O kajzarjevih otrocih, O ženici, ki je znala spodbriti gliste, življenju obiralcev hmelja z naslovom Hmeljarji in druge so se nekaterim globoko vtisnile v spomin.

Tokrat smo jo našli, kakopak, ob branju knjige. Sedaj se, kakor sama pravi, pisanja več ne loteva, saj se je njeno dogajanje osredotočilo več ali manj na sobico in znotraj nje pač ne najde pravega motiva, čeprav je še vedno čila in vedrega duha za prijeten, sproščen pogovor pri njenih 86 letih.

Laško ji je priraslo k srcu. Ohranila je prijeten spomin nanj in svojo sosesčino na Rimski cesti, s katero je preživljala lepe trenutke in delila skupno usodo ob več povodnjah.

Vlado Marot

Božiček v Jurkloštru

19. december – dan kot v pravljici. Tudi vreme je vedelo, da v Jurkloštru pričakujemo Božička. Ves dan se je usipal sneg, tako da so bile vse poti dodobra zasnežene, kamor si pogledal, pa sama belina. Dan kot nalašč za našo tradicionalno prireditev Prihod Božička. Starši so zaskrbljeno klicali, kaj bo s prireditvijo. Nekateri zaradi obilnega sneženja niso mogli od doma, saj cest ni

bilo mogoče splužiti, večina pa jih je napela vse sile in pravočasno prispela v telovadnico. Pojoči kuhar je prispel tako zgodaj, da je imel pred nastopom še čas kидati sneg okrog šole.

Telovadnica se je dobobra napolnila in otroci so veselo prepevali s pojočim kuharjem, ki je vmes pekel piškote. Petje je za kratek čas prekinilo le hrustanje slastnih piškotkov. Medtem se je stemnilo, sneženje pa še ni ponehalo. Tako so se otroci skupaj s starši napotili pred kartuzijo, kamor je kmalu prispel tudi Božiček. Otroci so ga morali kar nekajkrat poklicati. Prišel pa je kar peš, saj je imel tako več časa za opazovanje in hojo po mehkem, sveže zapadlem snegu, pa še

skrb, da bi se mu konjički prehladili, je odpadla. Ob obilnem sneženju so se otroci in vsi ostali počasi spreminjali v male in velike snežake, kar je naši prireditvi dalo še poseben čar.

Veseli smo, da lahko vsako leto opazujemo naše najmlajše v veselem pričakovanju. Zdaj, ko je naša prireditev že polnoletna, vemo, da je smiselno vztrajati in z delom nadaljevati. Ob tem velja posebna zahvala **Darji Horjak**, ki je vseh osemnajst let gonilna sila prireditve, in **Janiju Cesarju**, ki tudi aktivno sodeluje pri prireditvi vse od začetka. Hvala tudi krajevni skupnosti, ki ves čas sofinancira obdarovanje in prireditev.

Moja zahvala pa velja tudi vsem članom kulturnega društva, ki z veliko odreknanja in prostovoljnega dela skrbite za prepoznaven utrip našega kraja in ste vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Želim, da bo naše sodelovanje tudi letos tako uspešno, ko praznujemo petdesetletnico obstoja.

Magdalena Stopinšek

KD VRH NAD LAŠKIM

Kulturniško popotovanje

Kulturno društvo in Krajevna skupnost Vrh nad Laškim sta v nedeljo, 31. januarja, povabila svoje sodelavce in podporne člane na druženje pod mariborske Pohorje. Na poti se nam je pridružil laški župan **Franc Zdolšek** s soprogo. Dopoldne je bilo športno obarvano. Skupaj smo se v kabinah nove pohorske vzpenjače podali v samo srce največjega smučarskega središča Slovenije. Iz ptičje perspektive so bile lepo vidne stara proga FIS slaloma in proga aktualnega slaloma za Zlato lisico. Zaradi nizkih temperatur smo si udeleženci izleta na hitro ogledali zunanost cerkve sv. Bolfenka in si v hotelskem kompleksu s istim imenom ogreli premražene kosti. Ugotavljali smo, da je Pohorje gneči navkljub ohranilo svojo lepoto ter številne naravne in kulturne znamenitosti. Na Bolfenku je sledilo kratko, a prisrčno srečanje z malce tudi laškim udeležencem olimpijskih iger v Vancouvru **Rokom Margučem**.

Rok je pred kratkim uspešno prestal operacijo dlančnice, zato mu člani Vaške godbe Vrh na tokratni tekmi evropskega pokala v Mariboru niso mogli zaigrati ob prihodu skozi cilj. Še toliko bolj motivirani smo tudi tisti, ki nismo poznavalci deskanja na snegu, v areni sledili finalnim vožnjam deskarjev v paralelnem veleslalomu.

Sneženemu dopoldnevu je sledilo sončno popoldansko druženje s člani Prostovoljnega gasilskega društva Maribor mesto. PGD Maribor mesto deluje v starem mestnem jedru Maribora že vse od leta 1871 in ima v svojih prostorih zagotovo najlepšo muzejsko sobo in zgodovinsko zbirko o gasilstvu na Štajerskem. Kot člani Gasilske zveze Maribor, ki združuje prostovoljna in prostovoljno-industrijska gasilska društva v občinah Maribor, Rače-Fram, Hoče-Slivnica, Miklavž in Duplek, so odgovorni za požarno varnost preko 40.000 prebivalcev. Za uspešno in učinkovito posredovanje na intervencijah njihova

operativa razpolaga s petimi vozili ter dvema ploviloma. Mariborski prostovoljci s člani PGD Vrh nad Laškim prijateljujejo že dolga leta. Ob tokratnem obisku jim je predsednik KS Vrh nad Laškim v zahvalo podaril umetniško sliko Vrha avtorice **Nevenke Fantinatto**. Nadaljnemu dobremu sodelovanju v pozdrav so v centru Maribora sledile melodije Vaške godbe Vrh pod vodstvom **Ivana Medveda**.

Da pa pot nazaj domov ne bi bila prenaporna in enolična, je v znanem gostišču na Tremerjah sledilo pozno

nedeljsko kosilo v družbi našega vaškega župnika **Iztoka Hanžiča**. Za zvočno kuliso so zopet poskrbeli naši godbeniki, ki so ob osebnem jubileju zaigrali še gospodu Jožetu Ojsteršku. Vsi udeleženci izleta se organizatorjem zahvalujemo za lep in aktivno preživet nedeljski dan.

Stanka Jošt
Foto: Dragica Seitl

Počastili spomin na Prešerna

KS Vrh nad Laškim in domače kulturno društvo sta v soboto, 6. februarja, skupaj z učenci podružnične šole Vrh pripravila proslavo ob kulturnem prazniku. Predsednik KS **Stanko Selič** je ob tej priložnosti čestital dobitnici Aškerčevega priznanja **Mariji Kotar** in Konjerejskemu društvu Vrh nad Laškim, ki je prejelo zlati možnar za posebne dosežke.

Igrala je iz nastopa v nastop boljša vaška godba, učenci so na oder postavili nesrečno zgodbo Prešernove lepe Vide, bučen aplavz sta požela obetajoča solist Žan Jurkošek in harmonikaš **Nik Čuber**, kvartet je ubrano zapel, **Darko Tauses** pa je občinstvu predstavil dve pesmi iz svoje pred šestimi leti izdane pesniške zbirke Vdihni me, človek, globoko. Slavnostna

govornica **Zlata Strel** pa je poudarila, kako zelo pomembno za kraj je kulturno ustvarjanje in dodala, da Šentlenart pozna predvsem iz pripovedovanja sosede, ki je pred mnogimi leti tu poučevala.

Jasmina Štorman
Foto: Stanka Jošt

Boris Vrabec – fotograf s srcem

Boris Vrabec je lepote našega sveta ugledal leta 1961. Otroške poti so ga vodile po Strmci pod vznožjem Kristofa in Šmihela s pogledom na mimotekočo reko Savinjo in nasproti doma ležeči Hum. Svojega velikega učitelja je našel v očetu, ki ga je na nek način tudi popeljal v svet fotografiranja. S tem se ljubiteljsko ukvarja že od mladosti, intenzivneje pa zadnjih pet let. Pravzaprav to ni več njegov konjiček, temveč kar način življenja.

V življenju redko pridejo trenutki, ko sanje nešteti dni postanejo resničnost. Mnogim ni dano, da se uresničijo, njemu se v teh dneh udejanjajo s prvo samostojno razstavo fotografij. Na njej so ujeti le izbrani trenutki z njegovih popotovanj po bližnji in daljni okolici. V ozadju fotografij pa so skrita zgodnja

jutranja vstajanja, nešteto prehojenih kilometrov v snegu, dežju, mrazu ali poletni vročini. V njih je čas prebujajočega jutra, dneva ali večera, ko ob pogledu na zahajajoče sonce veter prične svoj ples, ter seveda njegov najljubši spremljevalec – fotoaparati, njegov Oly, kot ga sam ljubkovalno imenuje. Na slikah ni videti njegovih večkrat premočenih čevljev, občasno bolečih nog in premraženih rok, ki so v želji za dobro fotografijo trdno držale fotoaparati.

Boris kot fotograf in kot človek na naravo in vse okoli gleda s posebnimi nevidnimi očali, katerih okvir je ljubezen do vsega živega in neživega. Njegov pogled se ustavi tudi na stvareh, ki jih drugi niti ne opazijo ali se jim zdijo nepomembne. Čudovite šopke fotografij tedensko pošilja svojim izbrancem. V življenju je minljivo vse, kot so minljivi oblaki, ki so mu še posebej ljubi. A v njegovih posnetkih postanejo celo oblaki neminljivi kot tudi vsi drugi darovi narave in stvaritve človeka, ki jih ohranja za nas in zanamce. Pravi, da se zna najbolje izražati skozi fotografijo, in to mu resnično uspeva v vseh dimenzijah.

Nobena domača gora mu ni previsoka, nobena žival prenevarna, v vsakem človeku ali rastlini najde nekaj več. Edinstven je v tem, da v fotografijah išče poglede na motive iz različnih zornih kotov, zato se ne čudite, če ga na terenu zagledate čepečega, klečečega, pa tudi ležečega, če je treba.

Rad ima svoje rodno mesto Laško, v katerem odkriva še neodkrito. Z veseljem se ustavi v makrosvetu metuljev, pikapolonic in cvetov poletnega travnika, uživa v jutranjih meglicah prebujajočega se dneva, v morju megle, opazovane z vrhov gora, in v zatonu sonca, ki nebo ožarja s čarobno paleto barv. Ob vodi poišče mir, odseve, žuborenja ... zato tudi njegov izbor slik za prvo razstavo ni naključje. Izbral je štiri teme: **Laško skozi moje poglede, Voda, Makrosvet** ter **Rojstvo in slovo dneva**. Vse, kar z zanosom, doslednostjo in ljubeznijo ustvarja, z veseljem deli s prijatelji, znanci, sodelavci. S to razstavo pa tudi z vsemi, ki jih bo mimo pripeljala pot. Njegove fotografije potujejo v marsikateri slovenski dom, pa tudi zunaj meja in s seboj prinašajo hvalnico naravi in življenju.

Sprehodite oči po njegovih fotografijah in si oglejte enkratnost okolja skozi njegove oči. »Kdor hoče videti, mora gledati s srcem,« je rekel Mali princ in to fotograf Boris zagotovo zna.

Razstava fotografij Borisa Vrabca bo na ogled v kavarni Wellness Parka Laško vse do konca marca.

LIKOVNO DRUŠTVO LAŠKO Zima, zima bela

Leto je naokoli in ob koncu starega si ponavadi za prihajajoče leto zadamo cilje, obljube. Tudi Likovno društvo Laško si jih je zadalo nekaj: da bo še bolj ustvarjalno, podkrepljeno z različnimi projekti in razstavami, ki bodo zanimive za širok krog obiskovalcev.

V letošnji zimi nas je narava obdarila s kar precej snega, ki nas ni pustil ravnodušne, ampak nam je dal zalet za nastanek novoletnih voščilnic na temo Laško pozimi. Tudi v januarju nastajajo naša »zimski dela«, saj zimski motivi kar vlečejo k ustvarjanju. V februarju bomo sodelovali na pustnem karnevalu in verjamem, da nas ne boste prepoznali. Sledile bodo različne razstave, imeli bomo likovno delavnico pod okriljem JSKD, v maju bo tudi tradicionalna medobčinska razstava v KC Laško, sodelovali bomo na prireditvi Pivo in cvetje ter razstavljali v naših prostorih v stari osnovni šoli. Da ne bom preveč dolgovezila: naše društvo vas bo o vseh naših dogodkih še sproti obveščalo.

Ob tej priložnosti vas tudi vlijudno vabim, da naše razstave obiskujete v čim večjem številu, saj s tem krepite našo samozavest in povečujete voljo do ustvarjanja. No, pa dovolj besed, sedaj bomo raje prijeli za čopiče in v novo leto zakorakali s čopičem naprej!

Katarina Drobež Vrščaj

Dolge zimske dneve si krajšata s pletenjem košev

Zima, sneg, mraz, kratki dnevi in dolge noči. Hranjenje živine zjutraj in zvečer z že pripravljenim senom, balami...; priprava orodja, semen, načrti za delo v sezoni. Ugotoviš, da je dan dnevu enak, da ti ostane še dovolj časa za počitek, posedanje in poležavanje pred televizorjem. Brezdelje ne prinese nič dobrega, le bolezenski znaki se še okrepijo.

Tako draga starša že skoraj tri desetletja dolge zimske dneve izkoriščata za pletenje košev. Mi mlajši smo vedno mnenja: »Zakaj bi izdeloval stvar, s katero se moraš nato še pošteno 'matrati'. Saj so že prazni pretežki, kaj šele polni!« A pregovor pravi Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Spretnosti pletenja sta se naučila od maminega očeta. Izkušnje in znanje pa v polni meri uporabljata od očetove upokojitve. Veliko časa porabita za iskanje, pripravo in obdelavo materiala. Pri pripravi večino dela opravi oče, mama v glavnem očisti vitre in šibe, nato pa plete z njimi v pravem zaporedju vse do estetskega videza izdelka. Za konec, »popletanje« s srbotjo in žico, sta zopet potrebna oba. Danes je pri zaključnem delu kar nekaj težav. S šilom je treba narediti luknjo, v njo pa vtakniti žico. To pa zna biti v zrelih letih manjši problem. Niso ne žice dovolj trde ne luknje prav velike, pa še očala ne svetijo dobro. Prostor, kjer pleteta koše, je že preko desetletja stara lesena hiša. V črni kuhinji zakurita, v topli izbi s kmečko pečjo pa izdelujeta. Prednost posebnega prostora je, da material, pripomočke in nedokončane izdelke ni treba vsak dan sproti spravljati in odnašati kam drugam.

Ljudje še rabijo koše, za njih izvedo in jih še kupujejo. Imajo tudi priporočila glede velikosti, saj jih imajo nekateri za okras, za otroke ali pa za darilo. Vsi skupaj pa si želimo, da bi jih zdrava, zadovoljna lahko izdelovala še mnogo let.

Marija Kotar

Avtorica slike: Irena Horjak

Nenavadna maškarada

Moja mama je pripovedovala, da je v šentlenarski fari pred prvo svetovno vojno živel berač, ki so ga ljudje imenovali Špehec. Njegovo pravo ime ni bilo znano. Hodil je od hiše do hiše in prosil za kos kruha in malo "špehca" ter za prenočišče. Poleti je prenočeval na kakem skednju v senu ali slami. Pozimi pa v hlevu zraven živine. Berač Špehec je imel tudi eno veliko željo, ki se mu ni nikoli izpolnila. Rad bi se bil oženil, pa ga nobena ženska ni marala. Vse so se norčevale iz njega in ga zasmehovale in poniževale in zaničevale. On pa je žalosten hodil od hiše do hiše in upal, da se bo tudi njemu kdaj nasmehnila sreča, da bo našel žensko, s katero bosta skupaj živela in mu ne bo treba beračiti.

Za pusta tik pred vojno so se šentlenarčani odločili za nenavadno potegavščino in norčijo. Špehca so "nahecali", da vedo za žensko, ki ima velik grunt in bi se rada poročila, ker potrebuje moško pomoč pri delu na kmetiji. Je baje zelo bogata. Ima pa to napako, da ni lepa. Je tako grdega obraza, da mora stalno nositi "larfo". Špehec ni veliko pomišljal, odločil se je, da se bo kljub temu, da je grda, poročil z njo, da mu le beračiti ne bo treba. Dogovorili so se, da bo poroka na pustni torek v gostilni Pri Maliki v šentlenartu, ker se ne spodobi, da bi bila poroka v cerkvi, ker mora nevesta nositi "larfo".

Na pustni dan se je pred Malikno gostilno zbralo veliko ljudi. Pričakovali so svate z nenavadnim ženinom in čudno nevesto. Bilo je vse pripravljeno za poroko. Starejši možakar se je oblekel v duhovnika. Tudi ministrantov ni manjkalo.

Svatje z ženinom in nevesto so se zbrali v gostilni na Površju. Nevesta ni bila "taprava". Mlad fant se je oblekel v "kiklo", na obrazu je imel "larfo", na glavi pa "krancelj". Izgledal je kakor "taprava" nevesta. Gostilničarka jim je pripravila izdaten zajtrk. Ko so se okrepčali, je svate pred gostilno že čakal "okrančan" lojtrni voz. Na "lojtri" je bila navezana "roča", tako da je klin brenkal po špicah po kolesu. Ko so se svatje naložili na voz, je "furman" pognal konje. Zaslüşalo se je najprej brenkanje pek, pek, pek. Nato je muzikant "zašpibal" poročno koračnico. Veselo so se odpeljali proti vasi proti gostilni Pri Maliki, kjer naj bi bila slovesna poroka.

Ko se je to dogajalo, je bil v šentlenartu nad Laškim za župnika gospod Jakob Kosi. O dogajanju je bil zelo dobro obveščен. Vendar se v organizacijo ohceti oziroma maškarade ni vmešaval. Za konec jih je pa vse zelo presenetil. Ko so se svatje pripeljali do Malikine kapele, se je naenkrat na cesti pojavil župnik. Ustavil je konje in glasno zavpil: "Dovolj je tega norčevanja!" Prijel je ženina za roko in ga potegnil z voza. Ženin je moral hočeš nočeš z njim v župnišče. Tam ga je kuharica postregla s pustnimi dobrotami. Špehec, razočaran in ponižan, je za vedno ostal "ledik in fraj" in tudi beračil je vse dni življenja.

Moja mama se je dobro spominjala tega dogodka. Tisti dan so imeli otroci v šoli verouk. Naenkrat se je v razredu pojavila farovška kuharica in župniku povedala, da se svatje že peljejo proti Povišnici. Odšel je iz razreda in šel svatom nasproti. Tam pri Malikini kapeli se je zgodilo, kar sem malo prej zapisal. Potem se je župnik vrnil v razred in nadaljeval verouk. Preden je otroke poslal domov, jim je naročil, naj ljudem povedo, da ni lepo, da se iz revežev norčujejo. "Kdor se norčuje iz reveža, se norčuje iz Kristusa." Tako jim je naročil, naj povedo odraslim.

Ko so otroci odhajali domov, je bilo na vasi še veliko ljudi. Glasno so godrnjali in se jezili: "Župnik bi moral otroke bolje učiti, da bi ne bili taki podivjali." Med otroci je bila tudi Železnikova Francka iz Tevč. Zelo na glas je vsem navzočim povedala: "Gospod župnik so rekli, da ste odrasli ljudje bolj neumni in podivjani kakor, pa smo mi otroci." To je resničen dogodek, ki se je zgodil v šentlenartu malo pred prvo svetovno vojno.

Leopold Maček

Njegova prva zaznava v njegovem še tako majcenem okolju je bil drobcen obrazek s sinje modrimi očesci. Vsak dan ga je videval iz svojega vozička v njenem vozičku, kajti mamici obeh sta bili prijateljici. Tudi v vrtcu sta bila skorajda nerazdružljiva. V osnovni šoli skupaj spoznavala piko na i, si skupaj belila glavi z domačimi nalogami in za čuda, tudi njuni spričevali sta si bili vseskozi sila podobni. Ljudje, posebej ženske, so rade rekly Karli in Klara sta in bosta ostala par. Toda v Karliju se je v sedmem razredu začelo druženje s Klaro krhati. Še vedno jo je imel srčno rad, tudi poljubil jo je že na lica, ampak kazati se z njo ga ni več tako zelo mikalo kot še pred kratkim. Moglo bi se reči, da se je je na nek način začel sramovati, čeprav je postajala vse bolj šik – spominjala ga je na dišeč bel nageljček, toda z rastjo je zelo zaostajala za njim, postavnim dolginom. In prav to je pri prijateljih povzročilo, sicer ne zlobne, toda neljube pripombe na njun račun. Ščasoma ga je začel dajati občutek, da se nahaja med Karibdo in Scilo. Velikokrat je poskušal omejiti shajanja z njo, a tretji ali četrti dan po zadnjem zmenku ni več zdržal brez nje, moral jo je poklicati, videti in čutiti, vseeno, ga pogubi Karibda ali Scila. Nekega dne mu je prišla na misel rešitev, ki se je oklenil kot utopljenec bilke: očeta bo prosil, da mu kupi rabljenega "grdega račka" (citroen 2). Čez nekaj tednov – za maturo – ga je dobil. Vse zelenje, pisane loke s prodcem ob reki, hribi in doline so se jima na široko odprle, sonce se jima je smejalo žgoče kot še nikoli. Mesec jima je s srebrnino blagoslavljal veselje, zvezde migljale – nikoli jih nista mogla prešteti – in utrinki poskakovali, jima želje izsiljevali. Prijatelji so ga vse redkeje videvali z njo, čeprav še nikoli nista imela tako pogostnih zmenkov. Šale sošolcev na njuno velikostno razliko so hitro ponehale in končno zamrle; če ni toče, ni pogovorov o njej.

Toda prišla je jesen, toliko lepega konec. Odsla sta študirat v Maribor – ona sociologijo, on matematiko. Dobila sta skupno sobo v študentskem domu. In tudi tam, nikoli si ni mislil, sta naletela na brezobzirneža. Ampak ko je nekega večera Karliju zavrelo in ga je prav vljudno, a odločno pobožal po zobeh, sta imela za vselej mir. Precej pozneje pa je dognal, da se ji je dogodek zajedel globoko v duševnost.

Nekega zimskega petka je zapadlo precej snega, zato sta se na večer odločila, da se ne bosta odpeljala domov kot običajno, ampak se že zgodaj dopoldne odpravila smučat na Pohorje. Nič izrednega, če bi se mu kmalu po ljubljenu ne zazdelo, da tiho joče. Prižgal je žepno svetilko, nočne nista imela, in ji posvetil v obraz. Po licih so ji polzele drobne solze. Vprašal jo je, čemu joče. Ah, saj ni nič, samo vedno vztrajnejša neumnica postajam, je odvrnila.

"Zaradi lastne neumnosti se običajno jezimo nad sabo, ne pa jočemo. Kaj te torej pesti?"

"Najina popkovina."

"Ti je začela presedati?"

"Ne! Bojim se, da jo boš pretrgal."

"Zelo čvrsta je; tudi če bi jo želel pretrgati, bi moral imeti srce Herkulesove moči."

"Usmiljenje torej. Prav to me tare: želiš, a ne zmoreš."

"Klara, jasno, da bi bila užaljena, če bi ugotovila, da si kaj takega želim, toda, ali bi te hkrati tudi jezilo, če bi je ne zmožog pretrgati?"

"Na to ti ne morem odgovoriti."

"Zakaj ne?"

"Nisem še opazila, da bi škilil za drugimi."

"Kaj pa je potem z mano narobe?"

"Zaenkrat še nič pomembnega. Toda kaže, da so ti zelo všeč dolgi, bolj ali manj zgovorni pogledi deklet."

"Tega ne tajim, saj je deloma res, toda tebe bi morali iz vsega srca veseliti."

"Si ob vse pike?"

"Nisem! Vsako, ki me po tvojem mnenju ne pogleda spoštljivo, ampak poželjivo, jo poplačaj z vzvišenim ali zaničljivim pogledom češ, dolga in obaltna si res, toda prava tepka, sicer bi tudi ti imela takšnega."

Zasmejala se je iz vsega srca, ga nekajkrat cmoknila na lica, zadnjega tudi na kosmate orglice in se vrgla v blagodejen spanec.

Odslej sta vso dobo študiranja ostala nemoteno povezana s svojo popkovino. Nekaj tednov pred diplomo pa je Klaro spet popadel manjvrednostni občutek – postala je bolešno ljubosumna. Samo tri dni po prejemu diplome mu je rekla, da bo odsla za mesec dni na oddih v Kanado – zaslužila da si ga je. Toda minil je mesec, minilo pol leta, Klare pa od nikoder. Njeni starši so mu povedali, da mu pod nobenim pogojem ne smejo izdati naslova. Po šestnajstih mesecih je dobil od nje pismo z dvema fotografijama: poročno z možem blondincem, niti za mezinca večjim od nje, na drugi srečna zakonca, ona z dojenčkom v naročju.

Srce, naj te vprašam: "Kaj je ljubezen? Povej!"

**"Dve duši in ena misel,
dvoje src in en utrip."**

"In povej: Od kod pride ljubezen?"

"Ona pride in je tu."

"In povej: Kako mineva ljubezen?"

"Ni bila, komur se zgodi."

Vodja literarne sekcije pri KD Vrh nad Laškim **Darko Tausas** vabi k sodelovanju vse, ki radi pišejo. Pokličete ga lahko na telefonsko številko: **040 223 113**.

Milan Jezernik

KNJIŽNICA LAŠKO

Paberki iz knjižničnega poročila ob vtisih iz medijev

Tako kot v drugih ustanovah tudi v knjižnicah proti koncu starega in v začetku novega leta spravimo skupaj podatke o našem delu, jih analiziramo in napišemo različna poročila. Poročilo je objavljeno tudi na našem spletu.

Vseeno bi na tem mestu izrabila priložnost in se pohvalila z lepimi rezultati, ki smo jih dosegli lani, ker smo prepričani, da ste preko knjižnice dobili veliko koristnega, lepega. Če bi poskušala kar najbolj na kratko podati statistične podatke, bi povedala, da smo za naše knjižnice lani kupili 3.000 naslovov novosti v 4.474 izvodih in da so naše knjižnice imele v preteklem letu 4.800 članov, ki so nas obiskali 82.559-krat in si izposodili 223.027 enot knjižničnega gradiva. Poleg tega smo imeli v knjižnicah 36 prireditev za odrasle in 322 prireditev za otroke, ki jih je skupaj obiskalo 10.230 obiskovalcev (podatki se nanašajo na vse splošne knjižnice laške občine in našo enoto v Radečah). Podrobneje so predstavljeni v razpredelnici.

Knjižnica	Število članov v l. 2008	Obisk	Število izposojenih enot	Prireditve			
				Za odrasle (število, obisk)		Za otroke (število, obisk)	
Laško	2.855	52.520	134.890	25	1.678	145	4.321
Radeče	1.157	19.855	61.281	10	518	108	2.217
Rim. Toplice	501	8.036	21.719	1	50	46	1.048
Šentrupert	84	814	1.672	-	-	7	75
Jurklošter	79	399	1.183	-	-	1	50
Zid. Most	124	935	2.282	-	-	15	273
Skupaj	4.800	75.847	223.027	36	2.246	322	7.984

Še kratka primerjava z letom 2008: dosegli smo 4-odstotno rast članstva, 8-odstotno rast obiskov zaradi izposoje in čitalnice, 5-odstotno rast izposoje na dom in v čitalnici, 2-odstotno rast prireditev za odrasle in 22-odstotno rast prireditev za otroke.

V sozaložništvu z Mohorjevo družbo smo izdali tudi Orožno zgodovino laške dekanije, temeljno delo starejše zgodovine Laškega, v prevodu ddr. Jožeta Mačka. Z delovanjem knjižnice v lanskem letu smo zadovoljni in upamo, da ste tudi vi.

V zadnjem času pa opažamo v medijih vse pogostejše očitke določenih krogov slovenskim splošnim knjižnicam, da se ukvarjajo pretežno z izposojajo lahkega branja. Pisatelji pravijo, da premalo promoviramo slovensko knjigo, nekateri

knjigotržci pa bi enostavno ne pustili v knjižnice knjig, po katerih obstaja povpraševanje. Res je, da se po knjižnicah vedno zelo obračajo nekatere uspešnice, ker si ljudje pač želijo razvedrila. Vendar je krivično, če se nekaj takšnih primerov posplošuje na celotno dejavnost. Vsaj za našo knjižnico lahko rečem, da opravljamo nabavo zelo odgovorno. Redno spremljamo knjižni trg, smo ažurni pri nakupu, obdelavi, predvsem pa se trudimo, da bi zadovoljili resne potrebe naših občanov. Količinske kriterije za letno nabavo nam predpisujejo standardi in določila Ministrstva za kulturo, ki tudi zahtevajo, da kupujemo 60 % strokovnih in samo 40 % leposlovnih naslovov ter 70 % naslovov za odrasle in 30 % za otroke. Dolžni smo tudi kupovati določen odstotek literature v »javnem interesu«. Gre za dela slovenskih avtorjev, humanistike in prevodov zahtevnejših tujih literarnih del.

V Knjižnici Laško dajemo pri nabavi prednost kakovosti gradiv pred tem, kako se bodo obračala. Naredimo pa tudi vse, kar je v naši moči, da bi naši občani posegali po gradivih, od katerih bi resnično nekaj dobili. Trudimo se za dobro informiranje, svetovanje, izpostavljanje kvalitetnih knjig, pripravljamo srečanja z našimi avtorji. Promoviranje dobrih slovenskih pesnikov in pisateljev čutimo kot svojo temeljno dolžnost, saj se zavedamo njihovega pomena za slovenski narod skozi vso zgodovino, danes in jutri. V zadnjih letih celo pripravljamo bralne značke kvalitetne literature za odrasle bralce, katerim bomo letos dodali še posebno akcijo branja slovenskih knjig in tudi pripravili pogovore o njih. Prijazno vabljeni.

Prizadevali pa si bomo tudi za čim večjo in enakomerno dostopnost do knjižničnih gradiv sploh in to za vse občane, tiste, ki v svojih krajih nimamo knjigarn, in tudi tiste, ki v njih ne moremo veliko kupovati, ker nimamo zadosti denarja. Knjigarne tudi prodajajo samo sprotno gradivo, knjižnice pa oblikujemo svoje zbirke skozi čas.

Tako smo veseli, da bomo v letu 2010 dobili novo knjižnico v Rimskih Toplicah ter skupaj s šolsko knjižnico nov prostor za izposojevališče v Šentrupertu, in upamo, da bomo od naših ustanoviteljev dobili tudi toliko sredstev za redno delovanje, da bodo naše knjižnice lahko delovale še boljše, kot so doslej.

Metka Kovačič

Obiskal nas bo Prešernov nagrajenec

Ob slovenskem kulturnem prazniku bomo v knjižnici gostili **Milana Jesiha**, pesnika, prevajalca, dramatika in od lanskega novembra predsednika Društva slovenskih pisateljev. Je avtor več kot petdeset prevodov del iz svetovne književnosti, več kot petindvajset televizijskih in

radijskih iger, tudi za otroke, songov in besedil pesmi (le kdo ne pozna Lastovk v izvedbi Elde Viler) in seveda, tisto, kar je v središču njegovega ustvarjanja – deset pesniških zbirk. O kvaliteti njegovega dela pričajo navsezadnje tudi številne nagrade: **zlata ptica**, **Grumova nagrada**, **Sovretova nagrada** za prevajalsko delo, **zlata značka Boršnikovega srečanja in zlata paličica**, za pesnjenje že v osemdesetih **nagrada Prešernovega sklada**, **dve Jenkovi nagradi**, **Veronikina nagrada** in leta 2002 **Prešernova nagrada**, ki jo je prejel za pesniški opus. Kdo je res pesnik, ki sam zase pravi, da je pred štirimi desetletji »neki drug človek pisal čisto drugačne, nekakšne modernistične pesmi«, človek, ki je ljubiteljem poezije »zlezel pod kožo« s poezijo, zapisano v sonetni formi, in še kaj več, bomo poskušali izvedeti v pogovoru z njim. Zato, da počastimo poezijo in pesnika, vas

lepo vabimo, da se nam **18. februarja** pridružite v knjižnici!

Barbara Rančigaj

Prireditveni utrip v knjižnici Laško

Prireditveno leto 2009 smo v knjižnici zaključili z odličnim koncertom Slovenskega citrarskega kvarteta, naše prostore pa je od začetka decembra do februarja krasila razstava Gasparijevih razglednic, ilustracij in drugih likovnih del. Ob pustnem času smo jo zamenjali z razstavo Beneške maske fotografa **Francija Horvata**. V januarju smo pripravili predavanje o rodoslovju **Petra Hawline**, predsednika slovenskega rodoslovnega društva, večer z Laščanom Milanom Jezernikom, piscem treh literarnih del, in potopisno predavanje **Petre in Janeza Matos** o Indiji in Indoneziji.

V naslednjih tednih pa bomo ob literarnem večeru z Milanom Jesihom organizirali še **okroglo mizo dramske skupine Koral** o predstavi Faust, poučno predavanje ing. **Marka Babnika** o obrezovanju sadnih rastlin, predavanje domačina **mag. Boštjana Šuhla** o evropski energetske strategiji, psihološko pedagoško predavanje **dr. Vilija Ščuke** in predavanje **Daria Corteseja** o nabiranju in pripravi užitnih samoniklih rastlin. V marcu pa bomo pripravili še večer s pesnico **Nežo Maurer**, ki bo v Zdravilišču Laško.

Med šolskimi počitnicami pa v knjižnici tudi otroke pričakuje kar nekaj presenečenj.

Nova izkaznica in plačevanje obveznosti v knjižnici

Poleg nove spletne strani in novega logotipa, ki smo ju uvedli konec prejšnjega leta, smo z januarjem prešli tudi na novo člansko izkaznico, ki je bolj vzdržljiva in spretna, je pa tudi malo dražja. Zaradi tega smo se odločili ob

Sprednja stran nove izkaznice

prvem vpisu poleg članarine uvesti plačilo izkaznice. Sicer pa cene podaljšanja članarine bistveno ne bomo spreminjali. S prihodki, ki jih knjižnica

pridobi od svojih članov, pokrije stroške vodenja evidenc, preostanek pa nameni za razvoj dejavnosti. Ne gre za velik denar, a je kljub temu zelo pomemben.

Ob tej priložnosti opozarjamo še na probleme v zvezi s plačili v naši knjižnici. Večina članov redno poravnava svoje obveznosti. Težave pa nastopijo pri tistih, ki se na različne načine skušajo izogniti plačilu članarine in morebitnih drugih stroškov. Glede na dejavnosti in storitve, ki jih nudimo našim članom, in glede na to, da so prispevki res zgolj simbolični, takšnega odnosa preprosto ne moremo razumeti. Zavedamo pa se, da človeku v hudi finančni stiski tudi takšen strošek ni zanemarljiv. Zato v teh primerih nudimo možnost, da ob vpisu v knjižnico ali podaljšanju članstva podpišete obrazec, s katerim potrdite, da bi članarino težko poravnali. Vse preostale pa prosimo, da

svoj korekten odnos do knjižnice izkazuje tudi z rednim poravnavanjem svojih obveznosti.

Brisanje neaktivnih članov

Člani naše knjižnice, ki jih štejemo tudi v statistične namene, so tisti, ki v tekočem letu vsaj enkrat obišejo knjižnico. Podatke o vseh članih, ki več kot eno leto niso bili v knjižnici, bi morali v skladu z zakonodajo brisati. Začeli bomo pri tistih, ki že več let niso obiskali knjižnice. Brisanje bo pomenilo, da boste ob morebitnem novem vpisu morali dobiti tudi novo člansko številko in novo izkaznico, kar bo podražilo naše poslovanje. **Zato vse, ki Vas že leta ni bilo k nam, prijazno vabimo, da nas, če še nameravate prihajati v knjižnico, do 1. marca 2010, ko bomo začeli brisati neaktivne člane, obiščete in obnovite članstvo.**

ASTRONOMSKO-NARAVOSLOVNO DRUŠTVO GRAŠČINA ŠIRJE

Ljudska zvezdarna zaenkrat le sen

Najbrž je malo ljudi, ki si niso nikoli želeli pogledati v nebo globlje, kot je mogoče samo s prostimi očmi. Od nekdaj so si od tega obetali dobiti odgovor na vprašanja, ki si jih zastavlja vsak človek: kaj je tam gori, kako je videti od blizu, kako daleč je to ... Še posebej se je tem in takšnim vprašanjem težko izogniti v času, ko v vesolje že skoraj redno odhajajo raziskovalne rakete in ko, recimo, samodejna stroja Spirit in Opportunity že nekaj let raziskujeta površje Marsa in na Zemljo pošiljata čudovite slike. Zdi se, da se je vesolje človeštvu res približalo, saj so celo Združeni narodi proglasili lansko leto za mednarodno leto astronomije pod geslom Vesolje je nad tabo – odkrij ga!

V Občini Laško nismo čakali na Združene narode, saj smo že leta 2003 ustanovili lastno astronomsko društvo z okrog 20 člani (poglejte njegovo domačo spletno stran: <http://astrograscina.pajek.net/>, ki jo ureja **Silvo Jakopec**). Ime je dobilo po dvorcu, ki mu domačini pravijo kar graščina, torej Astronomsko-naravoslovno društvo Graščina Širje. Društvo ima v njem začasne prostore, saj stavba, ki je deloma v zasebni lasti, deloma pa jo zaseda celo neki stanovalec, ni primerna za društvene dejavnosti. Njihove dejavnosti pa so kar bogate. Člani se več ali manj redno srečujejo na predavanjih in predvajanjih astronomskih filmov (navadno gostujejo v Osnovni šoli Zidani Most). Na povabilo Osnovne šole Rimske Toplice vsako leto pripravijo zdaj že tradicionalno astronomsko uro za otroke, ki so v šoli v naravi na Kopitniku, in, če je vreme primerno, tudi opazovanje s teleskopom. Podobno prireditve so prav tako na Kopitniku pripravili tudi članom Planinskega društva Laško, ki so bili tam na taborjenju, ter v Širju za amaterske slikarje Občine Laško. Vsaj občasno pripravijo tudi opazovanje za odrasle.

Nič manj pomembna ni njihova dejavnost pri izdaji poljudnoznanstvenih astronomskih knjig. Tako so že leta 2006 prevedli knjigo **Astronomija – čudovito vesolje**; opazovanje planetov, zvezd in galaksij, ki jo je izdala založba Narava (e-naslov: info@narava.si), kjer jo je še vedno mogoče kupiti. Leta 2008 so v samozaložbi izdali iz francoščine prevedeni priročnik **Glej jih, zvezde! Najlepši prizori na nebu v tem letu**. Priročnik je postal tradicionalen, saj je pravzaprav edina knjiga, ki vodi ljubiteljskega astronoma od dneva do dneva ali bolje od noči do noči po nebesnih pojavih, ki jih je mogoče videti s prostimi očmi v posameznem letu. Letos je priročnik za leto 2010 izdala Tehniška založba Slovenije. S popustom ga je mogoče dobiti tudi pri društvu na elektronski naslov: noricum@esiks.si (dokler knjig ne bo zmanjkalo).

Kljub njihovi prizadevnosti pa žal ostaja naloga, za katero si prizadevajo od svoje ustanovitve dalje, še vedno samo sen: v omenjenem dvorcu Širje bi namreč radi uredili prvo slovensko ljudsko zvezdarno! Kaj si pod tem predstavljamo? Ljudske zvezdarne so stavbe, v katerih predvsem v zahodnih evropskih deželah načrtno razvijajo ljubiteljsko astronomijo, zato jih imajo celo po več, saj vedno bolj nadomeščajo nekdanje planetarije. Pri nas doslej nimamo še nobene! Ljudske zvezdarne imajo navadno opazovalnico – observatorij, v katerem je postavljen teleskop, ki naj bi bil nekoliko zmogljivejši od povprečnega, kot si ga lahko privoščijo posamezniki. Teleskop upravlja strokovnjak, ki skrbi, da zvezdarna sama pokriva čim več stroškov poslovanja za druge dejavnosti. Sem štejemo predavanja in filmske predstave za naključne ali organizirane obiskovalce, izobraževanje učiteljev, pripravljanje (na primer vizualnih) gradiv za javnost in šole, arhiviranje astronomske dokumentacije, organiziranje mednarodnih srečanj in podobno.

Stavba v Širju, kjer naj bi nastala ljudska zvezdarna, je ob potrebni preureditvi in prenovi kot nalašč za ljudsko zvezdarno, saj ustreza ne samo po tem, da je praktično v geografskem središču Slovenije in je dostopna z vse Evrope, ampak tudi po tem, da ima (še) razmeroma čisto, temno nebo, čeprav je relativno blizu večjih naselij. Pomen ljudske zvezdarne presega znanje, ki ga imamo danes, saj je astronomija med osnovnimi znanstvenimi panogami, ki vključujejo veliko drugih znanosti (od matematike, fizike, kemije, elektronike itd.) in jim pravzaprav omogoča razvoj. Tako bi bila njena vrednost za našo

občino večja, kot se morda zavedamo danes. Pač pa so se tega gotovo zavedali ljudje, ki v Občini Laško (v prejšnjem in sedanjem županskem mandatu) odločajo o njenem razvoju, saj so stavbo zavarovali pred propadanje s tem, da so skoraj v celoti obnovili streho in naročili ter plačali izdelavo idejnih projektov.

Ludvik Jevšenak
Foto: Tehniška založba Slovenije

V štiri tedni po Avstraliji: Melbourne-Geelong

Vrnitev v Melbourne

Iz Canberre pa tokrat za spremembo nisem odletela, ampak sem se preprosto odpeljala. Z avtobusom, ki je do Melbournea potreboval osem ur. Na cilj sem prišla zgodaj zjutraj, zlomljena, a v sebi pomirjena: odločitev, da bova za premagovanje za naše razmere nepredstavljivih razdalj uporabljali letala, se je namreč izkazala za pravilno. Da je v Avstraliji vse večje, kot si misliš, se je pokazalo še enkrat, takoj za tem, ko sem iz avtobusa presedla na vlak do Glen Waverleyja. Pol ure vožnje, 19 kilometrov, pa si še vedno v predmestju Melbournea. Tam me je pričakala Iva, doma iz Knežaka, ki sem jo spoznala prek svoje sosede in ki me je velikodušno povabila v svoj dom. Utrujena od nomadskega življenja ter menjavanja časovnih in podnebnih pasov sem si pri njej pošteno odpočila in si nabrala novih moči za preostanek potovanja. Ravno v tistih dneh je izsušeno zemljo po dolgem času zmočil dež, ki je sicer lil kot iz škafe, a zemlja vode ni mogla požirati. Mimo hiše je drla v potoku, kot bi sosedu popustila cev. A iskreno povedano si slabega vremena nisem ravno jemala k srcu: uživala sem v tem, da imam po skoraj treh tednih v najrazličnejših hostlih svojo sobo in, kakšno razkošje!, svojo kopalnico, zjutraj kosmiče z mlekom, banano in mletimi orehi in zvečer večerjo, po kateri sem radovedno vprašala tudi za recept. Sicer znane jedi so bile obogatene z oreški, sadjem in zelenjavo, ki uspevajo v Avstraliji: in tam zaradi najrazličnejših podnebnih razmer uspeva skoraj vse. A tamkajšnje kmetijstvo vse bolj ogrožajo suše, pomanjkanje vode in globalno segrevanje. Vlada pa veliko pozornosti posveča biovarnosti in skrbno bdi nad tem, kaj prineseš v državo, saj lahko s hrano, rastlinskimi in živalskimi izdelki nevede prineseš tudi kakšno bolezen. To sem izkusila tudi sama, ko sem morala ob prihodu v državo v poseben pregled, ker sem nosila leseno krtačo za lase. Ko stojš v vrsti in prebiraš napise, kot je Ali ogrožate avstralski ekosistem?, se sprašuješ, zakaj si nisi navodil še bolj podrobno prebral in jih seveda tudi – upošteval.

Po tridnevnem razvajanju, ko sem lahko končno spet govorila slovensko, sem v centru Melbournea poiskala hostel in šla od tam na izlet na Phillip Island, otok, na katerem živijo mali pingvini, veliki približno 40 cm. Vrhunec izleta, ki sicer vključuje tudi obisk vinske kleti in mini živalskega vrta, je parada pingvinov – dokaz, kako dobro znajo Avstralski nekaj prodati kot turistično zanimivost. Ko pade mrak, mali pingvini v manjših skupinah prilezejo iz vode in gredo na obalo spat. A to traja ... in traja. Najprej med valovi opaziš eno skupinico, ki počasi krene proti obali. Nenadoma pa se nečesa ustraši in steče nazaj v vodo. To vajo vsaka

skupinica potem ponovi še nekajkrat. In samo za to priložnost, to čakanje na trenutek, ko se bodo iz vode pojavili pingvini, in to čakanje na trenutek, ko se bodo končno le odpravili spat med grmovje, so postavili tribune! Plačljive, seveda. Kdor ne plača, stoji, a ne vidi nič manj.

Geelong

Ostali so mi le še slabi trije dnevi. Z vlakom sem odpotovala v Geelong k Ivanu, ki je doma iz naše vasi, a je šel pri 19-ih s trebuhom za kruhom v Avstralijo. Ko sem odložila nahrbtnik, zdaj že napolnjen z darili za najdražje, sva krenila na pot po znameniti cesti Great Ocean Road. Ta se vije ob oceanu, kar 13 let pa so jo gradili veterani 1. svetovne vojne v spomin na padle sovojake. Najin cilj je bil še ena od avstralskih znamenitosti: 12 apostolov oz. 12

osamelcev, štrlečih iz morja. Nebo skoraj brez oblaka, sinje morje in po nekaj deževnih dneh spet poletna vročina: ne bi mogla izbrati boljšega dneva. Nazaj grede sva se odpeljala še do največjega sladkovodnega jezera v Victoriji. A nekdanj 1.820 hektarjev veliko jezero Colac je januarja lani presahnilo in od njega ni ostalo skoraj nič, le tabla, s katero so še vedno

vabili nove člane v veslaški klub, je spominjala na nekoč živahno dogajanje. Naslednji dan sva se podala na lov za zlatom v mesto Ballarat. To žlahtno kovino so tam odkrili l. 1851, sedem let pozneje pa

izkopali drugi največji kos zlata na svetu, imenovan Welcome Nugget ("zlato zrno dobrodošlice"). Tehtal je 68,956 gramov in vseboval 99,6 odstotkov čistega zlata. Danes je v mestu muzej na prostem, zaposleni in prostovoljci, med katerimi so tudi učenci okoliških šol, pa skušajo kar se da pristno

prikazati delo in vzdušje med zlato mrzlico. Po ulicah se vozijo kočije, obrtniki izdelujejo posodo, novce, kolesa za kočije, sveče ... učenci imajo pouk, sredi dneva se skozi mesto sprehodi vojaška enota v paradnih uniformah, vlak pa te popelje v črne rove pod zemljo, kjer ti zelo živo predstavijo težko življenje iskalcev zlata, ki se je večinoma prezdodaj končalo.

In potem sem se zbudila v zadnje jutro na južni polobli. Ostal nama je še izlet ob oceanu proti ožini, imenovani The Rip. Prevedeno v slovenski jezik: to je, dobesedno, valujoč, razburkan pas vode, kjer se združujeta dva tokova, dodatno nevarnost za ladje pa predstavlja še skalnata obala. Da bi preprečili brodolome, ladje pred to ožino prevzamejo domači kapitani in skozi enega najnevarnejših predelov na svetu varno priplujejo v pristanišče.

Mene pa je čakal le še polet domov, ki se je z nekajurnimi postanki v Dubaju in na Dunaju varno končal s pristankom na brniškem letališču. Kljub temu, da sem za mesec dni ušla zimi, me niso pričakali zvončki in trobentice: pozdravilo me je še vedno zasneženo, a tako domače hribovje.

Pogled nazaj

Ko danes, skoraj leto dni po tem, gledam fotografije, komaj verjamem, da sem bila res tam. A ostali so spomini, ki jih ne hrani trdi disk na mojem računalniku, ampak tisti v moji glavi ... Ostal je spomin na vonj po evkaliptusu, ki je dneve pri Ivi naredil res čisto avstralske. Ostal je spomin na lažni požarni alarm v sydneyjskem hotelu, ko smo ob desetih zvečer bežali iz sob in zaradi katerega poskočim vsakič, ko slišim podobno piskanje. Ostal je spomin na širna prostranstva, ki jih je nemogoče zajeti s fotoaparatom. Ostal je spomin na mehak in gost koalin kozuh in na desni rami lahko še vedno čutim ostrino njenih krempljev, ko so mi jo posadili v naročje. Nepozabni so trenutki bodisi z Ivo bodisi z Ivanom, ko sem se tako daleč stran od svojih počutila tako prijetno in domače.

Nazaj domov pa te popeljejo še malodane nepomembne malenkosti: vonj po domačem mehčalcu, ko sredi potovanja potegneš iz nahrbtnika še zadnjo stvar, ki je še nisi opral z avstralskim praškom; okrasen krožniček s podobo Laškega pri Ivi, tako banalen, a za oči, zdaj že vajene nebotičnikov, večpasovnic in širokih mostov, kar naenkrat tako domače in – lep. Pa pogovor z Ivanom o tem, kako so tvoji domači in katero češnjo je kdo »rabutal« ... takrat sva se slišala prvič, a bilo je, kot bi se poznala že vrsto let.

»Nikoli ti ne bo žal, da si šla. Videla boš dobro, videla boš slabo. A videla boš,« mi je dejala Iva. In rada bi videla še kdaj.

Jasmina Štorman

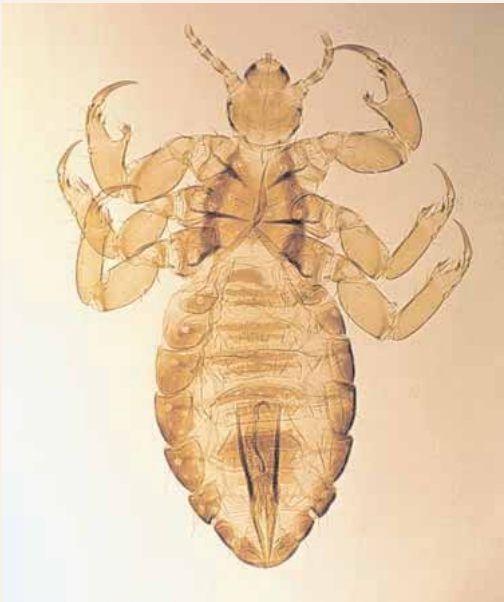

ZA ZDRAVJE

Pripravlja: dipl. med. sestra Tomislava Kordiš

Navodila in ukrepi za preprečevanje in zatiranje ušivosti

Zelo pomembno je zgodnje odkritje in uničenje gnid in uši. Za preprečevanje okužbe z ušmi lahko največ naredimo z rednim pregledovanjem las in rednim česanjem ali krtačenjem nad umivalnikom. Po vsakem umivanju z navadnim šamponom lase prečesamo še z gostim glavnikom in glavnik nato skrbno pregledamo, če na njem ni mogoče kakšna uš ali gnida. Ob pojavu ušivosti pri katerem od družinskih članov je treba pregledati lasišče vsem, vsi se

morajo tudi zdraviti. O tem je treba takoj obvestiti šolo (lahko brez imena in priimka okuženega otroka, le z omembo razreda). Sredstva za zatiranje uši kupite v lekarni, kjer vam bodo odgovorili na vaša vprašanja o uporabi vseh snovi, ki so trenutno na voljo.

Gnide moramo z lasišča odstraniti tudi mehansko – z ustreznim glavnikom ali z rokami. Vodi za izpiranje las je priporočljivo dodati **kis**, saj tako lažje odstranimo gnide. V prodaji je tudi električni glavnik, s katerim odstranjujemo zlasti žive uši. Vse predmete za higieno las (krtače, glavnike, sponke, naglavne obroče) in igrače morate oprati v vroči vodi (najmanj 10 minut pri vsaj 60°C). Ne pozabite oprati tudi kap, rutič in drugih pokrival ter naglavnih trakov. Oblačila, spodnje perilo, posteljnino, prevleke za odeje, vzglavnike in okrasne blazine je treba oprati pri najvišji dovoljeni temperaturi, in sicer pri 95°C. Vse oprano nato še prelikajte! Obleke in predmete, ki se ne smejo prati, zavrzite ali pa jih vsaj za 14 dni zaprite v plastično vrečko; še najbolje je, da jih za nekaj ur globoko zamrznete. Stole s tekstilno oblogo, fotelje, kavče, posteljne vložke ter drugo oblaženo pohištvo in dele pohištva, različne prevleke in tudi avtomobilske sedeže je treba očistiti s sesalnikom, vrečko od sesalnika pa po končanem postopku sežgati. Vse prostore, kjer se otroci zadržujejo, temeljito posesamo. Uši se hranijo večkrat na dan, zato ne zdržijo

dolgo brez gostiteljevega lasišča. Opisani ukrepi bodo pripomogli k temu, da uši iz začasnih skrivališč po stanovanju ne bodo nadaljevale svojega pohoda na otroške glave. Pri močnejši infestaciji z ušmi priporočamo striženje (zlasti svetlih) las, saj se s kratkih las gnide lažje odstranijo.

Za **naravni tretma** za odpravljanje naglavnih uši potrebujete: **20 kapljic eteričnega olja geranije, 20 kapljic eteričnega olja sivke, 20 kapljic eteričnega olja rožmarina, 20 kapljic eteričnega olja čajevca in 100 ml mandljevega ali kokosovega olja.** Kokosovemu ali mandljevemu olju dodajte eterična olja. Masirajte lase in lasišče z 10–15 ml tekočine, odvisno od dolžine las, pokrijte glavo in pustite delovati 4 ure. Pred spiranjem s čisto vodo lase celovito zmasirajte s šamponom. Razčesite lase z glavnikom s finimi zobmi. Ponovite po 48 urah in nato znova čez 8 ur. Poleg tretmaja je treba oprati tudi vso posteljnino in oblačila, da odstranite tudi morebitna jajčeca.

Šamponi so varni in učinkoviti, saj ubijajo odrasle uši in njihova jajčeca. Na voljo so v lekarnah brez recepta v obliki navadnih in kremnih šamponov. Pri uporabi je treba paziti, da šampon ne zaide v oči. Natančno preberite proizvajalčeva navodila in poskrbite, da bo šampon na lasišču vsaj deset minut. Prav tako lasišče dobro sperite z vodo, saj s tem preprečite draženje. Na koncu z gostim glavnikom izčesite mrtve uši in ličinke. Postopek je dobro čez deset dni ponoviti. S tem se zatrejo uši, ki so se mogoče ponovno izlegle. Med ušno epidemijo je potrebno enkrat tedensko umivanje. Če ste alergični na krizanteme, teh pripravkov ne uporabljajte. Ušivost trepalnic in obrvi je težko zdraviti. Ponavadi je nepovabljen goste treba odstraniti s pinceto. Na trepalnicah jih lahko oslabite s parafinskim oljem.

Otrokom, okuženim z ušmi, ne dovolite, da bi hodili na javna mesta (vrtec, šola, kino ...), dokler niste odpravili uši. Po Zakonu o nalezljivih boleznih so osebe, ki predstavljajo tveganje za prenos

nalezljivih boleznih, ki jih z drugimi ukrepi ne moremo omejiti, začasno izločene iz kolektiva in morajo ostati doma, dokler tveganje ne mine. V primeru, da odstranjevanje in preprečevanje ušivosti iz različnih razlogov ni uspešno, posreduje socialna ali patronažna služba. Šola ima vso pravico, da ušivega otroka odkloni oziroma ga pošlje domov.

Samopostrežnih terminalov ne bo več

Obveščamo vas, da je projekt on-line dostop do podatkov v zaključni fazi. Januarja je k uvedbi pristopila še zadnja, največja območna enota Ljubljana. Do konca marca predvidevamo, da naj bi z on-line dostopom do podatkov pričeli tudi vsi ljubljanski izvajalci, razen UKC, ki se bo priključil predvidoma poleti.

Ker potrjevanje kartic zdravstvenega zavarovanja z uvedbo on-line ni več potrebno, je zavod 8. februarja pričel s postopnim odklapanjem samopostrežnih terminov na vseh območnih enotah, razen v Mariboru in Ljubljani, kjer se bodo zaradi vključitve kot zadnji območni enoti tega lotili aprila. Za namen uveljavljanja zdravstvenih storitev na UKC in pri izvajalcih, ki zaradi tehničnih razlogov še ne bodo v novem sistemu in bodo za preverjanja urejenosti zdravstvenega zavarovanja še potrebovali potrjeno zdravstveno kartico, bodo samopostrežni terminali, ki so locirani na območnih enotah zavoda in na UKC, ostali do poletja.

Evropske kartice zdravstvenega zavarovanja in listine za uveljavljanje nujnih zdravstvenih storitev v Bosni lahko že sedaj namesto na samopostrežnih terminalih poleg spletnega naročanja naročamo tudi prek mobilnih telefonov. Več o tem na zavodovi spletni strani www.zzs.si.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, OE Celje

Brezplačen telefon za ljudi v duševni stiski

Med vsakodnevnimi novicami je več slabih kot dobrih. Velikokrat to vodi k stresu, obupu, še posebej, ko je človek malo starejši in težje sprejema vsako breme. Največkrat so to socialni problemi, nizki denarni prihodki ali slabi medsebojni odnosi v družini. Posledice vsega tega so otopelost, otožnost, žalost, depresija ... Včasih pride trenutek, ko ste osamljeni ali vas je strah in ne vidite izhoda iz krize. Sporočamo vam, da izhod je!

Pokličite brezplačno telefonsko številko [116 123](tel:116123), na kateri so svetovalci na voljo 24 ur na dan. Skupaj boste poiskali izhod iz krize. Stopajmo po skupni poti z roko v roki in pot bo mnogo lažja, manj strma, prijaznejša!

D. D.

Ideja o telefonu, kamor lahko pokličejo ljudje v duševni stiski, se je rodila leta 1981, prvič pa je zazvonil leta 1986. Sopotnik je mreža štirih telefonov, ki delujejo od leta 1999 v Ljubljani, Postojni, Celju, Slovenskih Konjicah in Ormožu. Klici na številko [116 123](tel:116123) so za klicatelje brezplačni tako iz stacionarnega kot mobilnega telefona.

Območno združenje Rdečega križa Laško

SKUPŠČINA NI MOGLA MIMO AKTUALNIH SOCIALNIH RAZMER

Območno združenje Rdečega križa Laško po statutu strne delo enega leta na redni letni skupščini, ki je najvišji organ združenja. Tvorijo jo člani območnega in nadzornega odbora ter zastopniki vseh krajevnih organizacij Rdečega križa laške in radeške občine, ki povezujejo 5.260 članov in okrog 220 prostovoljcev. Tudi tokratna skupščina je bila v drugi polovici decembra, ki so se je poleg omenjenih udeležili tudi župan Občine Laško **Franc Zdolšek**, članica Glavnega odbora RK Slovenije in koordinatrica Območnih združenj RK celjske regije **Marta Šmalc**, direktorica Centra za socialno delo Laško **Maksimiljana Pihler** in vodja Oddelka za proračun in finance Občine Laško **Bojana Kustura**.

Člani skupščine so pregledali opravljeno delo in se med drugim dotaknili aktualnega področja – obvladovanja stiske naših občanov, ki nas vse bolj uokvirja, zaradi nje pa včasih trpijo drugi vitalni programi Rdečega križa. Pri tem so ugotavljali, da sta število in pričakovanja tistih, ki bi po njihovem mnenju potrebovali pomoč, vedno večja, preglednost vseh prejemkov različnih oblik pomoči in ostalega pa takšna,

da ne omogoča dovolj celovitega vpogleda v socialno stanje družine. Enotna vstopna točka, o kateri je spregovorila Pihlerjeva, ki se pripravlja na državni ravni, naj bi določila mejo socialne varnosti, preko katere naj ne bi šla nobena od oblik pomoči. Protokol v zvezi z mnenji za pomoč na podlagi vlog je zaenkrat takšen, kakršen je, in zato imata mnenji Centra za socialno delo in krajevno pristojne organizacije RK odločujočo vlogo. Ugotavljali smo tudi, kako malo je med prosilci za pomoč članov Rdečega križa, in po drugi strani potrdili željo in pričakovanja, kako doseči, da bi resnično lahko pomagali le tistim, ki so pomoči dejansko potrebni. Neprijetni so očitki naših občanov s terena, ki nam govorijo, da lenuhov, alkoholikov, delomrznežev in podobnih pač res ni treba podpirati. Pri tem se vsi skupaj trudimo, da zgodbi vedno pogledamo v obraz z obeh strani, ki včasih odstira tudi drugačno podobo, kakor jo je videti na prvi vtis. Pri pretiravanjih in visokih pričakovanjih pa moramo biti tudi realni in kdaj kdaj prosilce tudi postaviti na realna tla.

V nadaljevanju so člani skupščine potrdili zaključni račun za preteklo leto, ko je bilo zaradi večjega izdajanja pomoči poslovanje negativno, in sprejeli obsežen osnutek programa dela za letošnje leto. V njem je tudi zapisano delovno obeleževanje 55-letnice delovanja našega združenja.

ZASLUŽNIM PODELILI PRIZNANJA RDEČEGA KRIŽA

Skupščina je v drugem delu nadaljevala s slavnostnim delom. Na njem so po

nagovoru predsednice Marije Šmauc in Marte Šmalc najprej podelili tri nevročena priznanja tistim krvodajalcem, ki so v lanskem letu presegle številko 50, kar pomeni, da so 50-krat darovali kri. Takšnih je bilo lani kar šestnajst. Priznanje so tokrat še podelili: **Francu Kapunu, Andreju Mlakarju in Miranu Suhodolčanu**, vsem iz Rimskih Toplic. Ob tej priložnosti jim je predsednica Krajevne organizacije Rdečega križa Rimske Toplice **Marjana Šantej** v imenu organizacije izročila še spominske ročne ure. Vsem ostalim trinajstim so bila priznanja za 50-krat darovano kri vročena na srečanjih krvodajalcev na njihovih krajevnih prireditvah.

V nadaljevanju pa so bila podeljena še redna priznanja Rdečega križa Slovenije, in sicer diplome **Marjani Dolinšek** iz Svibnega, **Mariji Kotar** z Vrha in **Nevenki Tratar** iz Radeč, bronasti znak RK **Mariji Bratec** iz Šentruperta, **Jožici Ključevšek** iz Jagnjenice, **Veroniki Krajnc** iz Laškega in **Gašperju Smrkolju** iz Marija Gradca. Srebrna znaka RK Slovenije pa sta prejeli **Marija Zeme** in **Fanika Železnik**, obe iz Šentruperta nad Laškim.

Prireditiv sta z glasbenim nastopom in vložki obogatila **Manca Knez** na citrah in njen učitelj ceter **prof. Peter Napret**, tokrat na violini. Vsem dobitnikom priznanj še enkrat iskreno čestitamo.

V ŠENTRUPERTU DRUŽENJE OB JUBILEJU

V Šentrupertu nad Laškim so sredi oktobra delovno obeležili svojo 50-letnico, ki jo povezujejo z letom 1959, ko je tamkajšnja Krajevna organizacija Rdečega križa dala registrirati svoja pravila in s tem dobila zeleno luč za delovanje. Zadnji podatki o delovanju Rdečega križa pa segajo vsaj še pet let nazaj. Organizacijo Rdečega križa sestavlja 15-članski odbor, s katerim je lepo in prijetno delati.

Svoj pomemben jubilej so zaznamovali s skupnim srečanjem krajanov in krvodajalcev v polni dvorani tamkajšnjega gostišča. Svojestven prispevek k temu so zagotovo dali tudi krvodajalci, ki so že več kot 50-krat darovali kri. Kar šest takšnih so imeli lani, kar

se zgodi le malokdaj. V Šentrupertu pa zagotovo prvič, pa čeprav se v kraju pohvalijo, da imajo največje število krvodajalcev na število prebivalcev. Njim so ob tej priložnosti poleg priznanja in plakete namenili še spominsko uro. Krajevne organizacije Rdečega križa Šentrupert.

Priznanja so prejeli: **Vlado Marot, Jakob Hrastnik, Zdenko Gračnar, Branko Pušnik, Marjan Pesar** in **Jože Kapel**.

ZNOVA SMO ZDRUŽILI DOBRE ŽELJE

Lanski predpraznični december smo skupaj z Občino Laško, Centrom za socialno delo Laško, JZ STIK Laško, Društvom Sožitje občine Laško in donatorji ter izvajalci programa želeli polepsati trenutke našim občanom z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, članom Društva Sožitje in otrokom iz rejniških družin.

Ko smo pred dvanajstimi leti pričeli s prireditvijo **Laško združuje dobre želje**, h kateri se je nekaj let pozneje pridružil tudi Center za socialno delo Laško, nismo pričakovali, da bo toliko časa ohranila svoj namen in postala pomemben sestavni del predprazničnega dogajanja v Laškem. Vse pa nam je doslej uspevalo samo zato, ker je veliko tistih, ki nam s sredstvi, nastopom ali storitvami obogatijo naša hotenja in ker smo v organizacijskem odboru, ki ga sestavljamo predstavniki vseh soorganizatorjev, takšni, da s posebnim žarom, darovanim časom in voljo delamo za isti cilj.

Dobre želje so nam tokrat poleg naših prispevkov in vloženega truda, torej **Občine Laško, Društva Sožitje občine Laško, JZ STIK Laško, Centra za socialno delo Laško in Območnega združenja RK Laško** pomagali združiti še: **Pivovarna Laško, d. d., Thermana, d. d., AGM Nemec, d. o. o., Modeteks, d. o. o., iz Spodnje Rečice, Penzion Vitapark Laško – Franc Camloh, Elektro FRIGO, d. o. o., Janez Remškar, Monting, d. o. o., Laško, Oto Koblič, s. p., krajevne organizacije Rdečega križa Laško, Marija Gradec, Rečica, Rimske Toplice, Šentrupert in Vrh nad Laškim, Gostišče Bezgovšek iz Trubarjevega nabrežja in Tušev market v Laškem.** Z vašo pomočjo nam je uspelo oblikovati 89 lepih in bogatih daril, ki jih je v imenu donatorjev med prisotne razdelil dobri mož.

Hvaležni pa smo tudi vsem sodelujočim v programu, ki so svoj nastop na tokratni prireditvi podarili udeležencem, in sicer: ansambel Vigred iz Laškega, učenci in učiteljice OŠ Primoža Trubarja Laško s

prilagojenim programom, nastopajoči iz rejniških družin: Špela Kovač Sanda in Violeta Kreže ter član društva Sožitje Aleš Rajh. Hvala tudi Ivanu Medvedu, Jožici Škorja, Alojz Tridemu, rejnicam za pripravo peciva, tehničnemu osebju Kulturnega centra Laško in medijem. Organizatorji se vsem in vsakemu posebej res iskreno zahvaljujemo. K stroškom celotnega projekta je treba dodati precejšnje število ur prostovoljnega dela vseh članov organizacijskega odbora.

Če so se nam naša hotenja uresničila, najbolj zgovorno povedo sami udeleženci in njihovi spremljevalci. Dobri odzivi so lepa popotnica za organizacijski odbor, ki bo odločal o ohranjanju tradicije nadvse lepe in zanimive prireditve, ki v tistem času diha skupaj z najmanj tridesetimi subjekti.

S KRVODAJALSKIMI AKCIJAMI IN NOVIM PROGRAMOM V MARCU

Tudi letos bomo pri Območnem združenju Rdečega križa Laško skupaj s krajevnimi organizacijami RK in v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za transfuzijsko medicino Ljubljana ter Transfuzijskim centrom Splošne bolnišnice Celje pripravili deset terenskih akcij v laški in radeški občini.

Podatki o udeležbi na akcijah za minulo leto so nadvse spodbudni, saj je kri darovalo doslej največje število krvodajalcev. Samo malo je manjkalo, pa bi dosegli število 1.100. Natančni podatki povedo, da je kri darovalo 1.090 občanov oziroma 21 več kakor leto poprej.

Letos prehajamo na poenoten računalniški program za vodenje krvodajalcev, imenovan **e-kaplja**, na območju celotne Slovenije, ki bo krvodajalce razvrščal po domicilnem principu. Pri nas pričakujemo dodaten porast števila krvodajalcev, saj bodo v register končno prišli tudi tisti krvodajalci, ki so doslej darovali kri drugod in jih mi kot naše občane nismo imeli v evidenci. Upamo, da z uvedbo novega programa ne bo večjih tehničnih zapletov, sicer pa smo vsi vajeni, da vsaka novost prinaša tudi kakšne nevšečnosti.

Vsem, ki ste pripomogli k dobremu rezultatu, izrekamo iskreno zahvalo, prav tako pa izražamo iskreno hvaležnost v imenu vseh, ki jim je bila z vašo krvjo nudena pomoč. Hvala tudi delodajalcem, ki krvodajalcem omogočajo sodelovati na akcijah. Tudi v letošnjem letu pričakujemo, da bo odziv krvodajalcev vsaj takšen, kot je bil lani.

Prve tri akcije bodo že v marcu, in sicer: v ponedeljek, 1. marca, v Radečah, **v četrtek, 18. marca, v Osnovni šoli Antona Aškerca Rimske Toplice in v četrtek, 25. marca, v Pivovarni Laško**. Slednji bosta potekali za potrebe bolnišnice Celje, vsakič od 7. do 10. ure.

OBISKALI SMO ŠE ZADNJE SLAVLJENCE PRETEKLEGA LETA

Zadnje dni decembra smo obiskali še zadnje našo slavljenko lanskega leta, ki sedaj jesen svojega življenja preživlja v Domu starejših Zdravilišča Laško. Na štefanovo sva z županom obiskala gospo **Silvo Korent**, ki je sicer živela Pod gradom v Laškem in je dan prej, torej na božični dan, praznovala 90. rojstni dan. Kljub temu, da jo je bolezen priklenila na posteljo, je bila najinega obiska zelo vesela. Prav tako pa smo tega dne skupaj s prostovoljko Rdečega križa Šentrupert Mihelco Vrhovšek obiskali gospoda **Jožeta Mlakarja** iz Male Breze, ki je sicer že v začetku lanskega leta obhajal svojih 90 let, vendar se zaradi njegovega slabega zdravja in počutja nismo prej podali k njemu, ker je bila takšna tudi njegova volja. Tudi on sedaj živi v Domu starejših Zdravilišča Laško in tudi njega je bolezen položila na posteljo. Pa vendar smo z njim lahko izmenjali nekaj dobrih misli, ki mu jih je bilo dano sestaviti, ter obujali spomine na čase, ko je poleg dela na kmetiji kot krojaški mojster za marsikoga naredil kakšen pomemben kos oblačila, do katerega je bilo včasih težko priti.

S tem smo strnili obiske pri vseh 19 slavljenkih lanskega leta, ki so dopolnili 90 let, od skupaj 23, kolikor jih je bilo na začetku leta na seznamu. Žal nas je žalost prehitela v treh primerih, ko so slavljenki nekaj dni pred praznovanjem umrli, v samo enem primeru pa so nam domači odsvetovali obisk. Vsem, ki ste pri obiskih sodelovali z nami, in vsem domačim skupaj s slavljenki iskrena hvala.

Ostali pa sta nam še predstavitvi dveh naših slavljenec, ki smo ju obiskali proti koncu novembra. Prva je bila **Elizabeta Šantej** iz

Ceste na Svetino 35 v Laškem, ki smo jo obiskali na njen god, ki ga nekateri še bolj čislajo kakor rojstni dan. Gospa Elizabeta je namreč dan pred okroglim rojstnim dnevom padla in se poškodovala, zato smo po dogovoru z domačimi predstavili obisk. Pričakala nas je z veseljem na obrazu. Elizabeta izhaja iz velike družine na Taborju v Laškem, kjer je bilo 12 otrok. Čeprav je bila rojena nekje vmes, danes z žalostjo ugotavlja, da je edina še ostala. Od doma je dobila za doto del grunta. Na njem sta si z možem postavila svoj dom. Zaposlena je bila pri Kmetijski zadrugi Laško, nekaj časa v predelavi mesa, pozneje pa tudi v sortirnici jajc. V zakonu so se jima rodile štiri hčerke, njen novi rod pa je sedaj skromen, saj ima le štiri vnuke, eno pravnukinjo in enega pravnuka. Njeno posebno veselje je bilo

vseskozi pletenje. Čeprav ji hoče zdravje kdaj pa kdaj ponagajati – no, po tistem padcu tik pred svojim 90. rojstnim dnevom si je dobro opomogla – se ne da. Zato jo je tudi to zimo njena klena volja premagala, da je splekla že tri pare nogavic, sicer pa naga pogleda tudi kakšno stvar na televiziji in se zraven jezi, ker ji tako hitro menjujejo podnapise. Sicer pa ji je v družbi hčerke Vere, s katero živita skupaj v hiši, lepo. Pri njej se večkrat oglasijo tudi hčerka Slava s svojimi domačimi, ki je nedaleč stran, pa tudi Marinka in Jožica, ki živita z družinama v Celju. Ob njenem rojstnem dnevu smo jo obiskali župan Občine Laško Franc Zdolšek, predsednik RK Laško Mirko Štuhec, predstavnik KS Laško Matevž Kolar, predsednica Društva upokojencev Laško Jožica Cajhen in moja malenkost.

Kot tretji možki, ki je na seznamu lanskih slavljenec praznoval svoj 90. rojstni dan, pa je **Karol Kumer** iz Marija Gradca pri Laškem.

K njemu smo se podali na njegov rojstni dan zadnje dni novembra in z veseljem ugotovili, da se dobro drži. Izvedeli smo, da se je Karol pred 30 leti priženil v ozko sotesko skupine hiš na Marija Gradcu k svoji tretji ženi Anici, na katero je zelo ponosen in pravi, da je najboljša od vseh. Nikakor ne more prehaliti njene skrbi za njegovo zdravje, saj mu je zagotovo že trikrat rešila življenje, ko je bilo najhujše. Prav gotovo pa sta našla še veliko skupnih točk. Med njimi tudi dobro voljo, ki jo vsak na svoj način izžarevata. Sicer pa bi o našem slavljenku Karlu lahko veliko napisali, če bi bilo več prostora, saj je njegova življenjska zgodba zanimiva in bogata. Tako pa se bomo uprli le na nekaj dogodkov.

Karol izhaja iz Teharij pri Celju kot edinec. Na mladost ima trpke spomine, saj mu je na porodu umrla mama, on pa je ob očetu, ki je bil sicer dober zanj, rasel tudi ob mačehi, ki ga ni imela lepo. Kmalu si je poiskal delo v štorski livarni, da je čim prej prišel na svoje, med drugo svetovno vojno pa je bil mobiliziran v nemško vojsko. Svoj čas je med drugim namenil tudi veselim dogodkom, ki jih je obogatil z igranjem na harmoniko, tako da dobre volje res ni nikoli manjkalo, in takšen je ostal vse doslej. Zelo rad je vozil avto in to počel vse do lanske pomladi, ko mu je pošteno ponagajalo zdravje. Poleg sedanje žene je ponosen tudi na sina Draga, vnukinjo in vnuka ter dva pravnuka z družinami seveda. Enako dobro pa se ujemajo tudi z domačimi po ženini strani. Ob njegovem rojstnem dnevu je bilo veselo in prijetno. Menda so praznovali kar tri dni skupaj. Poleg domačih smo ga na njegov rojstni dan obiskali še župan Občine Laško Franc Zdolšek, predsednik KS Marija Gradec Rajko Čížek, predsednik Društva invalidov Laško Miha Lončar in njihov poverjenik Peter Razboršek, podpredsednik Rdečega križa Marija Gradec Franc Feldin in Vlado Marot.

Vlado Marot

Center starejših - Hiša generacij Laško

Božično novoletna prireditev potekala v medgeneracijskem vzdušju

Mesec december, ki je poln presenečenj, pričakovanj in vonja po cimetu, je tudi v Hišo generacij prinesel prijetno praznično vzdušje. Učenci Podružnične šole Jurklošter ter učenci Osnovne šole

Primoža Trubarja Laško ter Podružnične šole Debro so z bogatim in pisanim programom pripravili nepozaben praznični večer. S pesmijo, plesom in igro so nam pričarali prijetno vzdušje. Njihovi mladostni igrivost in radoživost sta privabili nasmeh in zarisali dobro voljo na obraze obiskovalcev.

Naši obiskovalci se radi udeležujejo kulturnih prireditev v Hiši generacij, še posebej pa se razveselijo, ko prireditev pripravijo otroci in mladi, saj jih njihova pozitivna energija, ki jo prinesejo s seboj, vedno osreči. Ob takšnih priložnostih, ko se prepletajo niti več generacij, ni vse v tem, kaj nam mladi pokažejo, je še mnogo več, tisto, česar ne vidimo z lastnim očesom. Ob takšnih priložnostih se vse tri generacije učimo živeti skupaj, se učimo razmišljati eni tako, drugi malo drugače, pomembno pa je, da se sprejemamo, da se zblížujemo in dopolnjujemo drug drugega. Zavedati se moramo, da danes tudi vsem otrokom ni več dano, da bi živeli s svojimi dedki in babicami. Marsikdo ima stik z njimi le enkrat tedensko ali še celo manj.

Tudi v prihodnje se bomo trudili, da bi dejavnosti, ki jih pripravljamo, čim večkrat potekale v medgeneracijskem vzdušju.

Druženje mladih mamic

Januarja smo imeli uvodno druženje mladih mamic. Druženja bodo v prihodnje potekala **zadnji ponedeljek v**

mesecu ob 9. uri dopoldan. V Centru starejših – Hiši generacij smo dobili pobudo naših obiskovalcev, da bi ustanovili takšno skupino. Druženja so namenjena vse bodočim mamicam, mladim mamicam in vsem tistim, ki imate izkušnje z materinstvom. Srečanja bodo namenjena povezovanju mamic in iskanju rešitev pri morebitnih težavah, s katerimi se soočate. Vse mamice vabimo, da se udeležite naslednjega srečanja, ki bo **22. februarja ob 9. uri** dopoldan v Centru starejših – Hiši generacij Laško. S sabo lahko pripeljete tudi vaše malčke.

Koordinatorica dejavnosti
Marjeta Ferlež
Foto: Nevenka Fantinatto

Vrtec Laško

Otroci in živali pozimi

Zima je čas, ko se otroci veselijo in nasmejanih obrazov igrajo na snegu, se sankajo, kepajo, skratka preprosto uživajo. Tudi otroci iz skupine Ježki iz Vrtca Laško smo se veselili na snegu. Ob vseh vragolijah in igrarijah pa nismo pozabili na živali, ki se v teh mrzlih zimskih dneh prav nič ne veselijo. Spoznali smo, da moramo za nekatere živali pozimi skrbeti ljudje, predvsem lovci, medtem ko druge živali zimo trdno prespijo, nekatere pa nas v mrzlih dneh celo zapustijo, npr. ptice selivke, ki odletijo v tople kraje.

Mi smo poskrbeli predvsem za ptice in sicer tako, da smo jim odnesli semena v ptičjo hišico, ki jo imamo v bližini vrtca, ogledat pa smo si šli tudi srnjad in krmilnico, iz katere se te gozdne živali hranijo.

Prav tako so se tudi vse nadaljnje dejavnosti, ki smo jih izvajali v vrtcu, nanašale na temo živali pozimi. Kot vedno smo bili zelo ustvarjalni: vsak otrok

je izdelal ptičjo hišico, s prstnimi barvami so tiskali ptice, te pa so naredili tudi iz valovite lepenke. Poleg tega so otroci ob slikah spoznavali tudi druge živali in njihova bivališča, prebrali in ogledali smo si veliko zgodbic in knjig, se plesno izražali in ob tem oponašali gibanje različnih živali.

Z vsemi temi dejavnostmi so otroci pridobivali zavest, sočutje, spoštovanje in zanimanje za živali ter za njihove življenjske razmere. Prav tako so skozi različne dejavnosti spoznavali živali in načine delitve skupnega življenjskega prostora ter se učili primerne ravnanja z njimi.

Julija in Irena ter otroci iz skupine Ježki

Zimske radosti na snegu

Sneg je pobelil naše hribe in doline ter nam mlajšim prinesel veselje na naša lica. Smo otroci iz skupine Račk, stari od 2 do 3 leta. Našo igralnico bogati tobogan in tako lahko vsakodnevno splezamo nanj ter uživamo. Seveda pa nam tobogan prinese tudi drugo veselje, saj lahko stopimo nanj in dnevno z višine opazujemo dogajanje zunaj naše igralnice. Opazujemo vožnjo avtomobilov, traktorjev ter tudi kakšen avtobus zaide v našo smer. V največje veselje pa nam je bilo opazovanje poplesavanja snežink. To smo izkoristili in tudi sami zaplesali kot prave snežinke.

Res je, da smo med mlajšimi v vrtcu, a vseeno nismo najmlajši in tako veliko opravil zmoremo opraviti sami oziroma jih želimo opraviti sami, saj smo prišli v obdobje trme. Garderobi namenimo precej časa. Sami si sezujemo copate ter jih tudi pospravimo. Če pa opazimo, da

jih kdo od nas ni pospravil, to naredimo namesto našega prijatelja brez posebnega prigovarjanja. Kljub temu, da nam zimski čevlji sami ne skočijo na noge, si jih vztrajno obuvamo znova in znova. Malce težje je samo, ko smo že obuti in ugotovimo, da je desni čevljev pristal na levi nogi in levi čevljev na desni nogi. Takrat je treba vse še enkrat od začetka in pot ni kratka, saj vložimo veliko truda! Vendar vaja dela mojstra in mi se tega zavedamo, saj se s tem veliko naučimo.

Če le ni premrzlo zunaj, se odpravimo ven vsakodnevno, tudi sedaj pozimi. Sneg nam ni v nobeno oviro. Počakati moramo samo, da so pločniki očiščeni, in že lahko zakorakamo. Takrat pa nas pot vodi na krajše in tudi daljše sprehode. Seveda hodimo počasi, tako da se moramo na pot odpraviti pravočasno. Tudi sedaj pozimi v snegu nas je pot zapeljala na daljši sprehod v park, kjer smo lahko tekli, se kepali, metali sneg v zrak, opazovali različne odtise v snegu ter še sami kakšne naredili. Na naši poti srečujemo veliko ljudi, ki jih prijazno pozdravimo ali se jim vsaj nasmehnemo, saj vsi še ne znamo govoriti. Gospod Štefan Pader se rad z nami malo pogovori

ter na naše veselje tudi z nami poigra. S sneženimi kepami smo ga dodobra okepali, kolikor smo seveda uspeli, na koncu pa smo dobili še majhen posladek. Morda pa naslednjič na naši poti srečamo še koga od vas, nikoli se ne ve. Tako da nasvidenje do prihodnjic na kateri od naših poti.

Otroci iz skupine Račk ter vzg. Tadeja Stopar in Petra Prevolšek

Obisk učne kmetije Pirc

V tem šolskem letu smo si v oddelku Vevice (starost otrok od 5 do 6 let) izbrali projekt Živimo z naravo in za naravo. Poudarek je na pridobivanju izkušenj z živimi bitji in naravnimi pojavi, razvijanju veselja do raziskovanja in odkrivanja ter pridobivanju pozitivnega odnosa do narave. Za cilj smo si zastavili spodbujanje različnih pristopov k spoznavanju narave.

Januarja smo dobili povabilo, da obiščemo učno kmetijo Pirc na Lahomšku, ki je od vrtca oddaljena slaba dva kilometra. Za ta obisk smo se

predhodno dogovorili z **Mojco Krivec**, vodjo projekta Razvoj ponudbe učnih in oglednih vsebin na podeželju iz KGZS – Zavod CE. Seznanila nas je, da bodo naš obisk snemali za kmetijsko oddajo Ljudje in zemlja (TVS 1), ki je bila na sporedu 24. januarja.

Pot je bila zelo zanimiva, saj smo hodili po zasneženem terenu, naletavale so puhaste snežinke, ki smo jih začutili ob dotiku naših razgretih lic. Ko smo se bližali kmetiji, smo že od daleč opazili snemalca, ki je stal ob robu ceste in snemal našo bližajočo četico. Sprejela nas je **Katarina Pražnikar**, nas povabila v hlev in nam predstavila domače živali.

Otroci so z zanimanjem spoznavali kokoši, zajčke, krave in teleta. Ves čas nas je spremljal hišni ljubljeneček, pes Mišo, in komaj čakal, da ga kateri od obiskovalcev poboža. Na kmetiji so za otroke pripravili učni pripomoček leseno kravo, na kateri so spoznavali, kako poteka ročna molža, in kdor je želel, je lahko tudi poskusil.

Otroke je pritegnil zasnežen hrib in z velikim veseljem so se pričeli igrati: vozili so se z lopatami za sneg, izdelovali sneženega moža in plezali po zanimivih lesenih igralih. Gospa Katarina nas je seznanila, kako je v zimskem času na kmetiji poskrbljeno tudi za ptice. Odšli smo v toplo leseno hišo (v kateri so apartmaji za turiste, stene pa krasijo čudovite grafike in slike Mihe Maleša, Katarininega dedka, slovenskega akademskega slikarja in grafika) in ob prepevanju zimskih pesmi izdelovali ptice iz oblancev, ki sedaj krasijo kmetijo in spominjajo na naš obisk.

Dan na kmetiji je bil za otroke nepozabno doživetje, saj jih pri spoznavanju življenja na kmetiji ni motila niti navzočnost kamere in snemalne ekipe.

Mojca Nedeljkovič, vzgojiteljica

OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice

PŠ JURKLOŠTER

V Hiši generacij

Učenci podružnične šole Jurklošter že nekaj let uspešno sodelujemo s Hišo generacij v Laškem. Tudi letos smo v okviru decembrskih prireditev izvedli

folklorni nastop in z njim pripomogli k decembrskemu vzdušju. Letos smo obujali spomine na stara kmečka zimska opravila, saj smo ličkali koruzo – pri nas bi rekli kožuhali – in luščili fižol. Ob zvokih harmonike našega zvestega harmonikarja Kristijana pa smo tudi veselo zapeli in zaplesali. Za veselo vzdušje sta poskrbela še naša dva mlada igralca, ki sta s kratko igrico nasmejala obiskovalce.

Veseli smo, da nas v Hiši generacij vedno toplo sprejmejo in da lahko s svojim nastopom polepšamo in popestrimo dneve vsem obiskovalcem in oskrbovancem doma.

PŠ ZIDANI MOST

Športni dan v smučarski koči v Brišah Zima blede starka je snega nasula ...

Učenci in učiteljice Podružnične šole Zidani Most smo čudovit zimski dan v januarju izkoristili za zimsko veselje na snegu. S šolskim kombijem smo se odpeljali v Briše, kjer ima Smučarsko društvo Zidani Most svojo kočico, ob kateri je tudi smučarska proga z vlečnico. Pred kočico sta nas prijazno pričakala **Zlata** in **Miro Strel**. Polni pričakovanj in željni užitkov na snegu smo se odpravili na sankališče in smučišče. Gospod Miro je vključil vlečnico in smučarji so se kmalu spustili po strmini navzdol, sankalci pa smo uživali na saneh, lopatkah in bobih.

Megle so se počasi dvignile in prikazali so se redki sončni žarki, ki so obsijali z ivjem posebna drevesa. Iz kočice je prijetno zadišalo po čaju in sveže pečenih kockah. Ker nam je mraz že lezel v noge in roke, smo se z veseljem pogreli ob topli peči ter se okrepčali z malico in čajem. Nato pa smo se vrnili na sneg, kjer smo nadvse uživali. Prijetno je bilo slišati vrisanje ob spustu v dolino in videti rdeče noske ter nasmejana rdeča lička. Hitro je minilo športno dopoldne in odpeljali smo se nazaj v šolo, kjer sta nas že čakala kosilo in pogovor o zanimivih dogodkih, ki smo jih doživeli v Brišah.

Zahvalili smo se gostiteljema za prijaznost in si obljubili, da se naslednje leto spet dobimo v smučarski koči pod Velikim Kozjem. Hvala tudi staršem, ki so nam pomagali in prišli spodbujati svoje otroke.

PŠ SEDRAŽ

6. decembrski bazar v Sedražu

V nedeljo, 13. decembra lani, smo učenci in učiteljice PŠ Sedraž skupaj z otroci in vzgojiteljicami vrtca Sedraž pripravili že 6. decembrski bazar, na katerem smo kot

vsako leto staršem in drugim obiskovalcem ponudili pestro izbiro voščilnic in drugih novoletnih okraskov in daril. Na prodajo teh izdelkov smo se že kar nekaj tednov prej pridno pripravljali in jih izdelovali, zato smo toliko bolj veseli, da si bomo zopet lahko kupili tiste stvari, didaktične igrače in pripomočke, ki si jih želimo in jih nujno potrebujemo.

Na bazarju pa nismo prodajali samo izdelkov, saj so naši pridni starši spekli veliko okusnega peciva in prazničnih piškotov, ki smo jih lahko tudi poskušali in okušali. Vsega pa nismo pojedli, zato ga je gospa **Jerica Nemec** zavila v paketke, ki so jih obiskovalci lahko kupili in se sladkali še doma. Denar od prodaje prazničnega peciva pa je razdelila na dva dela in ga podarila vrtcu in šoli Sedraž.

Učenci šole Sedraž smo, skupaj MPZ Sedraž in otroci iz vrtca Sedraž, pripravili tudi kratek, a pester kulturni program, na katerem smo se predstavili s petjem, igro in plesom. Pridružili so se nam tudi fantje, ki obiskujejo GŠ Hrastnik.

Ker smo se tako zelo potrudili, pa tudi zato, ker smo bili čez vso leto pridni, nas je ob koncu prireditve obiskal dedek Mraz in nam prinesel darila. Zelo smo jih bili veseli. Vsem, ki ste prispevali, da smo ta dan res lahko uživali, posebej pa še Krajevni skupnosti Sedraž, dedku Mrazu, vsem delavcem šole Sedraž, staršem in drugim obiskovalcem prireditve, se iskreno zahvaljujemo in vam želimo vse lepo v letu 2010. Mi v šoli Sedraž se bomo po vaši zaslugi imeli še bolj lepo.

Skrb za ptice pozimi

Za otroke pomenita zima in sneg veselje in zabavo. Za njih sneg pomeni kepanje, sankanje in smučanje. Za ptice pa oboje pomeni boj za preživetje. Učenci se tega dobro zavedajo in na različne načine poskrbijo, da bodo ptice lažje pričakale

prihod pomladi. V okolici šole so postavili več ptičjih krmilnic, dnevno jih oskrbujejo s svežimi semeni. Z različnimi dejavnostmi smo podobno početje spodbujali tudi pri učencih doma. Prebirali smo o najprimernejših dobrotah, ki jih pozimi ponujamo pticam, o pripravi lojevih pogač, o najprimernejšem mestu za postavitev krmilnice. Iz ekoloških materialov so učenci izdelovali okrasne krmilnice in papirnate ptice. Na to temo smo okrasili šolski eko kotiček. Med sošolci so izvedli anketo o skrbi za ptice doma. Ugotovitve so bile razveseljive, saj ima kar 17 od 18 anketiranih učencev

doma postavljeno ptičjo krmilnico in v veliki večini imajo v njih semena. Za naš trud se nam bodo ptice oddolžile s prelepim prepevanjem čez vso celo leto.

Sladke kepice

V naših domovih se pravi prazniki začnejo, ko zadiši po sveže pečenih dobrotah. Ker smo si v podaljšanem bivanju že v začetku decembra zelo želeli praznikov, smo pripravili zdrav prigrizek – sladke kepice. Za njihovo pripravo smo potrebovali maslene piškote, suho sadje, žele bonbone, maslo, malinovec, cimet in kokosovo moko, v kateri smo vse na drobno predelane in v kepico oblikovane sestavine povaljali. Sladek projekt smo uspešno zaključili, ker so nam starši iz

domačih shramb odstopili potrebne sestavine, naša kuharica gospa Danica pa nam je posodila sklede. Učencem je bilo v veliko veselje rezanje, gnetenje in oblikovanje, še najbolj pa so se razveselili pokušanja sladkega prigrizka.

Veseli december skozi oči naših učencev

Športni dan

Na športnem dnevu smo se sankali. Imeli smo se lepo in super. Nekateri je neslo

skoraj do ceste, drugi smo padli. Jaz sem naredila salto čez Lizo. Kepali smo se in delali snežene može.

Špela Dvorjak, 4. r.

Veseli december

V decembru smo imeli kar nekaj veselih dni. To je bil tehniški dan, bazar in karaoke. Na tehničnem dnevu je bilo treba narediti veliko voščilnic in adventnih venčkov. Ker pa smo mi veselo, veliko in pridno delali, smo tudi nekaj zaslužili.

Za bazar smo se veliko naučili in to tudi pokazali številnim obiskovalcem. Dedek Mraz, ki nas je obiskal, nam je prinesel tudi polno vrečo daril.

Karaoke so bile del naše novoletne zabave. Vsi smo dobili medalje za sodelovanje, prvih prtlj uvrščenih, med katerimi pa sem bila tudi jaz, pa smo dobili še posebno nagrado. Vsi dnevi so mi všeč. Želim si še takega decembra.

Tadeja Selič Mlakar, 5. r.

Karaoke

Pred novoletnimi prazniki smo imeli v šoli karaoke. Vsak si je izbral pesem. Vsi smo se zelo, zelo pripravljali. Zadnji dan v decembru so bile res karaoke. Ko smo peli, so nas prišli gledali tudi otroci iz vrtca. Vsi smo se dobro odrezali. Po koncu karaoke smo imeli še zabavo. Zmagovalci so dobili kino vstopnice, vse učiteljice so nas pohvalile in vsi smo bili zmagovalci.

Liza Škorja, 3. r.

Karaoke smo imeli v četrtek, 24. decembra. Vsak je pel lepo pesem. Imeli smo se zelo dobro, vsak je dobil medaljo in liziko, najboljši pa so dobili vstopnico za kino. Potem nas je obiskala gospa ravnateljica. Vsak je dobil darilo, tudi naše učiteljice.

Anja Kumer Lapornik, 5. r.

Stoji u-ilna zidana ...

OŠ Primoža Trubarja Laško skozi čas

2. del

Iz spominov na mojo šolo in učitelje

Dandanašnji je po slovenskih šolah veliko stvari, da lahko šolar ali dijak, ko odide v beli svet, nanje pripne svoje spomine. Tu lepa telovadnica, tam primerno igrišče za športne igre, drugje spet razkošno opremljen naravoslovni kabinet ali imeniten šolski orkester ... in iz vsega tega živahno vrvenje dogodkov, katerih šolska urejenost v času in prostoru so kot nekakšen varni privez, da se ob njem umiri entropičnost razvihanosti mladosti in spominov nanjo:

Moja prva šola, osnovna šola v Laškem, ki sem jo začel obiskovati na jesen leta 1945, je takrat premogla le najpomembnejše: učitelje. Niti z imenom očeta Slovencev se takrat še ni ponašala. Šolsko poslopje pa je bilo tiste čase poleg graščinskega med laškimi najbolj impozantno in je tudi zato vzbujalo ustrezno strahospoštovanje. Še zdaj grem tam mimo s primernim spoštovanjem (ko je strah z leti vendarle malo popustil).

Ko sem leta 1952 odšel na učiteljsko v Ljubljano, je bila šola sedemletka. Je bilo pač tako, da je ljudska oblast, ki je potrebovala delovno silo za izgradnjo nove države, najprej reformirala šolstvo. Štirje razredi osnovne šole so tako dobili, kakor se je takrat reklo, tri razrede 'nižje gimnazije'. Generaciji rojstnega letnika 1938 se je ta reforma otepala pozneje: ker so na učiteljske vpisovali šele dopolnjene štirinajstletnike, sem moral eno leto počakati v t. i. pripravljalnici, ta čas pa so štiriletno učiteljske reformirali in ga – podaljšali s petim letnikom. Mojega učiteljska – tretji, četrti in peti letnik sem opravil na celjskem učiteljsku – se je tako nabralo za šest let.

Po resnici povedano, je tisto, kar bi mogli biti moji spomini na laško sedemletko, eno samo brezskrbno otroštvo, ki ga je skalila edino očetova smrt leta 1949. Moja osnovnošolska leta so bila tako rekoč šola v naravi: vsakdanji ribolov v Savinji pri Črnem mostu (od tu navzgor do toplic in navzdol do rakitovja) ter potepi po gozdovih pod Divjim farovžem in pri Žeganem studencu. Branje sem si brusil pri Karlu Mayu, katerega prevode iz predvojnne Slovenčeve knjižnice smo si v zvezkih izmenjevali po strogo uravnanem redu. Mayeve knjige sicer niso bile izrecno prepovedane, zaželeno pa to branje pri takratnih oblasteh le ni bilo (najbrž zaradi piščevega poudarjenega nemštva ali nemara pogostega sklicevanja na božjo voljo, a mi tega nismo opazili; v današnji dan so mi ostali brezhibni opisi krajev in terena z napetim dogajanjem). Pozneje sta se Mayu pridružila Twainova junaka Huckleberry Finn in Tom Sawyer ter njune mississippijske dogodivščine, ki smo jih fantini podoživljali na – takrat veliko bolj vodnati Savinji.

Šola, ta je zapustila le spomine na posamične podobe učiteljev. Spomin je seveda krhka zgradba, ki v šestdesetih letih zlagoma prhni, da se zabriše še tista neznatna urejenost, ki je v otroški glavi shranjena zgolj kot izkušnje za danes in jutri. Tako je tisto, kar bi bilo uporabno za pričevanje, nastalo pozneje kot spontano oživljanje ljudi in prizorov v mladeniškem veseljaškem omizju, pogosto nebrzdanem in objestnem, da se je izoblikovala nekakšna kolektivna obnova, kot konsenz (»Tako je to bilo.«), ne pa kot zavestno jemanje slik iz osebnega spominskega arhiva. No, nekaj je tudi iz tega vira.

Če me spomin ne vara (in s tem zadržkom bi moral svoje spominjanje na ta otroški čas

opremiti večkrat), je bila v Laškem moja prva učiteljica Nina Drobnič, ki je kot predvojnna upokojenka na tej šoli najbrž za krajši čas spričo pomanjkanja učiteljev samo poprijela. Klical sem jo 'teta Nina', ker je prijateljevala z mojo pravo teto Milico Kubica, predvojno učiteljico ročnih del na laški šoli. Neskončno dobrodušna teta Nina se je neuspešno mučila z mojim lepopisom (to je bil šolski predmet), nekako leta 1946 ali 1947 pa je s to muko nadaljeval Marko Manfreda, a je najbrž v dogovoru z mojim očetom (mladi Marko je bil namreč v istem vagonu laških izseljencev v Srem in se je tam pridružil partizanom), ki je to poskušal še doma, opustil vsako upanje, da bi moje kracanje ustrojil na oceno zadostno. Edina protekcija, ki sem je bil skozi šolanje deležen, je tako izvirala iz skupne izseljeniške usode mojih in Markovih staršev. Kaj je umanjalo v didaktični metodi teh dobrih ljudi, tega danes ne vem več, čeprav me je oče zaradi lepopisa trdo prijemal (tudi za 'ta sladke'), a pozneje, na učiteljsku, sem lepopis na šolski tabli – tanko gor, debelo dol – po splošnem priznanju izbrusil do vzornega.

Svoje učitelje smo takrat naslavljali samo s 'tovariš' ali 'tovarišica', brez priimka. Ko pa smo o njih govorili med seboj, so bili le Ravbar, Tavželj, Šinigoj, tovarišica pa je bila Gorička (Zdenka Gorič), a ta način oslavljanja sploh ni bil nespoštljiv, še manj slabšalen, pač nekako domačnost. Do leta 1952 imam v (kolektivno preverjenem) spominu učitelje Čekado, zakonca Ravbar, Tavžlja, zakonca Šinigoj, Širca, zakonca Gorič, telovadca Bračuna, Nerata, Rataja, Jeršeta, gospo Malenškovo, Kislingerja, učiteljico Planarjevo (Planarco), Rusinjo Lenicki ter razrednika Bratuža. Iz razreda pa se kot svojega učitelja spominjam profesorja zgodovine Borisa Šinigoja, ki je zgodovinske dogodke najraje predvajal: kako je srbski atentator Miloš Obilić pred kosovsko bitko zabol sultana Murata, je moral zaigrati večkrat, za bodalo je uporabil ravnilo; sicer pa si je – mislim, da kar za zgodovino šole – pridobil zasluge kot vodja pevskega zbora. Da nas je, med nami tudi razposajene fakine, uspel disciplinirati za petje v zboru, me čudi še danes, a za glasbo občutljivi mož je zmožal v naše petje položiti iskreno in neskaljeno čustvenost. Zbor je nastopal na šolskih proslavah ob državnih praznikih in po laški okolici (kamor so nas vozili na odprtem pivovarniškem kamionu) in vselej se z ganotjem spominjam, kako je pesem Smrt v Brdih izvabila solze v očeh občinstva. Koncert je zmeraj zaključila šaljiva pesmica v srbohrvaško-romskem jeziku (svi cigani sveca slave, čavrole, čavrole ... ao-le-le, džuka le-le džuka-le, džuka pende cernoletne). Le v katerem zbornem arhivu jo je iztaknil dobri učitelj? Pesmi nisem slišal nikoli več.

Matematiko me je učila Zdenka Gorič. Zdi se mi, da je bila neuspešna učiteljica matematike. Mnoge svoje učence je za zmeraj sprla celo z osnovami te pomembne vede, da smo bili pripravljani sprejeti sugestijo, da pač 'nismo za matematiko'. Ko sem veliko pozneje ob študiju lingvistike jemal v roke osnove algebre in teorije množic, sem spoznal, da bi bil tudi jaz za matematiko, ko učiteljica na samem začetku ne bi bila pozabila vsaditi v otroške glave, naj v minus ena a ne iščemo reference v izvenmatematični resničnosti (da npr. minus ena v aritmetiki ni isto kot minus ena stopinja Celzija) in da so ta pravila samo v glavah za matematično igro. Bog ji daj v nebesa, kljub temu.

Profesor Širec velja v Laškem za predhodnika ekološkega pogleda na živi svet, že spočetka pa smo ga učenci šteli za najbolj izobraženega

v učiteljskem zboru. Bil je moj učitelj kemije in prirodopisa (v humanistiko ga je odneslo pozneje). Imeli smo ga za strogega in resnobjnega učitelja, pravzaprav smo se ga – bali. Če sklepam po sebi, ki sem vendarle učil več kot trideset let, ta oznaka na stara leta tudi njemu ne more biti všeč. A takrat je bilo tako. Pridobil si je nesporno avtoriteto za držo ravnatelja in šoli, še za naprej in za naslednike, vzpostavil prepotrebno digniteto. Ruščino je – do leta 1949, se razume – učila rojena Rusinja. Naslavljati smo jo morali 'taviarišč profesor Linickaja'. Kako jo je prineslo v Laško, najbrž ne ve nihče zagotovo. Ali je bila s sprogom Lenickim (bolj verjetno Belorusom) med številnimi intelektualci, ki so se po oktobrski revoluciji umaknili v Jugoslavijo, kjer so postali mnogi, tudi na Slovenskem, vidni nosilci akademskega življenja, ali pa je bila le povojna aktivistka zamišljene sovjetizacije, tega takrat nismo vedeli in se o tem tudi med krajani ni nihče spraševal, saj je bila vitka gospa poznih srednjih let in aristokratskega videza v laškem okolju ugledna, čeprav mestoma nekoliko vzvišena učiteljica. Z gospo Malenškovo (tej pa res ni nihče rekel 'tovišica') sta učili folklorno plesanje, tako da je bilo na šolskih proslavah zmeraj kaj rusko-slovenske folkore. Kam je zakonca Lenicki odplaval informbirojevski razdor, je neznano. Ruščina je kot učni predmet izginila, nadomestila pa jo (spet) nemščina, ki jo je učil predvojni šolski upravitelj Kislinger.

Moj razrednik je bil učitelj blagega spomina Bratuž. Podpisoval se je Bratuž J. Marij. To je bil okrogločlen in malo debelušen mož nižje postave. Nanj se spominam največkrat, najbrž tudi zaradi tega, ker je učil slovenščino. Bil je iz rodovine tistih Bratužev, katerih enega, pevovodjo, so za to, ker je v fašistični Italiji neustrašno praktical svoje slovenstvo, goriški fašisti naphali s strojnim oljem, da je umrl v peklenskih mukah. O tem nam je učitelj, zmeraj s solzami v očeh, pripovedoval tako pogosto, da tega – s precejšnje časovne distance – ne razumem kot izraz njegovega ponašanja s trpinčenim sorodnikom, ampak kot spoznanje, da je s tradicionalnim nemštvom prežeto okolje njegovega tedanjega učiteljskega mesta izkazovalo škrbato domovinsko zavest o slovenstvu. Vsi, ne samo jaz, se spominjamo njegovega začetka vsake učne ure: »O, zdaj«. Iz žepkov na sivem telovniku, v katerih je tiščal palca in kazalca, je zdaj iz tega, zdaj iz onega privlekel do skrajnje možnosti obrabljen svinčnik (dal ga je ošilliti izbranemu učencu kot nekakšen znak zaupanja), iz notranjega žepa v suknjiču je izvlekel drobno beležnico s seznamom učencev. In začel izpraševati. V začetku maja je obveznemu 'o, zdaj' sledilo vprašanje: »Kam pojdemo letos na majski izlet?« Odgovor razreda je bil znan in enoglasen, drugega ni bilo: »Na sončno Goriško«. Na ta način si je dobri mož naredil priložnost, da je obiskal svoje kraje. Mnogi laški učenci so tako videli sončno Goriško in – upam vsaj, da je bilo tako – bili deležni njegovega ganljivega slovenstva. Brž po upokojitvi se je vrnil in Goriško. Po letu ali dveh je prišel glas, da je umrl. Ponosni Slovenec.

Ko takole oživljam spomine na svoje laške učitelje izpred šestdesetih let, me preveva občutek zadoščenja in ponosa, da sem se jim rojeni Laščan na domači šoli – za krajši čas – kot učitelj pridružil tudi jaz.

Tomo Korošec

Nadaljevanje prihodnjic ...

Prispravila: Petra Velikonja

PODRUŽNIČNA GŠ LAŠKO

Pri nas je vedno polno dobre glasbe

V PGŠ Laško smo šolsko leto pričeli s polno delovno vneto, tako da se od septembra pa do sedaj lahko pohvalimo s precejšnjim številom zelo uspešnih nastopov.

Kot vsako leto smo v oktobru ob tednu otroka pripravili koncert za vrtec in jim z otroškimi pesmicami, ki jih spoznavajo v vrtcu, približali svet glasbe in pestrih zvokov različnih instrumentov. Da pa smo nastop še malce bolj popestrili, smo ob tej priložnosti otroke iz vrtca izzvali, da so zaigrane pesmice skupaj z našimi učenci tudi zapeli. Ker so nastopi za najmlajše vedno eni najlepših in najbolj prisrčnih, si tudi v prihodnje želimo še več tako lepega

sodelovanja z vrtcem. Veseli pa smo bili tudi povabila Osnovne šole Rimske Toplice, ki nas je ob svoji 150-letnici povabila k sodelovanju. Tako je tudi PGŠ Laško dodala kanček svečanosti ob tem jubileju, na katerega smo ponosni tudi mi, in ob tej priložnosti Osnovni šoli Rimske Toplice ob častitljivi obletnici še enkrat izrekamo iskrene čestitke.

Za letošnje šolsko leto smo se skupaj z ravnateljico **Rosano Jakšič** odločili, da našim nastopom damo novo podobo, da jih razvrstimo glede na tematiko glasbe in

letnega časa ... Tako smo oktobra pripravili nastop z naslovom Filmska in popularna glasba, ki je izzvenel v zelo sproščenem in zabavnem vzdušju. Nastopajoči so nas tako zabavali z veselimi skladbami iz filmov in zimzelenimi melodijami, ki jih pogosto slišimo po radiu in televiziji. Uspeh je bil dosežen, ko smo ob zaključku nastopa slišali, kako si odhajajoča publika še vedno mrmra prej

slišane priljubljene viže.

Decembra pa je bilo pri nas še posebej pestro. To je namreč čas, ki nas s prihodom Miklavža, Božička in dedka Mraza popelje v prečudovit svet pravljic in lepih želja. Tem pravljичnim občutkom smo se predali tudi v PGŠ Laško in s to čarobno tematiko obarvali tudi naše nastope. Tako smo vsak teden v decembru pripravili nastope, ki pa niso bili le čarobni, pač pa tudi zelo dobro obiskani, za kar smo seveda zelo hvaležni našemu zvestemu občinstvu. Te nastope smo pričeli z Miklavževim nastopom orkestru, kjer so se predstavili pihalni orkester pod dirigentsko palico **Marka Razborška**, združeni godalni orkester pod taktirko **Maje Glavač** in Združeni harmonikarski orkester pod vodstvom **Borisa Razborška**. Kot vsako leto pa se nam je pridružil tudi kitarski orkester iz Radeč z umetniškim vodjem **Iztkom Grahkom**, ki nas vedno znova očara z milim zvokom kitar. Naslednji nastop v decembru smo poimenovali Zimska pravljica za najmlajše. Tu so nam zaigrali učenci, ki so pričeli svojo glasbeno pot in igrajo oziroma plešejo največ tri leta. Sledil je nastop z naslovom Božične zgodbe, kjer smo lahko videli in slišali različne zasedbe komornih skupin in plesa.

Nastope v decembru pa smo zaključili z Novoletnimi glasbenimi željami, ki so odzvene s solističnimi in plesnimi točkami. Posebnost letošnjih nastopov je bila tudi povezava instrumentalnih točk s plesom, kar je še dodatno popestrilo naše nastope. Piko na i pa je tem pravljичnim nastopom dodala naša učiteljica saksofona **Neva Marn**, ki je z izvirnim povezovanjem nastopov pričarala prav posebno vzdušje.

Tako lepih in uspešnih nastopov ne bi uspeli pripraviti brez naših učiteljev, ki se jim ob tej priložnosti še posebej zahvaljujem. Seveda pa ne smemo pozabiti na našo ravnateljico Rosano Jakšič, ki nas je s svojo pozitivno energijo vodila skozi te nastope in nas usmerjala, da smo vse izvedli po pravi poti.

Naše delo pa z decembrom še zdaleč ni končano. Učenci se s svojimi mentorji pripravljajo na tekmovanje mladih glasbenikov TEMSIG, ki bo februarja. In v ta namen smo januarja pripravili kar šest nastopov, da smo naše učence kar najbolje pripravili na nastop na tekmovanju. Učiteljice flavte smo se letos

odločile, da k sodelovanju povabimo bivšo profesorico flavte iz Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani. Tako smo v soboto, 23. januarja, pripravili delavnico za flavto, ki jo je vodila gospa **Draga Ažman**. Profesorica je imela aktivne učne ure s sedmimi učenkami flavte, drugi učenci pa so pouk budno spremljali v dvorani Kulturnega centra v Laškem. Njene napotke so tekmovalci zelo toplo sprejeli,

drugim učencem pa so bili še dodatna motivacija za še bolj vestno in pridno vadenje flavte.

Letos praznujemo 60 let delovanja glasbene šole v Radečah in 35 let laške glasbene šole. V ta namen bomo pripravili **dva slavnostna koncerta**, in sicer **9. aprila v športni dvorani v Radečah**, v Laškem pa **21. aprila v športni dvorani Tri lilije**. Vljudno vas vabimo, da se nam pridružite, da skupaj počastimo naš jubilej.

Vodja PGŠ Laško Tatjana Brinovec

Dragi starši!

Bližajo se **zimske šolske počitnice** in mnogi med vami se sprašujete, **KAKO in KJE urediti VARSTVO** za **svoje otroke** in kako jim **popestriti dneve**, ko bodo sami doma ali pri starih starših.

Šmocl & Thermana Laško smo **za vaše in naše otroke** pripravili **ORGANIZIRANO, STROKOVNO, POUČNO, ZANIMIVO, VARNO, ZABAVNO** in **PESTRO** varstvo **od 22. do 26. februarja, od 7.00 do 16.00.**

Zanimiv program, **kopanje** in **kosilo** v Termalnem Centru Wellness Park Laško, malica, sadje, napitki, **pisno** in **likovno ustvarjanje** v Šmoclu (najboljši bodo nagrajeni), možnost **celodnevnega varstva** in **NIZKA CENA (8 €/otroka/dan).**

To je samo nekaj dejstev, ki vas bodo prepričala, da boste otroke prijavi na **organizirano varstvo otrok pod okriljem Šmocla & Thermane Laško.**

Povejte še drugim staršem in **izberite** za **svoje otroke** zimske počitnice **z dodano vrednostjo** v Laškem!

Varstvo bo organizirano v primeru minimalne udeležbe 10 otrok, maksimalno število otrok pa je 60.

Informacije in rezervacije:

ŠMOCL,
MESTNA ULICA 2, 3270 LAŠKO
info@smocl.com t: 03 733 87 44
(po.-pe., 14.00–20.00)
THERMANA d. d.,
recepcija Termalnega Centra,
Zdraviliška c. 6, Laško,
info@thermana.si,
t: 03 7348 900
(vsak dan od 9.00 do 22.00)

Partnerji v projektu:

Občina Laško, C-vista, Paron, Klasje, Hrib Podvin, Presad in Modetex

Novoletna Bratislava

Kot je pri Laku že več let v navadi, smo tudi letos šli silvestrovat v tujino. Odpravili smo se v Bratislavo, v malo veliko mesto, kot ga imenujejo domačini, pogledat, kaj lepega in dobrega nudi slovaška prestolnica. Na pot smo se odpravili že 30. decembra zgodaj zjutraj, pet ur vožnje je minilo mimogrede in že smo prek ravnih polj na hribčku zagledali bratislavski grad. Sledil je kratek informativni pohod po mestu, kjer smo ugotovili predvsem, da lačni in žejni ne bomo, saj so vsaka druga vrata pivnica, bar, diskoteka, klub ... Opazili smo, da je Bratislava krasno mesto – lepo, čisto, urejeno, staro, sicer majhno, ampak zelo

simpatično mesto z dušo. Na večerjo smo šli v 1. Slovak pub, najstarejši pub na Slovaškem, kjer so nam postregli s tradicionalno slovaško večerjo – česnovu juho v kruhovi skodeli, pirogi, knedlički, orehovim štrudljem in piškami (krofi). Zvečer je veseljaška narava Bratislave še posebej prišla do izraza in pokazala, zakaj

se je je prijel vzdevek Partyslava! Raznorodnih destinacij za zabavo ni manjkalo, vseh glasbenih vrst in za vse okuse. Naslednji dan je bil namenjen ogledu novoletne tržnice, sprehodu po mestu ali ob Donavi in opravljanju ugodnih nakupov. Zvečer pa smo se podali na ulico, med množico ljudi, ki so rajali ob dveh odrih na prostem ter si med ognjemetom s šampanjcem zaželeli vse najlepše v novem letu. Najdaljša noč v letu se je nato preplesala in prežurala v enem od bratislavskih klubov in se v prijetnem vzdušju končala zgodaj zjutraj. Prvega januarja nas je pričakal sonček, ogledali smo si še grad Devin na Moravskem polju, kjer je potekala slavna bitka, nato pa smo se odpeljali nazaj v Slovenijo.

Fotografski natečaj kLAK

Laški akademski klub že šesto leto razpisuje tradicionalni fotografski natečaj KLAČ.

Tokrat smo se odločili za temo **Apokalipsa**. Opažamo podnebne spremembe, vse več je potresov, orkanov in drugih naravnih nesreč, led na Antarktiki se topi, večja se ozonska luknja. V družbi je opaziti razpad moralnih vrednot. Individualizem, sekularizacija, gospodarska kriza, recesija, vojne. Je za vse to kriv človek? Smo podrejeni višjim silam, ki jih ne razumemo, na katere nimamo vpliva? Ali se nam res približuje konec sveta? Fotografije so lahko črno-bele ali barvne, poslane v digitalni ali analogni obliki. Rok za oddajo fotografij je **1. marec 2010**, žirija pa bo objavila rezultate razpisa in podelila nagrade ob otvoritvi razstave, ki bo v petek, **9. aprila 2010**, ob **20. uri v Muzeju Laško**. Več o razpisnih pogojih, ocenjevanju del in nagradah si oglejte na spletni strani Laškega akademskega kluba www.drustvo-lak.si.

Lakovi dogodki v februarju in marcu

Vabimo vas na Lakove dogodke. 19. februarja se oglasite v Šmoclju na večeru elektronske glasbe. Na začetku poletnega semestra prirejamo Lakov žur v Ljubljani, ki bo 24. februarja v Cocoa baru, dober teden pozneje, 6. marca, pa se nam pridružite na Lakovem bowling turnirju v Planetu Tuš Celje. Prvič bomo organizirali še večer družabnih iger, in sicer 13. marca v Šmoclju. Informacije o uri začetka posameznega dogodka bodo objavljene na naši spletni strani www.drustvo-lak.si.

Pa še novice iz mame Afrike; od tam se nam oglašja Lakovec **Gregor Siljan**, ki v Gani opravlja dobrodelno dejavnost. Gregor otroke v šoli uči pisati, brati, peti in se igrati. Svojo dejavnost s srcem in veseljem opravlja že nekaj let, lani pa se je odločil, da bo tudi ustanovil organizacijo za pomoč otrokom Gani. Svoje delo in organizacijo bo ob prihodu domov tudi predstavil Laščanom in nam pripravil prijeten večer ob fotografijah in ganski glasbi. Dogodek bo predvidoma konec februarja ali v marcu.

Urša Sojč

Rok Marguč na olimpijskih igrah v Vancouvru

V 45-člansko slovensko olimpijsko reprezentanco se je uvrstil tudi deskar **Rok Marguč**, ki bo 27. februarja nastopil

v paralelnem veleslalomu. »Pričakujem tekmo kot tekmo, vem, da je do zmage treba odpeljati deset odličnih voženj,

vem, kdo so tekmeči in kako morem peljati, da jih premagam,« je svoja pričakovanja strnil pred odhodom v Kanado. V letošnji sezoni se je že dokazal z nekaj odličnimi rezultati: najboljša uvrstitev, takoj za zmagovalnim odrom, mu je uspela v švicarskem Nendazu sredi januarja, v Kreischbergu v Avstriji je bil na začetku leta 6., še prej, sredi decembra, pa je v Telluridu v ZDA zasedel 7. mesto. Priprave na do sedaj najpomembnejši nastop v karieri je za kratek čas prekinila poškodba roke, a je po skoraj dveh tednih prisilnega počitka konec januarja spet stopil na desko.

Ce bodo tekme na olimpijskih igrah potekale po zdaj zastavljenem programu, bo Rok, ki je med slovenskimi deskarji letos pokazal najboljšo formo, prvič nastopil **27. februarja ob 10. uri**, ko bodo kvalifikacije. Držite pesti za našega olimpijca!

Jasmina Štorman
Foto: Nevenka Fantinatto

Vzpon v dežju

Na nič kaj zimsko soboto, 2. januarja, se je 15 zagnanih hribolazcev z Vrha nad Laškim odpravilo **na Lisco**. Kljub temu da jih je polovico poti močil dež, od Polane naprej pa je celo snežilo, jim je uspelo opraviti tradicionalni zimski pohod na enega najvišjih vrhov v Posavskem hribovju.

J. Š.
Foto: Damjan Kovač

Po treh letih spet skoki na Velikih Gorelcah

Sekcija za zimske športe pri ŠD Vrh nad Laškim je po treh letih, ko ji zaradi pomanjkanja snega ni uspelo pripraviti skakalnice, organizirala 4. meddruštveno tekmovanje v smučarskih skokih. Na njem je nastopilo 36 tekmovalcev iz sedmih klubov. Domačini so se odlično odrezali, saj so osvojili dve prvi, eno drugo in tri tretja mesta.

Razmere za tekmovanje so bile skoraj idealne. Zima, bela kot že dolgo ne, mraz in številni gledalci, ki so lahko po nekaj letih spet prišli spodbujati pogumne skakalce. Ti so bili razvrščeni v sedem kategorij, od najmlajših, starih do 11 let, do najstarejših, starih več kot 45 let. Pravi veteran je bil Stanislav Sel iz ŠD Jablance, ki je dopolnil že 60 let. Vsi so se pomerili na 30-metrski skakalnici, najdaljši skok, 31 metrov, pa je uspel Alešu Martinjaku iz ŠD Gora Krško.

Na tekmi je nastopilo sedem domačinov. V svoji kategoriji nepremagljiva sta bila **Anton Skalič** (veterani do 45 let) in **Janko Tovornik** (veterani nad 46 let), drugo mesto je osvojila edina ženska

predstavnica **Lucija Tovornik**, na tretjo stopničko pa so se povzpeli **Stanko Selič ml.** pri mladincih, **Andrej Šmit** pri članih in **Srečko Škoberne** pri veteranih nad 46 let; v tej kategoriji je **Zlatko Kolarec** osvojil 6. mesto. Med obema serijama in po izpeljani tekmi je gledalcem čas krajšala Vaška godba Vrh nad Laškim, ki je z zaigrano himno tudi odprla tekmovanje.

Po terminskem planu bi morala biti tekma na Velikih Gorelcah šele konec februarja, a so se v ŠD Vrh odločili, da raje takoj izkoristijo dovolj debelo snežno odejo, kot da, kdo ve, spet ostanejo brez tekme. »Fantje smo začeli delati s polno paro in v treh dneh pripravili skakalnico. Na pomoč so nam priskočili tudi sponzorji, ki so prispevali praktične nagrade,« je povedal Janko Tovornik, najbolj prizadeven predstavnik sekcije za zimske športe pri ŠD Vrh. Po treh bolj ali manj zelenih zimah so končno lahko uporabili tudi pred dvema letoma

postavljen sodniški stolp, ki zaokrožuje podobo skakalnice. Prav mogoče pa je, da je letošnja prava zima bolj izjema kot pravilo, zato bodo morali na Velikih Gorelcah začeti razmišljati tudi o plastični skakalnici. »Tako bi lahko tekme organizirali tudi poleti in za smučarske skoke navdušili mlajše člane društva,« je načrtih za prihodnost povedal Janko Tovornik.

Jasmina Štorman

Šentrupert gostil smučarske skakalce

Nedeljsko popoldne 24. januarja je v zasneženo dolino s tremi skakalnicami blizu Šentruperta privabilo precej gledalcev. Sekcija za zimske športe Šentrupert pri ŠK Breze je vzdrževalec objektov in organizator tekmovanj. Tekmovalci so po poskusni seriji zelo zavzeto opravili dva skoka.

Domačini so izredno aktivni športni zanesenjaki, kar so dokazali tudi tokrat,

pokalov, ki so jih prejeli zmagovalci posameznih kategorij.

V kategoriji dečki do 11 let so na 25-metrski skakalnici slavili tekmovalci iz SSK Velenje: **Aljaž Osterc** kot tretjevrščeni, **Gašper Brecl** kot drugi in **Vid Vrhovnik** kot prvi. V kategoriji dečki do 13 let je 3. mesto na 45-metrski skakalnici osvojil **David Strehar** (SSK Velenje), 2. mesto **Aleks Fras** (ŠD

Jablance) in prvo **Matevž Samec** (SSK Velenje). V kategoriji dečki do 15 let je bil na 45-metrski skakalnici drugi **Andrej Ketiš** (ŠD Jablance), prvi pa **Patrik Vitez** (SSK Velenje). Med mladinci, ki so prav tako nastopili na 45-metrski skakalnici, je bil drugi domačin **Mitja Mlakar** (ŠK Breze), prvi pa **Robi Vitez** iz SSK Velenje. Pri članih je slavil **Žiga Omladič** iz SSK Velenje, ki je s

pristankom pri 45 metrih dobil tudi tekmo za najdaljši skok, sledila sta mu **Slavko Kranjčan** (SSK Velenje) in **Boštjan Murko** (ŠD Jablance). Veterani so nastopili na 25-metrski skakalnici. Med veterani do 45 let je zmagal **Anton Skalič** iz ŠD Vrh nad Laškim, drugi je bil domačin **Dušan Vuk** (ŠK Breze), tretji pa **Darko Rezec** (ŠD Vrh nad Laškim). V kategoriji veterani nad 45 let je prvo mesto osvojil **Milan Potočnik** (ŠD Jablance), drugo mesto je pripadlo **Srečku**

Škobernetu iz ŠD Vrh nad Laškim, tretji pa je bil, kot že rečeno, **Milan Čepelnik**. Zime z dovolj snega so dobrodošle za trening in tekme, kar smučarji tekmovalci s pridom izkoriščajo. V Šentrupertu imajo sicer tudi plastično skakalnico, na kateri lahko trenirajo tudi, kadar snega ni.

Fanika Wiegele

ko so pripravili medklubsko tekmovanje v smučarskih skokih. Tekmovali so skakalci iz smučarskih klubov iz Velenja, Jablance (blizu Maribora), Vrha nad Laškim in domačini. Tekme se je udeležilo 26 tekmovalcev, tekmovali pa so v sedmih kategorijah. Med veterani nad 45 let je nastopil tudi 63-letni **Milan Čepelnik** iz SSK Velenje in na 25-metrski skakalnici skočil 20,5 m, kar je bilo dovolj za 3. mesto. Najmlajši skakalec, ki je nastopil v kategoriji do 11 let, je bil **Vid Vrhovnik** (SSK Velenje), na isti skakalnici pa je skočil 24,5 m. Vsi so bili izjemni borci. Ob koncu tekmovanja so prvi trije prejeli praktična darila, najbolj pa so bili veseli medalj oz.

Foto: Boris Vrabec

15-letnica Košarkarskega kluba veterani Zlatorog Laško

Košarka ima v Laškem že več kot petinštiridesetletno tradicijo, klubsko pa je organizirana od leta 1969. V vseh teh letih so se zamenjale številne generacije košarkarjev. Ker se je košarka v Laškem v zadnjem obdobju profesionalno organizirala, Košarkarski klub Zlatorog Laško ni mogel več neposredno skrbeti za neregistrirane igralce. Da pa bi v

podobnimi klubi v Ljubljani (KK Prule, Šentvid, Trnovo), Radencih, Novem mestu, Štorah, Novi Gorici, Ilirski Bistrici in letni ligi v Mozirju oziroma zimski ligi na Polzeli in Trbovljah oz. Hrastniku, kjer igrajo še moštva iz Celja, Šoštanja, Polzele, Prebolda, Žalca, Mozirja, Nazarij, Gornjega Grada, Trbovelj, Hrastnika, Zagorja, Litije ... Že deset let zapored pa se vsako leto srečujejo z veterani mest Beograd in Sukošan ter na mednarodnih turnirjih v Srbiji in na Hrvaškem. Poleg ohranjanja športnih in prijateljskih odnosov pa so od obstoja kluba leta

Zorkovega memoriala v Šentjurju. Največji uspeh kluba je do leta 2007 predstavljala uvrstitev in sodelovanje na 8. svetovnem prvenstvu v veteranski košarki, ki je potekalo leta 2005 v Christchurchu na Novi Zelandiji. Pravo senzacijo je takrat pomenila osvojitve bronaste medalje, saj je bila to prva medalja s svetovnih prvenstev za katerega koli športnika iz Občine Laško. Leta 2007 so 3. mesto branili na 9. svetovnem prvenstvu v veteranski košarki, ki je bilo v San Juanu v Portoriku. Bili so še uspešnejši in postali celo edini svetovni prvaki iz Slovenije, saj so med devetimi starostnimi kategorijami (v najmlajši kategoriji nad 30 let), med 126 ekipami iz 27 držav z vseh celin in okoli 1.800 igralci, osvojili zlato medaljo in z njo okronali Laško, prav gotovo najmanjše mesto na svetu, ki se lahko pohvali, da v njem domujejo veteranski svetovni prvaki.

Lani je bilo 10. svetovno prvenstvo veteranov v košarki v Pragi na Češkem. Nastopilo je kar 159 moštev iz 32 držav vsega sveta. To prvenstvo je bilo obenem tudi najbolj množična košarkarska prireditev vseh časov, saj je bilo v desetih tekmovalnih dneh odigranih 450 tekem, na enem mestu pa se je zbralo kar 2.385 igralcev. Laščani pa so, ob petnajstletnici obstoja Košarkarskega kluba veterani Zlatorog Laško, še na tretji celini po Novi Zelandiji 2005 (bron) in Portoriku 2007 (zlato) tokrat na evropskih tleh osvojili zadnje možno medaljo v kolekciji odličij na svetovnih prvenstvih.

Ta zgodovinski uspeh so dosegli: (stojijo) Franc Pfajfar, Stojan Zor, Gregor Lapornik, Silvester Brumec, Jože Sadar ml., Primož Kitek, Davor Napotnik in Srečko Lesjak; (čepijo) Jurij Pristovnik, Simon Zdošek, Danijel Lapornik, Milan Damiš, Marko Pinter in Tomaž Blagotinšek.

mag. Srečko Lesjak

našem mestu vendarle ohranili tudi amatersko košarko in omogočili igranje nekdanjim aktivnim igralcem, so se ti že leta 1994 odločili, da se organizirajo neprofitno in nepolitično, najprej v okviru KK Zlatorog Laško, z lanskim letom pa kot samostojno društvo v veteranski košarkarski klub z nazivom KK veterani Zlatorog Laško.

V vsem petnajstletnem obdobju nastopajo predvsem na raznih veteranskih turnirjih. Redno se srečujejo s

1994 dosegli tudi več odmevnih rezultatov: bili so prvaki Slovenskega prvenstva veteranov leta 1996 v Radencih, prvaki Mednarodnega turnirja Ljubljana 1996, prvaki Savinjske košarkarske lige na Polzeli v sezoni 2000/01 (drugo mesto so osvojili v sezoni 1997/97 in 2002/03, tretje pa v sezoni 1998/99), prvaki Rekreacijske lige v Trbovljah v sezonah 2003/04, 2005/06 in 2007/08 (tretji so bili v sezoni 2002/03, 2006/07 in 2008/09) in trikratni prvaki

Po poteh I. Pohorskega bataljona

Leto se je zaokrožilo in lani dane besede, da se na Pohorju snidemo ob letu obsorej, smo udeleženi. Planinsko društvo Zreče je že 32. zapovrstjo pripravilo spominski pohod Po poteh Pohorskega bataljona od Koče na Pesku do Osankarice in Kota. Tudi člani naših društev: Društva XIV. divizije Laško, Planinskega društva Laško, OZVVS Laško, Sever Laško in OZŠC Laško smo se preizkusili na tej poti in prispevali k obuditvi spomina na herojske dni iz polpretekle zgodovine, še posebej na delovanje in končno junaško, a žal pogubno dejanje Pohorskega bataljona pri Treh žeblih. Prav je, da se teh dogodkov vedno znova

spomnimo in ohranjamo spomin na naše pokončne in pogumne prednike.

Udeleženci pohoda smo v soboto, 9. januarja, na pot krenili z avtobusom do Rogle, od tam pa peš do Koče na Pesku, kjer se je pričel spominski pohod. Pohodnike je pot vodila po letos – zaradi strukture snega – ne tako zahtevni poti preko pohorskih mokrišč do Treh žebelj; čeprav utrujeni, so člani pevskega zbora Društva XIV. divizije Laško v počastitev in slavo padlim zapeli nekaj partizanskih pesmi. Znoj in hlad sta opravila svoje, pot smo urno nadaljevali do Osankarice, kjer se je ob krajšem postanku, ko smo si lahko ogledali tudi spominsko sobo, zelo prileglo malo okrepčila. Po postanku smo se z avtobusom

odpeljali do dvorane v Zrečah, kjer sta nas čakala topel obrok in družabno srečanje z glasbo in plesom, ko smo kar pozabili na še pred dvema urama utrujene noge.

Vrnitev je sicer vedno predvidena v popoldanskih urah, ker pa nekateri že ponavadi malo zamujajo, drugi se izgubijo, tretji pa iščejo oboje, je že krepak mrak, ko dobra volja na avtobusu pripomore k razmišljanju in besedam, da je sicer bilo naporno, a se čez leto dni ponovno podamo na pot Po poteh I. pohorskega bataljona.

Konrad Zemljič
Foto: Jožef Krajnc

ŠK Breze osvojil prvo mesto v A občinski ligi malega nogometa

Prvo mesto v A občinski ligi malega nogometa v Laškem je v sezoni 2009 osvojil ŠK Breze. Zanj so igrali: Janez Pertinač (vratar), Aleš Marot (kapetan ekipe), Matej Marot, Simon Jecl, Grega Kocman, Jure Hrastnik, Klemen Hrastnik ter trenerja oz. spremljevalca Vinko Marot in Dani Jecl.

ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO OBMOČNO ZDRUŽENJE LAŠKO

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Laško prireja v soboto, 27. marca, strelsko tekmovanje za IV. memorial Štefana Šemrova. Potekalo bo na strelišču Strelske družine Dušana Poženela v Rečici pri Laškem.

Prisrčno vas vabimo, da se tekmovanja in srečanja udeležite ter tako pripomorete k dostojni počastitvi spomina na našega Štefana. Prosimo vas, da **ekipe prijavite najpozneje do 20. marca**. Kotizacija za prijavljeno ekipo znaša 40 €, za posameznika 15 €; lahko jo poravnate ob prihodu in prijavi na strelišču. Prihod in prijava ekip sta predvidena od 8. ure naprej, tekmovanje pa se bo začelo ob 9. uri.

Prijave ekip pošljite na naslov: **OZVVS Laško, Trubarjeva ulica 3, p. p. 89, 3270 Laško ali na elektronski naslov: ozvvs@laško.com**, kjer lahko dobite tudi več informacij.

Veselimo se snidenja in vam pošiljamo veteranski pozdrav!

Predsednik OZVVS Laško Drago Ožek

NAPOVEDNIK PRIREDITEV

F E B R U A R

Sreda, 17. februar

- Kulturni center Laško: Mavrica polk in valčkov – koncert ansambla Frajkinclarji (ob 19.30)

Četrtek, 18. februar

- Center starejših – Hiša generacij: Druženje in klepet (ob 16. uri)
- Knjižnica Laško: Literarni večer s pesnikom Milanom Jesihom (ob 19. uri)

Petek, 19. februar

- Kulturni center Laško: Otvoritev razstave akademske slikarke Klementine Golija (ob 18. uri)

Ponedeljek, 22. februar

- Center starejših – Hiša generacij: Srečanje mladih mamic (ob 9. uri)

Četrtek, 25. februar

- Knjižnica Laško: Okrogla miza Dramske skupine Koral o predstavi Faust (ob 19. uri)

Petek, 26. februar

- Dvorana Tri lilije: Koncert ansambla Iskrice (ob 19.30)

Februarja v Centru starejših – Hiši generacij slike razstavlja Vanja Glavač.

M A R E C

Četrtek, 4. marec

- Knjižnica Laško: Obrezovanje sadnih rastlin – poučno predavanje z razstavo literature o sadjarstvu (ing. Marko Babnik) (ob 19. uri)

Petek, 5. marec

- Kulturni center Laško: Komedija Muca maca 2 (ob 19.30)

Torek, 9. marec

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček – Omara dveh svetov (dopoldne)

Četrtek, 11. marec

- Knjižnica Laško: Evropska energetska strategija (mag. Boštjan Šuhel) (ob 19. uri)

Torek, 16. marec

- Center starejših – Hiša generacij: Otvoritev razstave čipk skupine Kitice (ob 17. uri)

Četrtek, 18. marec

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček – Drejček in trije marsovčki (dopoldne)

Petek, 19. marec

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček – Drejček in trije marsovčki (dopoldne)

- Hotel Zdravilišče Laško (v izvedbi Knjižnice Laško): Večer s pesnico Nežo Maurer ob svetovnem dnevu poezije (ob 19. uri)

Ponedeljek, 22. marec

- Kulturni center Laško: Območno srečanje otroških gledaliških skupin (ob 17. uri)

Četrtek, 25. marec

- Kulturni center Laško: Abonma Laško – Miha Alujevič (ob 19.30)

Petek, 26. marec

- Knjižnica Laško: Vpliv čutnih zaznav na vedenje od otroštva dalje – psihološko pedagoško predavanje (dr. Vili Ščuka) (ob 19. uri)

Sreda, 31. marec

- Kulturni center Laško: Območno srečanje otroških plesnih skupin (ob 17. in 19. uri)

A P R I L

Petek, 2. april

- Knjižnica Laško: Prireditve za otroke ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke (dopoldan)

Petek, 9. april

- Knjižnica Laško: Užitne samonikle rastline, nabiranje in priprava – poučno predavanje (Dario Cortese) (ob 19. uri)

Sobota, 10. april

- Parkirišče pri gradu Tabor: 3. Stikov pohod na Hum (ob 9. uri)

Nedelja, 11. april

- Kulturni center Laško: Območno srečanje odraslih gledaliških skupin (ob 16. uri)

Ponedeljek, 12. april

- Kulturni center Laško: Območno srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov (ob 17. in 19. uri)

Sreda, 14. april

- Kulturni center Laško: Regijsko srečanje otroških gledaliških skupin (dopoldne)

Petek, 16. april

- Kulturni center Laško: Koncert ŽPZ Laško ob 30-letnici delovanja (ob 19.30)

Vsak torek med 7. in 9. uro

- Center starejših – Hiša generacij: Klekljanje

Vsak četrtek

- Center starejših – Hiša generacij: Nordijska hoja (ob 15. uri)

Vsak prvi četrtek v mesecu ob 10. uri ste babice vabljene v Center starejših – Hišo generacij na druženje z malčki iz Vrtca Laško.

KUGA IN KUŽNA ZNAMENJA V OKOLICI LAŠKEGA V spomin laškemu dekanu Jožetu Horvatu

Znamenja ohranjajo spomine na razne dogodke. Na nekaj nas spominjajo ali nas na kaj opozarjajo. Zaznamujejo poti in smeri, meje in prehode. Zidana in kamnita znamenja imajo ljudje navadno za "kužna znamenja". Mnoga so res postavljena na posameznih ali strnjenih grobovih kužnih mrličev. Pod mnogimi so našli človeške kosti. Niso pa vsa znamenja kužna. Postavljena so bila z najrazličnejšimi nameni.

Spomladí leta 1993 sem želela z laškim dekanom Jožetom Horvatom, daljnim sorodnikom po materi, velikim ljubiteljem cerkvene umetnosti in neutrudnim obnavljavcem kulturne in cerkvene dediščine v Občini Laško, ter odličnim poznavalcem laške preteklosti, danes že pokojnim zgodovinarjem, profesorjem Milošem Rybařem, obuditi spomin na kugo in predstaviti kužna znamenja v okolici Laškega. S tem sem želela Laškemu, ki mi je velikokrat krepilo duha in telo, zapustiti tudi svojo sled.

Temo je predlagal laški dekan in nas vodil po hribih in dolinah laške okolice h kužnim znamenjem. Štiri znamenja na poti do cerkve sv. Katarine v Kuretne nad Laškim, ki so jo zgradili okoli leta 1500 in je bila malo pred našim obiskom obnovljena, so zagotovo kužna. Po funkciji so ta znamenja pravzaprav nagrobniki, postavljeni v spomin na umrle že za to, da bi bila drugim njihova usoda prihranjena.

Sam kraj, kjer stoji cerkev sv. Katarine z ostanki starega cerkvenega in krajevnega pokopališča, s svojo mirnostjo sili človeka k zbranosti in meditaciji. To je še posebej popestril laški dekan s svojo razlago o civilizacijskem kodeksu – desetih božjih zapovedi, povezanih z naravnimi zakoni. Ta je bil zanj alfa in omega civilizacije, rušenje civilizacijskega kodeksa pa vzrok za vse neredne v družini in družbi. V tem razmišljanju in veliki ljubezni do cerkvene umetnosti sta se ujemala z mojim pokojnim stricem Jožefom Godino, prekmurskim Maistrovim borcem, duhovnikom in publicistom. Že kot študentki medicine mi je razkazoval freske po rimskih katedralah in ameriških cerkvah. V njun svet, svet iskanja Resnice in Lepote, sta pritegnila tudi mene.

Žarišča kuge so bile vedno dežele Daljnega vzhoda. Od tam se je v srednjem veku širila v druge kraje sveta in je, tudi z epidemijami, večkrat razsajala v Evropi vse do prve polovice 19. stoletja. Smrtnost je bila običajno visoka (90 odstotkov). Kuga in njene epidemije so bile znane že starim Babiloncem. Omenjene so v Bibliji in drugih pisanih delih davne preteklosti. V 50-ih letih 6. stoletja je zaradi kuge umrla več kot polovica vseh prebivalcev Evrope. V 14. stoletju je v Evropi umrlo 24 milijonov ljudi. Na Slovenskem je kužna kosa spravila pod zemljo več ljudi kot sovražni meč. Morila je tudi domače živali.

Prošnja v litanijah ne stoji zaman: "Kuge reši nas, o Gospod!" Od takrat se je obdržala navada ob kihanju reči "Bog pomagaj!", ker so kužni bolniki med kihanjem večkrat umrli. Znan je ljudski pregovor: "Če pride kuga v deželo, kupi si par novih čevljev in teci tako daleč, da se ti podplati strgajo." Z imenom kuga so nekdanj zaznamovali celo vrsto nalezljivih bolezni, ki jih danes ločimo, vendar so se ljudje najbolj bali kuge z oteklinami (buboni), ki ji še danes pravimo kuga.

V 16. in 17. stoletju je v naših krajih, tudi na območju Laškega, pogosto kosila epidemija kuge. Posebno huda je bila v letih 1646–1647, torej med 30-letno vojno (1618–1648). Vojne razmere in z njimi povezane posledice: pomanjkanje, lakota, nehigiena, nerazvitost medicine so epidemije kuge še pospeševale. Učinkovitega zdravila proti njej pravzaprav ni bilo. Zato ni čudno, da so kugo skušali zatirati z za današnje pojme neverjetnimi "zdravili" in obrambnimi ukrepi. Tako najdemo v knjigi Orožnova zgodovina dekanije Laško (Celjska Mohorjeva družba, 2009) uglednega rojaka in pomembnega zgodovinarja, stolnega

Kužno znamenje iz leta 1596 ob poti v Kuretno.

prošta Ignacija Orožna pregovor, po katerem so se ljudje takratnega časa ravnali, da bo kuga prenehala, ko bo pokopališče polno. Najpogosteje so kot zdravilo uporabljali prah iz zdrobljenih krastač, vendar so bolniki pomrli že po nekaj urah ali dneh. Kot razkužilo so uporabljali kis in ogenj (plamen). Na vrata hiše, kjer je bil kužni bolnik, so z apnom narisali bel križ, znamenje, da vanjo ne sme stopiti nihče, razen zdravnika, duhovnika in pogrebcev. Če je bilo treba govoriti s prebivalci okužene hiše, so pred vrati zakurili ogenj in se pogovarjali skozi plamen, da bi preprečili okužbo. Podobno so ravnali, če sta se morala zdravnik ali duhovnik neposredno pogovarjati z bolnikom. V tem primeru so med obema držali gorečo baklo, bolniško sobo pa poškopili s kisom.

Veljal je predpis, da so na grobiščih umrlih za kugo postavili posebno znamenje, "kužno znamenje", ki je mimoidoče opozarjalo na kužno zemljišče. Kužna znamenja se ločijo od navadnih po svoji zgradbi. Na okroglem ali ogletem stebru čepi majhna štirioglata kapelica s slikami kužnih patronov: sv. Roka, sv. Sebastijana in pozneje sv. Rozalije. V zaščito pred kugo ali v zahvalo za rešitev so ljudje istim svetnikom postavljali tudi cerkve, oltarje in uvajali procesije. Kužno znamenje ima na vrhu navadno križ sv. Benedikta z dvema prečnima trakovoma. Enako znamenje so ljudje nosili okrog vratu. Vdolbena letnica nam včasih razodene tisti strašni čas, ko je na kraju nastalo grobišče. Velika epidemija kuge v laškem okraju in Celju v letih 1646–1647 je zajela ves desni breg

Savinje. Zapisi iz tistega časa navajajo naslednja okužena naselja: Ladna, Raven, Slivno (v Rečiški dolini), Kuretno, Udmat, Trnovo, Ogeče, Senožete, Brezno, Belovo, Klenovo, Sedraž, Govce, Marno, Dol, Brnce, Klek, Gabersko, Rovte, Studenci in Trbovlje. Vsega je umrlo 706 ljudi. Zaradi tako visoke umrljivosti je začelo primanjkovati delovne sile in je žito na polju ostalo nepožeto. Poročila iz tistih let ne omenjajo, da bi kuga zajela tudi trg Laško. Po takratnih predpisih je oblast gotovo zaprla vse dohode v Laško in tako obvarovala Laščane pred kugo. Zgodovinar Ignacij Orožen omenja, da se je med epidemijo kuge v okolici Laškega eden od laških duhovnikov pred zaporo umaknil v Šmihel in iz tamkajšnje cerkve skrbel za dušno pastirstvo prebivalstva, ki je bilo odrezano od sveta. Zaradi hvaležnosti, da je bil pripravljen žrtvovati svoje zdravje in življenje za ogrožene ljudi, so ga po prenehanju kuge in zapore v slovesni procesiji spremili nazaj v Laško.

Svet si je oddahnil, ko sta Yersin in Kitasato med veliko epidemijo kuge v Hongkongu odkrila povzročitelja kuge bacil Pasteurello pestis. Kužna znamenja v okolici Laškega in drugod pričajo, da nismo od včeraj na tej zemlji. Da ima medicina, tudi tista, zrasla na slovenskih tleh, svojo zgodovino, v znamenjih pa dragocen večstoletni spomin.

Laškega dekana Jožeta Horvata sem velikokrat srečala. Najprej kot bolnika, ko je prihajal k meni v celjsko bolnišnico po zdravniško pomoč. Pozneje me je pred rekreacijo v Laškem, po nedeljskih mašah, pogosto popeljal v čarobni svet fresk nadžupnijske cerkve sv. Martina, ki mi jo je med obnavljanjem z vsem žarom razkazoval. Večkrat sem ga srečevala tudi v Zdravilišču Laško, kamor je hodil na kosilo, nazadnje tri dni pred nenadno smrtjo med delom v laškem župnišču. Zelel se je še enkrat pogovoriti z menoj o boleči krizi vrednot na Slovenskem, o rušenju civilizacije doma in v Evropi, o najinem Prekmurju, kamor je tako rad zahajal. S Ciceronom trdim, da je življenje mrtvih v spominu živih.

Na eni od sožalnih vizitk sem našla zapis: "Zdaj se spočij, izmučeno srce. Zdaj se spočijte izdelane roke. Zaprte so utrujene oči, le drobna lučka še brli." Te besede veljajo v celoti za pokojnega laškega dekana.

Gospod, pomnoži število velikih delavcev v svojem vinogradu in našem narodu. Bodi bogat plačnik zvestemu služabniku s prekmurskih ravnin za njegov trud, skromnost in nam dan zgled.

Mag. Karolina Godina, dr. med.

Gotsko kužno znamenje iz leta 1600 v Sp. Rečici.

Oda iz Lurda

ODA je izvirna voda. Svojevrstno razmerje mineralov ter kemijska in mikrobiološka čistost jo uvrščata med najboljše izvirske vode v Evropi. Voda je bistveni sestavni del živih bitij, zato slogan »Življenje jo hoča!« ni naključje.

ODA priteče iz izvira Lurd v nenaseljeni okolici laških hribov, iz globin tudi do 130 metrov. Izvir varuje zaščitni sloj dolomitov, skozi katerega voda potuje desetletja. Zaradi počasnega pretakanja in precejanja podtalnice je povečana samoočiščevalna sposobnost vodonosnika. Oda je primerna tudi za pripravo hrane za dojenčke, zaradi nekoliko povišane vsebnosti magnezijevih ionov pa je kot nalašč za vse, ki jim primanjkuje magnezija. Priljubljena je tudi med športniki, saj je že vse od leta 1999 uradna voda olimpijske reprezentance.

SERVIS LIPOVŠEK

Belovo 14, 3270 Laško
gsm: 041 794 272
e-mail: servis.lipovsek@gmail.com

KVALITETNO • HITRO • POCENI • ZANESLJIVO

MOTORNE ŽAGE • VRTNE KOSILNICE • STRIZNE KOSILNICE • KOSE Z NITKO
MOTORNE SKARJE ZA ŽIVO MEJO • MOTORNE SKROVILNICE • VRTNI TRAKTORJI

OBVESTILO

Odvetniška pisarna Marovt, Prešernova 6, Celje, obvešča, da je **1. januarja 2010** na Savinjskem nabrežju 2 v Laškem odprla podružnico odvetniške pisarne.

Simon Krčmar,
Odvetniška pisarna Marovt

PIVNICA HOTELA HUM ZOPET VABI

HOTEL HUM LAŠKO

Pivnica bo odslej odprta ob petkih in sobotah od 20. ure

- ★ Pivski prigrizki, preste, ocvirkovka, ...
- ★ Superce
- ★ Glasba

Ostala ponudba hotela Hum:
Malice, kosila, menuji za zaključene družbe, ...

THERMANA Laško

Informacije: 03 734 88 00, info@thermana.si, www.thermana.si

Pridite na 2. ROJSTNI DAN Termalnega Centra!

HAWAIIAN PARTY ZA VELIKE IN MALE

- Vodomčkove igrarije
- Zabavne igre
- Zabava z dj-em
- Rojstnodnevna torta velikanka
- Koktajli, sangria, ...
- Nagradne igre z bogatimi nagradami

*Se vidimo
NA ZABAVI
v
Termalnem Centru!*

19.2.2010
od 17. ure

Ritual čiščenja telesa ob polni luni

V Savna Centru Wellness Park Laško

Savna Center bo odprt do 23.30 ure.

28.2. in
30.3.2010

Glasbeno – plesni večer »Fly Me To The Moon«

V hotelu Wellness Park Laško

- Interpret vedno aktualne romantične Sinatrine glasbe
- Plesni nastopi plesnega para
- Glasba za ples
- Darilo Lisce za najboljšo plesalko

*Vstopnina
z večerjo: 35 €*

26.3.2010
ob 20. uri

Brez velikih zgodb. Brez grandioznih obljub. Brez olepšav. Brez pravljic. Brez teatra. Brez patetike. Brez klišejev. Brez visokoletečih public. Brez zidanja gradov v oblakih. Brez neumnosti. Brez nesmislov. Brez besedičenja. Brez osladnosti. Brez laži. Brez nakladanja. Brez fantaziranja. Brez kiča. Brez solzavih čustev. Brez konjev v galopu. Brez eteričnih nimf, ki bosonoge stopajo po jutranji rosi. Brez trepetanja kapljic v vetru. Brez nemih in pomenljivih pogledov. Brez slikanja sveta, ki ne obstaja. Brez hrepenečega zrenja v prihodnost. Brez dramatiziranja. Brez afnanja. Brez utrinjanja usodnih solza. Brez sladkobnih pesmic. Brez nedokončanih stavkov. Brez pametovanja. Brez deljenja nasvetov. Brez puhloglavih cvetk. Brez praznih nasmeškov. Brez filozofiranja. Brez dodatkov. Brez blago zvenečih arom. Brez mehurčkov. Brez praznih besed. Brez vsega.

Le voda.

PIVOVARNA
LAŠKO
1825

OLIMPIJSKI KOMITEJ
SLOVENIJE

Uradna voda
olimpijske
reprezentance
Slovenije